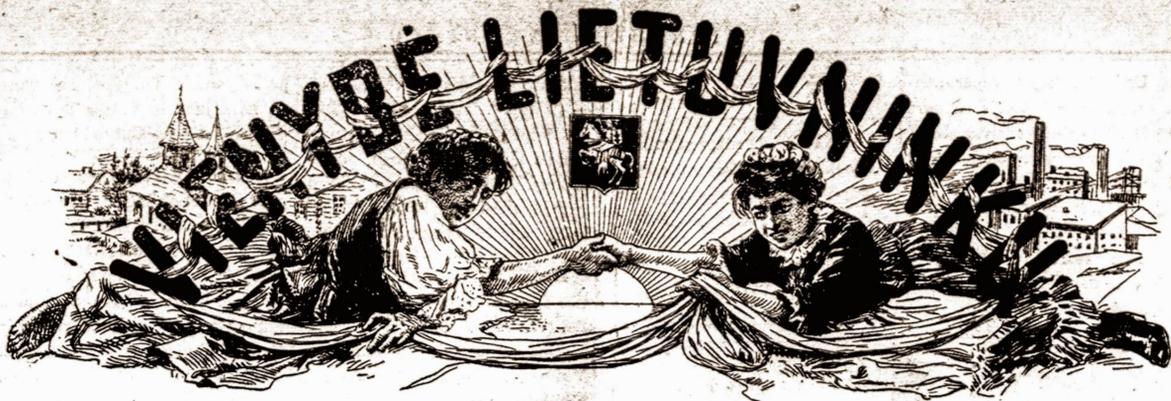

„Vienybė Lietuvinku“

IŠEINA KAS SEREDA
BROOKLYN, N. Y. NEW YORK.
Prenumerata metams:
Suvienijose Valstijose..... \$2.00
Europoje ir kitur..... \$3.00
Kanadoje..... \$2.50
Prenumerata mokama iš virsaus
Prenumerata metams skaitosi nuo
laiko užrašymo, ne nuo Naujų
Metų.
Apžarsinimų kainų klauskite
laišku.
J. J. Paukštis ir K. Brazys
120-124 GRAND ST.
Brooklyn, New York.

THE LITHUANIAN WEEKLY

„Vienybė Lietuvinku“
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY
BROOKLYN, N. Y. NEW YORK
Yearly subscription rate:
In the United States..... \$2.00
To Foreign Countries..... \$3.00
To Canada..... \$2.50
Advertising rates on application.
Address all communication to
publishers:
J. J. Paukštis & K. Brazys
120-124 GRAND ST.
Brooklyn, New York.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 37.

Brooklyn, N. Y. 13 d. Rugsėjo (September) 1911m.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

Metai XXVI.

KELETAS ŽODŽIŲ EMIGRACIJOS REIKALUOSE

Nelabai senai man pasitaikė apsilankyti Brooklynne, toje „antroje lietuvių sostapilė“ ir turėjau laimę pasikalbėti su keletu išymėsiu lietuvių, tų tarpe su pp. Paukščiu, „Vienybės Lietuvinku“ leidėju ir Daurora, vaistininku (kuris yra išrinktas išdinininku Emigracijos Selpimo Komisijos) apie emigracijos reikalus. Mano vienatiniu noru buvo dažnoti: argi ištikro tenai (kaslegarnėje, ant Ellis Island) taip jau labai svarbu lietuviams turėti savo žmogus; ir jeigu jau ir būtų svarbu, tai man norėjosi žinoti, kame gi glūdo toji svarba. Todėl aš ir išdrįsau plačiai išsiteirauti nuo brooklyniečių: ką gero galės padaryti lietuviams emigrantams tas mūsų užlaikomas žmogus kaslegarnėje? Na, ir aš žinoma, gavau daugelį atsakymų, kurių esenciją čionai sutraukęs trumpai padodu.

Kad tokis žmogus kaslegarnėje gali suteikti daug gero, tai nėra mažiausias abejonės. Juk beveik pas visas tautas yra šitas klausimas tinkamai išrištas, t. y. daugelis iš svetimtaučių jau turi savo žmones kaslegarnėje, ir tie žmonės visokiais būdais sušelpja ir aprūpina savo santautiečius atėivius. Kaslegarnėje būna įvairių atsitikimų, kurie atėiviams neleidžia įžengti į šitą šalį. Norint tuos visus atsitikimus apipasaoti, reikėtų prirašyti dideles kningas ir iš tų kningų mūsų visuomenė pasiskaitytų ilgas eiles širdį veriančių dramų! Tan kiasi ir beveik kasdieniniai būna atsitikimai ant ant Ellis Island dėl šių priežasčių, del kurių yra deportuojama mūsų atėiviai: piningų neturėjimas, adresų neturėjimas arba, kad ir kas turi adresus, tai labai neaiškūs. Štai kokis vaikas siunčia į Lietuvą laivakortę; išsiuntęs laivakortę, persikrausto į kitą vietą; na ir nesujieško savo suglobėjo nelaimingas atėivys! Pasazieriui atvažiavus į kaslegarnę, patiria kartais, pavėzdan — kad mergina važiuoja pas vyrą, kurs nėra da vedęs; čia jau ir neleidžia pasazieriaus, reikalauja, kad siuntėjas-adresantas atvažiuotų pasakyti: kur jis ją laikys. Gerai, jeigu tas „amerikonas“ patsai būna kur-nors ant stalavonės (įnamijos), tai dar gali prie jo prisiskauti. Bet kartais

adresas būna ant box'o; todėl ir telegramą pasiuntus atsakymo negauna ir... tuojaus grąžina. Būna kartais, kad adresantas suseraga ar kokia kita priežastis atsitinka; ir tada atėivys negali jo surast nei prisiskauti. Kartais koks politiškas prasikaltėlis, pasmukęs su kokiū senu adresu, čion atvažiuoja be piningų, ir šaukiasi pagalbos ant tokio adreso, kokį turi; bet to reikalingo žmogaus niekas negali surast, nes jo netik ant tos gatvės, bet ir tame mieste senai nebėsama! Na, ir nei žodį netark: turi grįžt atgal, tiesiai į valdžios negus.

Ir daug kitokių atsitikimų gavau patirti, kurie visi liūdičia, jogei daugelis yra visai menkų priežasčių, delei kurių atėiviai yra grąžinami, ir kad šito galima būtų išvengti jei tam tikra pagalba rastųsi.

Paveizdan, kad ir tokiam dar galima būtų pagelbėti, kuris pametęs adresą negali pasakviti nei į kokį miestą važiuoja, nei kokioj valstijoje tas miestas randasi. Tokį, jeigu būtų kam su juo apsirūpinti kaslegarnėje, tai yra jei tam tikras žmogus apsiimtu su juo rūpintis, jam vietą sujieškot ir tt. — jį lengvai paleidžia. Tokia pati pagalba reikalinga ir pohtiškiems. Del kitų priežasčių reikia paduoti apeliaciją net į Washingtoną. Jeigu atėivys mokėtų patsai šio krašto kalbos ir rašto, tai daugelis patis save pasiliuosuotų; bet mūsų žmoneliai daugiausiai nuo pirmo užklauso nusigąsta, ant klausimų atsakinėja, kaip tik priešingai Suvienytų Valstijų tiesoms... O ką jau bešnekėt apie parąšymą apeliacijos į Washingtoną, nepažįstant šios šalies!

Kai kurie yra tos nuomonės, kad sako: kodėl tai neatlieka tie lietuviai, kurie ten dirba? Čion pasirodo, kad mės nesuprantame nei elementariškos valdžijų sistemos. Reikia žinoti, kad tie lietuviai dirba darbą valdžiai ir jiems nėra daleista rūpintis su augščiau paminėtais reikalais; jiems nėra daleista jokių patarimų, nei užtarimų daryti; jeigu kur ir leidžiama kalbėtis lietuviškai, tai tik kaipo vertėjui; bet ne kaipo patarėjui. Vienatinė jų laisvė, — tai jausti savo vientaučių sunkų padėjimą.

Antra vertus, kas gi galo bebūtų, jei valdžios tarnams būtų leista atėivių reikalais užsiimti: vieni užsiimtų tuoj gelbėti savo draugus, pažis-

tamus, gimines, kiti pradėtų imti kvšius ir daryti iš atėivystės biznį!...

Todėl dabar bus kiek aiškiau, kad lietuvių atstovas kaslegarnėje būtinai reikalingas, ir kad jam darbo bus labai daug. Toks atstovas turės tiesą kalbėti, perstatyti atėivio reikalus atėivių užvaizdai; reikalui priešėjus, turės tiesą apeliavoti į Washingtoną, turės sušiekoti atėivių gimines, laisškais ir per laikraščius; duos patarimus važiuojantiems į tolimesnes valstijas, kaip turi užsilaukyti kelionėje, kad nebūtų apgauti, ir tt. ir tt. —

Dabartės dar žodelį kaslink aukų. Emigrantų Komisijos išdinininkas, p. Dauroras, sako, kad ikšiolei labai pamažu aukos plaukė, o piningų pradžia būtinai reikia nors koks tūkstantis dolerių turėti; kitaip darbas visai negalima nei pradėti; sako, pačmus žmogų vėl reikės turėti užtikrinimas ir ant antrų metų, ir tt. O tų nelaimių su keleviais, sako, nuolat — vis daugiau randasi ir vis liūdnesc, nės žinios eina iš kaslegarnės. O čia su tuščiu kumščiu nepradėsi!...

Čion tai jau ir pasirodo, kad laikas visoms mūsų draugystėms, kurios suprat šį svarbų tautos reikalą, kad užsidėtų nors po keletą centų ant metų užsidėt mokecties, o kurios jau užsidėjo, kad veikiai siųstų aukas p. V. Daurorai (229 Bedford ave., Brooklyn, N. Y.).

Aš čion paduočiau sumanymą, kad gana jau mums bubnijus per laikraščius, kad — „tik po vieną centą“; koksai tik sumanymas, tai su tuom centu mės vis pasisiilome; taigi nuo šio laiko bandykime tuos centus ir madą įvesti, — sudedant, bet nekaltant. Kiekviena draugystė ir kuopa čion turėtų progą pasirodyti. Pasiskirkime sau taip, kad per metinius ir pusmetinius susirinkimus mės tuos centus sumiestume ant rankų tam tikro ir ištikimo žmogaus, kuris gale metų pasiųstų piningus ten, kur reikia. Berods, kai kurios draugystės yra nutarę mokėti po 10—20 ir tt. centų ant metų nuosnario; bet jeigu, prileiskim, aš priklausau į tris draugystes ir jei kuri viena nutars mokėti 10 ar 20 centų emigrantų selpimui, toliau ir anos dvi susimjstys, todėl jau man būtų skriauda mokėti tiek daug, ir čion jau turėtum žmogus susirietęs protestuoti ir reikalauti,

kad: ar mės visai atmeskime šitą klausimą arba kas kiek nori tegul tiek ir moka; tada vienas gal duos penkiuką, kiti keturi nieko, ir da toliau nieks nieko neduos. O po 1 centą, tai kitas jei ir i dešimtį draugysčių priklausys, tai visgi jam bus tai menkniekis. O jeigu Amerikoje yra organizuotų lietuvių nors 15,000 ir jei jie visi aukantų po vieną centą, tai mės galėtume turėti žmogų kaslegarnėje ir patį jokios skriaudos nejaustumė.

Atėjo jau laikas, kad tie mūsų per laikus siūdomi centai dabar gali labai svarbų rolę sulosti. Todėl susirinkimuose apie juos ir pakalbėkime. Dar girdėjau p. J. J. Paukštį kalbant, kad geru daiktu esą turėti tokios blėkinės dėžutės ant sienų gertuvėse, krautuvėse, svefainėse, lietuviškose dirbtuvėse ir kitose lietuviškose istaigose. Ištikro, tokių dėžučių vertėtų parūpinti centrališkam komitetui, kurias paskui išsiuntintų nors po tuziną į tirščiau apgyventas vietas. Žinoma, kaipo tokios, privalėtų būti ir su lietuviškais parašais. Dar geras būdas būtų, kad centro komitetas pasiūlytų lietuviškoms draugystėms gerą agitatorių, bet tik gerą, kuris dar geriaus galėtų nupiešti lietuvių padėjimą kaslegarnėje.

Vinc. Alksninis.

PERŽVALGA.

// Eina ir prieina prie teisybės. „Lietuvos“ N36, rašo ilgoką straipsnį p. K. J. Valys, — tas pats, kuris anuo laiku taip griaudžiai atsišankė per „Kovą“ į Sirvydą ir kvietė, kad sugrįžt prie socialistų sąjungos (mat jam tuomet atrodė, kad socialistu gali vadinties tik tasai, kuris gauna iš S. L. S. laisnį). Dabar jis atrado, kad sąjungoje teisybės nebėra. Šituo straipsniu jis „v pueh ir praeh“ sukritikuoja L. S. S. suvažiavimo nutarimus. Pačius svarbjiausius nutarimus randa neteisingais, randa mindžiojimą logikos ir teisybės. Ant galo sušunka: „Netikėjan, kad visi sąjungiečiai tokiu susivažiavimo darbu priartų; maniau, kad yra žmonių mūsų tarpe, kurie moka gerbti žmones ir jų tiesas; bet ikšiol niekas, o niekas prieš tokį teisių mindžiojimą nepakėlė balso... tuomet, ponai, — laikykitės, nes visgi mės žmonės, turime jausmus ir mokame ginti save ir savo tiesas, ir nelengva bus jums su mumis kova“...

Mums neįstabus toksai atsilie-

pinas vieno iš „karštųjų“ socialistų. Mums neįstabu bus ir tas, jeigu „Kova“ ir sąjunga nulyncius p. Valį moraliskai, kaip visą eilę įzymėsių žmonių nulynciaus. Dabar gadyne yra gadyne demokratijos, kurioje kiekvienas apšviestėnis žmogus jieško sau laisvės. Ir ją suranda tik tai ten, kur žmonių progreso nevaržo joki retėžiai. Mūsų gi socialistų sąjungoje retėžiai bene bus didesni, o jau joku būdu ne mažesni, kaip despotiškose mūsų parapijose. Tiesa, šitie retėžiai yra tik morališki ir gaila net, kad jie nuspalvoti prakilnaus socializmo ideja; bet tuompač jie nėra švelnesni už retėžius nukaltus Carnegies plieno dirbtuvėse. Tą patyrė visi tie inteligentai, kurie šiandien nors būdami dvasioje socialistais, vienok iš sąjungos pasitraukė. Gaila, bet faktas!

// Neranda Tautos Namui šaltinių. Lietuvių Mokslo Drangija pastarajame savo visuotiname suvažiavime, — jieškojo jieškojo pragramų: iš kur gauti piningų pastatymui Tautos Namu Vilniuje ir... nerado. Kad jie negalėjo rasti, tai aišku. Visame suvažiavime apie amerikiečius lietuvius neįsitarata nei žodelis. Del mūsų mokslo vyrų Lietuvoje neegzistuoja kokie ten „amerikontai“, — tačiau apie pusę milijono išeivių, susitvėrusių nemažą savo kultūrą. Kur kas greičiau tuos savo brolius suranda klerikalai. Štai ir kunigai Tumas su Olševskiu sakosi Amerikoje surinkę netoli \$7000 „Saulės“ reikalams. Be abejonės, mokyklų reikalai svarbūs. Bet argi intaisymas mūsų sostapilėje nacionališkojo muzėjus ir archivo nėra taip jau svarbu? Ar gi del šito reikalo nevertejo pajudinti kulnutes kokiai porai iškalbingų inteligentų ir atvykti Amerikon parinkimui aukų? Taip, labai vertėjo. Reikia, kad Liaudies Namu Vilniuje ir būtų pastatytas tos pačios liaudies centais. Gabūs oratoriai, kaip va Bulota ir kit. praneštų amerikiečiams apie dabartinę Lietuvos kultūrinį ir politišką stovį, podraug surinktų tūkstantius Liaudies Namui ir tuomi pastumėtu, kaip Lietuvos, taip mūsų ir taip visos tautos reikalus. Bet to nėra. Mūsų inteligentai tik gilzdina dantis ant vieni kitų, taip ir ant kuningų, kad jie šitokius klausimus greičiau aprėpja. Tuom tarpu patis šitų progų nejieško ir, žinoma, niekad nepagauna.

// Einama prie liaudies per... kiaušinius. Nesykj buvo mūsų laikraščiuose rašyta apie stoką taktikos ir sumanumo pas mūsų agitatorius. Štai dabar šitą patvirtina šviežias faktas. Tas atsitiko pas Chicagos lietuvius. Keletas lietuvių socialistų susirinko ties Šv. Jurgio bažnyčia ir

valiai rėžti prakalbas prieš kuningus, policiją, religiją, etc. Pasekmės iš to išėjo tokios, kad dievoti žmonelės ant kalbėtojų įnirto ir emė mėtyti pagedusiais kiaušiniais, vaisiais ir kuo pasriebdami. Pagaliaus kunigai Kriauciūnas ir Zaikovskis pasaukė policiją ir arestavo vieng po kito dešimtį kalbėtojų: Marę Aukšelis, Marę Jokubaitienę, Damą Jokubaitį, V. Kalinauską, E. Kaminską, A. Kvedara, B. Sidiskį, A. Karalių ir kitus du, regis angli. Juos paleido iš kalėjimo tik užstačius kiekvienam po \$25 kaneijos.

Pasekmės išėjo tokios, kokios būtų išėjo, jeigu kas-nors būtų surinkęs žmones ties „Kovos“ redakcija ir būtų emės plūsti ant socializmo ir socialistų. Be abejonės būtų socialistai tokius plūdejus apmėtę kiaušiniais, apstumdę ir padavę policijai, kaipo tvarkos ardytojus. Ir Chicagoj ir Philadelphiaj, vieni ir kiti būtų teisingai pasielgę, nes kiekvienas darbas už ideją, turi sau atsakančią dirvą. Žmonės kultūriškai neš prakilnaus socializmo mokslo profanuoti tenai, kur ne vieta, kur su pagedusiais kiaušiniais pasitinka, taip jau kaip nei vienas doras kuningas neis į viešus susirinkimus keiktų socializmo. Tenai tik šitas atsitinka, kur nekultūriški žmonės, nežino jokio takto ir... „mėto žemėingus kiaušius“.

// Vanagaičio kelionė. p. Vanagaitis, aplankęs Shenandoah, Mahanoy City, Minersville ir Pittsburgą, šino žygiu jau pasiekė regis Chicagą. Kaip „Lietuva“ rašo, chicagiečių T. M. D. kuopos rengiasi p. Vanagaitį labai jautriai pasitikti: rengia jam visą eilę prakalbų, įvairiose Chicagos dalyse, taipgi žada parengti net dviejose vietose draugiškus vakarėlius.

IŠ VISUR.

× Franko-vokiški vaidai. Nelaimingoji Maroka dar iki šiai dienai tebėra kanlu, delei kurio Francija ir Vokietija pjaunasi. Tik paskutinėmis dienomis prieta prie šiek-tiek artimesnės sutarties: Francija atidnoda Vokietijai didelius savo plotus tolimoje Afrikos valstijoje Kongo, o vokiečiai užleidžia visas tiesas francūzams Marokoje. Bet šitam reikią pritarimo visų Europos viešpatysčių. Taipgi reikią, kad ir Amerika tą sutarmę patvirtintų. Mat čia visgi einasi apie atidavimą Marokos amžinon Francijos nuosavybėn. Turi gi ir kitos šalys kokį galutį šito pyrago atkąsti.

× Išpirkio profesorių. Savo

laiku buvo rašyta, jog graikiški piratai — jurių plėšikai pasigavo vokiečių profesorių Richterį ir nusinėšė jį kalnynuos; pasiklaus reikalavo 74,000 markių, tai tada jie profesorių atiduosią. Šitą piningų sumą vokiečiai surinko iš žmonių aukomis ir apmokėję plėšikams, atsiėmė profesorių. Be šitų piningų, plėšikai dar išreikalavo 8 aukso laikrodėlius su rėžėliais ir 4 diržus. Visą belaisvės laiką Richterį laikė Graikijoje ir labai mandagiai su juo piratai apsieidavę.

Gyva rykštė. Anglijoje kažkada išrado ir pasiūlė įvesti į mokyklas taip vad. „gyvą rykštę“, baudimui prasikaltusių vaikų. Tas aparatas susideda iš krėslo, į kurį galima paguldyti netik vaiką, bet ir paaugusį žmogų. Vos tik paguldius, tuojau išlėto ima veikti mašinerija ir kirsti vieną po kitam smūgius, kuriuos tam tikras prietaisas skaito, kiek sykių inkirsta. Laiku šitos ekzekucijos stovi pritaistas gramafonas ir garsiai skaito baudžiamajam pamokinius, kaip reikia gyventi. Ar anglų mokyklos priims šitą „civilizacijos“ produktą, dar nesigirdėt.

× Siberijos gubernatorių nužudė. Iš Nerčinsko pareina žinios, jog Zarantujaus apskrities gubernatorių tapo nužudytas. Nežinomas žmogus inčjo į gubernatoriaus namus su žinomo inžinieriaus kortele, ir vos inkėlęs koją per kambario slinkstį, paleido iš revolverio tris šūvius, kurie visi pataikė į gubernatorių ir jį ant vietos padėjo. Sovčja suėmė, bet niekas nežino, kas jis per vienas. Menama, kad čia bus social-revolucionierių teroristų kerštas, k dangi delei kankinimo politiškių prasikaltėlių pereitą rudenį čia nusižudė Sazonovas, tas kuris 1904 m. nužudė Plėvę. Už jo mirtį teroristai priekšė nudėti gubernatorių. Zarantujaus apskritį dabar labai daug yra politiškių prasikaltėlių, atsiųstų prie sunkių darbų.

Sugavo „Moną Lizą“. Madride laikraščiai pranešė, jog Lyono miesto tapo suimti du kokie žmogynai, ne francūzai, pas kuriuos buvo rasta garsusis Leonardo de Vinci paveikslas „Mona Lizą“, kurį aną savaitę kas iš Paryžiaus Louvres muzėjaus paglemžė. Suimtieji vyrukai ištikrosios ginasai, kad tai esanetas-pats paveikslas tik nuo jo nuimta kopija, kada tas paveikslas dar muzėjuje sveikutis tebekabėjo. Bet jų vistiek policija nebepeleidė.

× Dūma kalbės apie Ilidorą. Prieš atsidarant Rusijos Dimos posėdžiams Saratovo deputatai rengiasi įnešti valdžiai paklausimą, kaip jį žiūrį į žinoma viennoilį Ilidorą, kuris keliaudamas po Rusijos miestus visą šį metą kėlė maištus net prieš valdžią ir suteikė gėdą valdžiai prieš visą pasaulį.

× Naujas krizis Chinuose. Sečuen provincijoje iškilo nuogandi agitacija prie liaudies sukilimų. Pakol kas agitatoriai nekursto žmonių prieš svetimtaučius, bet visi žino, kad syki išsiverš sukilimai, tai svetimtaučiams išeis ne ant sveikatos. Ypačiai galės nukentėti misionieriai, kurių čia aibės apsigyvenę; ypač yra daug amerikonių misionierių. Nusigandę dvasiškiai dabar šaukiasi prie chinų valdžios, o ši užtikrina, kad visomet apginsianti. Kitas klausimas, ar galės apginti. Šita provincija yra didžiausi visoje Chinijoje, skaito net 70,000,000 gyventojų.

× Uždarė Rusijos esperantistus. Vidaus ministeris uždarė visos Rusijos — esperantistų liugą. Jis tą padaręs pasiremdamas dar net ant 1906 metais išėjusio įstatymo. Kuom esperantistai prasikalto prieš valdžią, nežinoma.

× Prie suirutės Francijoje. Maištai ir demonstracijos Francijoje nepasilaua. Minios žmonių tebereikalauja nupiginti maištą. Viena iš didžiausių demonstracijų šianedėl įvyko mieste Charleroi, kur tūkstančius demonstrantų čielas keturias valandas vaikė nuo gatvių raiti kalvaleristai. Ministerija su prezidentu Fallieres tariasi, kaip čia užganėdinti žmones. Maistas užtikro šią vasarą Francijoje pakilęs, kaip dar niekad nebuvo. Bet tas esą visoje Europoje delei ištikusių šiemet sausymėčių. „Pakol kas nutarta gabenti kiek galint daugiau gyvulių ir javų iš svetimų kraštų, numesti nuo maisto maitus ir papiginti gelžkelius jo įvežimui.“

× Didelė ekspropriatorių byla. Kieve rengiama milžiniška byla, kurioje karės teismas teis net 43 ekspropriatorius, kaltinamus už 25 ginkluotus užpuolimus po apylinkines gubernijas: ant kasyklų, ekonomijų, stočių, vienuolynų, iš kurių ekspropriatoriai išsinešė bažną piningų; prie to jie užmušė 4 žmones.

× Orlaivijos aukos. Šie metai daug aukų paėmė iš orlaivinių tarpų. Šis mėnuo ypač gausi davė donų. Taip rugs. 7 d. užsimušė du: vokiečių orlaivininkas pulkavnikas Newman ir Peru respublikoje, ties Lima pražuvo peruvietis Tenaud. Tą pat dieną Karlsruhes priemiesty nurokrito nuo aeroplano vokiečių orlaivininkas Senge ir persikėlė galva. Pora dienų pirmiau Francijoje, ties Bue, užsimušė oficialiai Grailly ir Camine, ir kitą dieną francūzas Leforesier nukrito iš 240 pėdų augstumos Huelvoje, Ispanijoje ir užsimušė. Tokiu būdu šiemet jau žuvo 78 orlaivijos mokslo kankintiniai.

× Džuma Rusijoje. Pasibaistina viešna, dar baisesnė, negu cholera, — tai liga džuma (maras) neina mažyn, bet dar apima vis didesnes Rusijos sritis. Šiomis dienomis ji išsiveržė Uralsko oblasty ir labai plačiai progresuoja.

× Perplaukė žmogus pusurį. Tūlas Paryžiaus kalvis Burgess šianedėl perplaukė Anglijos Kanalą, per kurį neviens iš mūsų Amerikon atvykdamas perplaukia, tik, žinoma, ant laivo. Burgessas perplaukė pats savim. Plaukė jis 22 ir pusę valandos, padaręs 60 mylių. Tuomi įsiai veik susilygino su tūlu Webb, kuris atgal 36 metai, ir po penkiolikos nepasekmingų bandymų, taip gi šį pastebėtiną plaukimą buvo atlikęs. Tikta Burgess išbuvo vandenyj 40 minučių mažiau, negu Webb.

× Zingeris prasikolino Rusijai. Žinoma amerikoniškoji sinuamųjų mašinų firma „Zinger“ tampa patraukta Rusijos teismam. Mat finansų ministeris susekė, kad Zingero kompanija, kuri turi Rusijoje savo agenturas, čielą dešimtį metų neapmokėjęs maito. Visa suma dabar išnešanti apie 800,000 rublių. Bet sulgy indomios sutarties su valdžią, prisiecia Zingeriui apmokėti net 8,000,000 rublių. Tai bent bus rusų valdžiai geras pasipelnymas!

Iš Lietuvos.

VILNIUS. Pedagogijos kursai mokytojams atidengti ir dabar gyvuoja šiose vietose: Minske, Nesviže, Paryčiuose, Polocke ir Panevėžyje. Iš viso laikinuose kursuose dalyvauja 320 pradinių mokyklų mokytojų, skaitant ir 40 ūkio kursų mokinių.

Vidurdienio šovimas. Vilniaus miesto дума antrą kartą jau nutarė nešaudyti nuo Pilies kalno. Vieton to busiū intaisyta elektrikos laikrodis.

ALUNTA, Ukm. pav. Šionai smarkiai taisomi keliai ir tiltai. Kalbama, kad busiū kareivių manevrai. Žmonės su baime laukia, nes vasarą tebestovi ant lauko.

SUBAČIUS, Ukmer. pav. Subačiūje gale miestelio šale vieškelio Raguvon stato Navikų sodžiaus ūkininkas P. Piela, garu varomą maluną. Šiomis dienomis žada pradėti malti. Motorą žada pirkti iš „Zagrės“. Girnas liejo vietoje. Linkėtina laimingo pasisekimo, nes apylinkėje mažai tėra vėjinių malunų.

Ar ne tas.

LIESNICTVOS val., Naumiesčio pav. Šiame valsčiuje yra 4 pradinės liaudies mokyklos su 4 lietuviams mokytojais. Koks jose mokslo stovis ir kokią vietą turi lietuviškos kalbos mokymas, apie tai, kaip valstietis, negaliu daug spręsti, nes negalėjau gerai patirti. Vienok, tikrai galiu sakyti, jog silpniausiai lietuviškai vaikai sugrabbaloja tai Žėglinės mokykloje.

Mokyklų aktai. Pavengrupių mokykloje buvo berželio 19 d. mokytojas J. Adomaitis, vaikų atėjo 29; Raugalų — berželio 20 d. mokytojas P. Domeika, vaikų atėjo 17; Žėglių — berželio 21 d. mokytojas J. Dėdinas, vaikų atėjo 25. Keturaujienoje — berželio 22 d. mokytojas J. Sederevičius, vaikų atėjo 41. Gana puiki tai šventė mokyklos mokiniams: mokyklos gražiai papuoštos žolynais, veidai visų linksmūs. Vaikų tėvų ir šaip svečių kiekvienon mokyklon prisirinko po būrelį. Viskas puiku, malonu. Bet štai prasideda svečių vaisinimas: degtinė, alus ant pirmos vietos. Labai stebėtinas tai pavyzdys patiems mokyklos mokiniams, matant savo tėvus ir pačius mokytojus raičiojant alaus hačekes. Tik Keturaujienos gėrimų buvo kiek mažiau. Visų mokytojų buvo parengti šiki-toki pasilinksminimai su šokiais.

Argi jau gerbiamieji mokytojai nemato doresnio kelio susiartinimui su mumis, valstiečiais, kaip tik per baltakę ir alutį?

Valstietis.

NAUMIESČIO pav., Suvalkų gub. Javų derlius. Žieminiai: rugiai ir kviečiai augščiau viduti. Dobilai pirmtiniai buvo menki, o antrieji ir da blogesni, nes nėra lietu.

Tris savaitės suėjo, kaip prasidėjo didelės kaitros. Senieji kalba, jog senai taip karšta buvo. Dienoviduje kai-kuriomis dienomis siekė 35o pagal Reomiuro. Lietaus irgi nėra. Didelė sausuma. Pievos nudžiuvusios. Vasarojai: miežiai, avižos, bulvės būtų geri, bet del sausumo ir kaitros be laiko noksta. Daržai vysta. Jeigu ir toliau tęsis kaitra, tai jau ypač gyvuliams gali prisieiti ir pabadauti.

V. Krivaitis.

KRIOKIALAUKIS, Kalv. p. Liepos 24 d. čia buvo lietuviškas

vakaras. Vaidino 4 veik. kom. — „Vagis“. Lošė gerai. Dainos taipogi pasisekė. Lietuvių hymno nedainavo, girdi, draudžiama. Blogai, kad po vaidinimui buvo alučio. Tai rengėjų kaltė.

Žinomas Dzukas.

DAMBRAVA, Pan. pav. Liepos 24 d. Burbiskio dvare buvo lietuviškas vakaras. Surengė vietinė moksleivių jaunuoimėnė. Vaidinama buvo „Genovaitė“. Kai-kurie vaidino gerai, kiti blogiau. Buvo šokiai. Gaila, kad neteko girdėti dainelių. Žmonių prisirinko nemažai.

Miško Ažalėlis.

PLUNGĖ, Telsių pav. Metai del ūkininkų išrodo labai blogi. Bet plungiškiai nenusimena ir po senobei traukia baltakę su alumi. Šventadieniais ir prekiemečiais aludės pilnos prikimštos. Pavakarėj, gerokai išsisiurbę, pradeda peštynes... sargybiniai tempia šaltojon.

JUSKĖNŲ sod., Ukm. pav. Mūsų sodžius padarė nutarimą dalintis vienasėdžiais. Tikta blogai, kad negali pabaigti derybų: matai, yra 40 deš. sausėmio ir 30 deš. pirkto žemės, tai delei tų negali susitaikinti.

Gerai žinantis.

TRYŠKIAI, Telsių pav. Nežinau, ar visur taip yra, kaip Tryškiose, su elgėnamiu prie bažnyčios. Keletą metų atgal čia, Tryškiose, parapijonįs pastatė naują elgėnamį ir apgyvendino ten bažnyčios tarnus, senelius ir elgėtas. Bet parėjęs į Tryškius naujas kleb. kun. Rimeikiis, išskiriant bažnyčios tarnus ir tuos, kurie lauko darbus jam dirba, kitus visus elgetas ir seniukus išvarė; jų vieton apgyvendino savo kumiečius, nežiūrint to, kad parapijonįs buvo leide elgetnamį gyvenanti ligi mirties kitiems, t. y. žmonėms jiems ilgą laiką tarnavusiems. Žmonės nors ir mato tas skriaudas, bet nieko nesako. Vertėtų parapijonims atkreipti į tai akį ir neleisti kun. Rimeikiui ir kitiems panašioms šeiminkauti parapijos namuose.

Tyrulio Baltras.

(„Liet. Ūkin.“)

Vilniaus kaliniai. Iš guber. kalėjimo išsiūsta 25 katorginiai kaliniai prie Amuro gelžkelio statymo.

Iškeliuojantiems žinotina. Vilniaus žydų kolonizacijos draugija patarią visiems norintiems iškeliuoti užrubežin išanksto duoti apžiūrėti save daktarui (ypač akis) ir pasirūpinti visus dokumentus pasparto išgavimui. Kuomsulkausias patarimus suteikia komitetas. Čia pat dovanai parašo visokius prašymus, išrūpina šifkortes, suteikia žinias apie išplaukimą, nurodo kur geriau važiuoti ir t. t. Komiteto adresas: Vilnius, Vokzalna gatvė No. 3 butas No. 25.

VABALNINKAS, Panevėžio apskr. „Lietuv. Kat. Moterų Draugijos“ skyriui vyriausybės neleista taisyti moteriškųjų išdirbinių parodos 14, 15 ir 16 d. rugpjūčio mėn. Gavus leidimą, bus pranešta irgi per laikraščius.

VIEKŠNIAI, Šianlių ap. Rugsėjo 1 d. čia inkuriama valdiška keturiaklasė miesto mokykla su teisėmis. Šį rudenį bus atidaryta tikta pirmoji klasi.

MARIJAMPOLĖ yra besitverianti dainavimo, muzikos, teatrų ir kt. meno draugija Gabija. Įstatymai jau buvo gubernatoriui paduoti užtvirtinti, tik delei karių mažmožių sugrąžinti atgal

papildymui. Tikimasi, kad antrą kartą juos nusiuntus draugija įsikurs. Geros kloties!

RUDILIAI, Palavėnės par. Uk. pav. Stebuklingas gydytojas. Ruggpjūčio 3 d. į Rudilių kaimą užėjo kokia tai mergelė, sakėsi iš Puponių. Kaip paprastai kaime daroma, moterų buvo paklausta kur eina, kur buvo, ko reikia ir t. t. Mergelė atsakė, kad surašanti ligonius prie stebuklingo daktaro. Žinoma buvo paklausta, kas toksai tas gydytojas. Ji paaiškino, kad tai esąs labai, „šventa asaba“.

Ją stebuklingai išgydęs: buvusi šluba ir rankos nevaldžius. Vilijoje prieš Šventą Petrą (28 berž.) važiaavęs per Subačių ir kaip tik ją palaiminęs, tuč tuojau likus sveika. „Šventa asaba“ paėmusi iš jos lazda ir liepusi eiti. Žiūriu-galiu eiti, einu, vis einu. Tikta parėjusi namo pasitikrinusi, kad sveika esanti. Pirmą sugydyti niekas negalėjęs. Tas jos papasakojimas padarė veikmę. Pasakius mergelėi, kad tas „daktaras“ vėl važiuosias pro Subačių, ar Kupiškį, ir kad jam nereikia sakyti ligos (jis ir misli žmogaus žinąs, netiktai ligą) ir gavimui palaiminimo tereikią duoti 3 k. ir užrašyti pas ją savo vardą ir pavardę, ligonių atsirado daugiau, kaip reikia. Vyrų, moterų, jaunos mergelės ir vaikai pradėjo kišti tai viešniai piningus. Bežiūrint mergelė prisipylė nemažą maišelį piningų. Už gerą „rodą“ gavo sūrį ir ryšulį obuolių. Moteris uždusė lakstė po kaimą, 3 kapeikomis nešius. Buvo ir tokių, kurios prieš norą prirašinėjo savo ir suaugusių vaikų. Matai manė, „ar neduos Dievas Dvasios Šventos vaikams, ar nebus gresni, kai palaimis toki „šventa asaba“.

Jonas Pasuosis.

SĖJA. Kai-kuriose Kauno gub. vietose jau prasidėjo žiemkenčių javų sėjimai. Žemė nevisur da užtekinai drėgna, bet žmonės skubinasi su sėjimu, bijodami, kad neatsikartotų vėl karščiai.

(„Liet. Žinios“)

VILNIUS. Kariuomenės mokyklą, pirmiau junkerių mokyklą, rugpjūčio 6 dieną buvo skirta jai oficeriams. Tarp kitų paskirtas oficerium lietuvis Aleksandras Jakaitis į 113 Senos Rusijos pulką.

Nustojo ejęs. Nesenai pradėjęs eiti Vilniuje antras pigus (kapeikinis) lenkų dienraštelis „Goniec Wilenski Poranny“ aną savaitę nustojo jau ejęs. Matyt, neišlaikė rungčių su „Gazeta 2 grosze“.

Miškų gaisras. Ukmergės apskritį apie Troškūnus, Raguvą, Taujėnus dega keliose vietose valdžios ir privatiniai miškai, taip, kad dūmai visur pakviptę, ir dūmų debesys darė ūkaną dieną, bet lietus liepos 25 d. apstabdė ugnies baisenybes.

Ligšiol taip buvo karšta ir sausa, kad lapai nuo medžių nugeltė krito, tarytum vėlybame rudenyje.

(„Viltis“)

KEDAINIAI, Kauno ap. Švietimo ministerija čia leido inkurti nuo 1 rugsėjo keturiaklasę miesto mokyklą. Dabar, su ta mokykla, Kauno gubernijoje bus išviso 14-ka keturiaklasių miesto mokyklų.

MARIJAMPOLĖ, Suv. gub. Per paskutinį ūkio parodos posėdį (15 rugp.) nutarta imti parodai vieta ir tuojau tas ruimas

tinkamai aptverti, nes jau atsišaukia norinčių statyti savo paviljonus. Inž. Vitkauskas sutiko būti parodos komisorium ir visuomet duoti paaiškinimus, kas tik parodos reikalais kreipsis su visokiais užklausimais. Paskaitas vyriausybės pažadėjo leisti; tai dar komitetas susirašinėja su skaitytojais (lektorais).

SEINAI. „Saltinio“ Redaktorių kun. Antanas Civinskas jau sugrįžo ir apėmė savo pareigas.

Nauji teisėjai. Patvirtinti vyriausybės šie rinktiniai Suvalkų gub. būvint teisėjai: Vladas Radžukynas — Kalvarijos apskrityje ir Antanas Marčūlenis ir Juozas Vilkutaitis — Marijampolės ap.

LINKMENIS, Šventėnų ap. Iš didelio karščio, kuris taip ilgai traukias be lietaus, vietomis išdegė nors jau suaugęs vasarojus. Žmonės aimanuoja, nes tikėjosi sulaukti gero vasarojaus, kurioo ligšiol gegėjosi, bet dabar vėl abejoja su vasarojum; rugiai taipogi buvo negerai. Miškai išrodo margi, nes beržų lapai visi išgeltonavo. Vietomis ir klevai jau geltonuoja. **Faust. Kirta.**

Naujų skaitlius 1911 m. Iš Vilniaus gub. šiemet reikia paimti kareivijon 7 tūkst. 9 naujukai, iš Kauno gub. — 6 tūkst. 201 ir iš Gardino gub. — 7 tūkst. 558.

Girios dega. Kam teko važiuot Liepojaus geležinkeliu nuo Mažeikių link Šiaulių ir Kedainių, tas dažnai per langą iš vagono matė didelius dūmus — tai dega girios. Tarpe Šiaulių ir Gruzdžių jau trečia savaitė, kaip dega didelės Nariškino girios. Sutraukta iš apylinkės 22 darbininkų ugnį gesinti, bet nieko nepadarė, nes ugnelė apėmė labai didelius plotus. Sakoma, kad Nariškino girių išdegė už pusę milijono rublių. Gorskio Šaukoto parapijoj išdegė girių apie 200 dešimtinų.

Kun. J. Kristolaitis.

PANDELIS, Ežerėnų apskr. Lebedžių sodžius jau nuo seniau tarėsi skirstyties vienkiemiais, bet vis nesusitardavo. Tik štai kilus barniams del nevienodumo darbo lauke, tuojau padarė vyriausybę, galutinai nutarė ir pasirašė išsiskirstyti. Nors trejetas ūkininkų tam prieštaravo, bet jų niekas nebepepašė.

Leonas Katela.

BARČIAI, Seinų ap. 28 liepos pasimirė Antanina Plukienė. Josios vyras perėjo per kaimą, prašydamas žmonių prie nabašninkės. Barčių vyrų jauzdami, kad degtinės ir alučio nebus, nei viens nekettino eiti, ir nabašninkė gulėjo per naktį viena, ir paskui nuo degančių žvakių užsidedė josios rūbai. Apdegė galva, kojos, rankos ir visas paklodus. Nuvargęs nabašninkės vyras būvo užmigęs kieme (atšlaime).

Boleslavas Verbūs.

(„Saltinis“)

IŠ LATVIJOS.

Žemės drebėjimas Rygoje. D-ras H. Kempte, Kaselio anilinių dažylių fabriko direktorius, gyv. prie Dinamindo g. No 17 (Uzdau-guvyje), praneša „Rig. Zeit.“, kad jis rugpjūčio 5 d. apie 2 val. ryto pasergėjęs žemės drebėjimą, kurs tęsėsi 30 sekundų ir būvęs taip stiprus, kad jis iš miego išbudęs; dūždžiai lempa prie lubų ir mazgojamasis bliūdas li-gavė ir sudrebėję. D-ras Kempte esąs pergyvenęs keliolika žemės drebėjimų Japonijoje ir kito-

se šalyse ir todėl esąs persitikrinę, kad nesuklydęs. „Rig. C.“ prie šios žinios pridėda, kad Dordpate seismografas neseniai registruotą (pažymėjęs) žemės drebėjimą, tik dar esą negalima sužinoti, kokioje dienoje atsitiko.

Velosipedų fabriko savininkas Leitneras, iš Rygos, neseniai interkų dovanų du velosipedu sosto inpediniui Aleksėjui, dabar gavo nuo caro padėką ir aukso portigarą su valstijos herbu, diamentu papuostu.

Latvių Naujasai Teatras Rygoje išleido atsišaukimus palaikyti teatrą aukomis.

Katorgininkų partija 7 rugpjūčio, išgabenta iš Rygos į Siberiją Amuro gelžkelio darbu. Kalėjime bandė pasikarti Feod. Barabinas, 24 m., pernai karės teismo pasmerktas ant 5 m. į arestantų rotas, bet liko dar išgelbėtas ir nugabentas į kalėjimo ligonbūti.

Nelaimė. Jakavičiaus spaustuvelyje anot „R. M.“ vienam mokiniui Kadeckiiui 10 metų mašina sutriuškintus 3 pirštus.

Delei 20 kapeikų. Rygos apygardos teismas 2 d. rugpjūčio pasmerkė Kauno g. valstietį Serg. Zaicevą 31 m. ant pustrėčių metų į arestantų rotas už tai, kad Zaicevas kėlik atsėdėjęs 4 metus kalėjime vėl pavogė vienoje arbatinėje ant Maskvos gatvės staldengtę, vertės 20 kap.

LIEPOJUS. Pėnyčioje, 5 rugpj. atvažiuo čia iš Kauno žemaičių vyskupas Ciriautas. Stotyjo Jo Myl. sutiko su duona ir druska didelis būrys vietinių katalikų atstovų su vietine katalikų dvasios prieškaly.

LIEPOJAUS lietuviai daugiausiai yra Kauno gubernijos. Nemaža yra gerokai apsenkusių. Tuomi daugiausiai atsižymi kedainiečiai. Kiti net pavardes savo verčia į lenkiškas, ir patį visai savo kalbą kraipo. Laikė šermentų gieda lietuviškai, o savo tarpe kalbas lenkiškai: taip sako esą „panekian“. Pastarame laike emė lietuvių susipratimas tikėjimiskai ir tautiškai gan žymai gauties, lietuviškos knygos ir laikraščiai vis labjaus platinas žmonių tarpe. Nuopelnai nemaži čia vietinių kunigų, ypatingai klebono Vizbaro, kurs rūpinas apšvieta platinti mūsų žmonių tarpe per mokyklas ir laikraščius, patsai yra visiems lengvai prieinamas, bešališkas, geros širdies. Lietuvos Paukštelis.

LIEPOJUS. Išėiviai grįžta atgal. Liepos mėn. per Liepoją iškeliavo marių keliu 2900 žmonės, iš kurių 1404 vyrai ir 1496 mot. Tame pačiame mėnesyje sugrįžo 1205 (852 vyr. ir 353 mot.), taip kad iš šimto iškeliaujančių vyrų grįžta 60, o iš šimto moterų 24.

DORPATAS. Estų blaivybės draugijos norėjo inkurti savo sąjungą, bet vidaus ministerija neleido. Rugpjūčio 7 dieną čion atsiliko susivažiavimas apšvietos draugijų atstovų, kurių atvyko apie 300, daugiausiai liaudies mokytojų. Paskaitas skaitė estų visuomenės veikėjai: Tenisonas, Peld, Kampman.

Estų krašte atšalimas žmonių prie liuterų bažnyčios prieinaš iki to, kad kartais šventadieniais negalima laikyti pamaldų, nes niekas neateina jose dalyvauti. Taip antai 7 rugpjūčio Cirau kirchėje nebuvę pamaldų delto, kad niekas jon neatvykęs. („Ryg. Garsas“.)

LAISKAI IS LIETUVOS.

JONISKIS, Šiaulių pav.— 25 d. liepos atsilankiau į Joniškio miestelį ir pamačiau baisią ir apverktiną regyklą. Gaisro sunaikintas veik visas miestelis. Kur stovėjo puikiais mūrai, papuošti krautuvėmis ir kitokios pramonės įstaigomis, šiandien tenai švilpja vėjai; kur buvo dailiausi medeliai, apsidengę žaliais lapais, liko tiktai vieni stuočiai, arba visai kiti sudegė. Taipgi sunaikinta nemažai krautuvų ir kitokių pramoninių įžymiausių blėdį gaisras padarė sunaikindamas joniškėčių „Suvartotojų Bendrovės“ krautuvę, kuri del stokos krautuvės namo, turi talpintis ankštame senosios špitolės name, kur maža vieta ir žmonėms neparanki užėiga.

Po sudegimui, ir „Beturių pašalpos draugija“ taipgi silpnai laikos; į narius niekas nenori istoti, nes kiekvienam gaila užmokėti 3 rublius metinės mokeskies; bet smūklėse joniškėčiai nesibijo palikti ir du sykii po tiek.—

Acū mūsų pažangesniems veikėjams čionai tapo sutverta klubas, vardu „Artojas“; dar neseniai pradėjo gyvuoti, o jau gerbjamojo vietinio klebono Butkevičiaus tapo apšauktas „bedvių lizdu“. Labai būtų geistina, kad mūsų gerb. klebonas paaiškintų, iš kokių šaltinių tas žinias sėmė, kad tai joniškėčių klubas yra „bedvių lizdas“? Ir kodėl jis tokį vardą užsipelnė.— Ar gal todėl, kad tenai yra mokslų knygų, ar gal todėl, kad tenai susirinkęs jaunimas paskaito ir pasikalba paie pagerinimą ūkio, ar delto kad tenai jaunimas susirinkęs pralaidžia laiką ant skaitymo ir tobulinimo savo proto, kalbas kaip pagerinti savo būvį, kaip išdirbti ūkį ir t.t.?

Jeigu taip, tai labai būtų liūdnas ir apgailėtinas atbalsis, kad mūsų kuningeliai neatskiria geruo nuo blogo, ir nesirūpina mūsų pakelti kulturiškai ir dvasiškai, bet rūpinas mus nupuldyti moraliskai!

Ir aš klubui „Artojas“, kaip dar jaunam išdygusiam diegelini ant joniškėčių kulturiškai ir agronomiskai tautiškosios dirvos, linkni pasekmingai bujoti, ir broliams gausius vaisius, mūsų broliams artojams joniškėčiams.

Kaštanas.

IS ARGENTINOS.

Ensenada. VIII. 9. 11.— Mažas miestukas Ensenada stovi puikioje ir patogioje vietoje, netoli nuo Atlantikos didirio; iš jurių išėina didelė prieplauka prekinių garlaivių. Taipogi yra vienas fabrikas — gyvulių skerdykla, kuris maitina apie 7,000 darbininkų; tame skaičiuje randasi ir lietuvių apie 100 ypatų ir rusų apie 90. Likusieji daugiausiai graikai, italai ir turkai.

Tarp kitko, lietuviai šiais metais šiek-tiek atsižymėjo, nes gėgužės mėnesį susitvėrė Lietuvos Savysalpos Draugija „Vargdienis“; narių turime 30. Mokeskis — įstojant į draugiją 2 pesų, mėnesinė 1 pesą. Be to dar įstėgėm knygynėlį. Laikraščių parėina po vieną egz. „Vienybė Liet.“, „Lietuvos Žinių“, „Kovos“, „Keleivio“ ir „Lietuvos Ukiniško“. Pažymėtina, jog draugija laikosi vidutiniškai; per susirinkimus ir per keturius mėnesius draugijos gyvavimo turime jau gryno kapitalo 100 pesų. Galima pasitikėti, jog ir ateityje draugija šiai-taip ga-

lės gyvuoti. Tiktai vieną nelaimę turime, jog draugijos vedimui nėra atsakančio žmogaus, kuris pilnai išaiškintų draugijos reikalus ir jos naudingumą; ir antra — jog laikraščius gauname labai pasenėjusius, negreičiaus kaip per mėnesį, o kai kurių numerių ir visai negauname; pražūna nežinia kur. Bet visų daugiausiai kenkia draugijos veikimui per daug įsivyravęs nelaimingas alkoholizmas (girtuokliavimas), per ką nustoja mūsų tautiečiai savo vertės ir užsipelno paniekimą nuo svetintaučių už savo netikusius pasielgimus, k. v. peštynės, nesantaiką tarp savęs, kazyravimus iš kruvinai užpelnitų skatikų ir t. p.

Laikas būtų pamesti tokius negerus papratimus ir žengti tobulėsin gyveniman, nes atsiliekam nuo kitų šalių darbininkų.

Lietuvos Bitelė.

KIEK LIETUVOJE ŽMONIŲ.

Pagal valdžios apskaitymą, Kauno gubernijoje yra katalikų 1,297,000, žydų 262,000, stačiatikių ir sentikių 800,000 ir po bisk. liuteriško, kalviniško ir kitų tikėjimų. Pagal tautas — lietuvių yra 1,167,000, baltgudžių 73,000 ir lenkų 57,000.

Vilniaus gubernijoje yra išviso 1,815,000 gyventojų ir iš jų 1,099,000 katalikų, 461,000 stačiatikių ir 253,000 žydų. Katalikai pagal tautas taip skirstosi: baltgudžių 576,000, lenkų 277,000 ir lietuvių 246,000.

Gardino (Grodno) gubernijoje yra 1,762,000; iš jų stačiatikių yra 974,000, katalikų 471,000 ir žydų 316,000. Pagal tautas Gardino katalikai taip skirstosi: baltgudžių 379,000, lenkų 77,000 ir lietuvių 15,000.

Pačiame mieste Vilniuje, Lietuvos sostapilėje, pagal apskaitymą 14 sausio šių metų, buvo 217,000 gyventojų — iš jų: katalikų buvo 97,700, — stačiatikių 8,842 ir žydų 101,238. Likusie yra kitų tikėjimų. Lietuvių Vilniuje esą tik 2000.

Tokių būdu šiose trijose Lietuvos gubernijose, sulgy valdžios suskaitymo butų gyventojų apie šešis milijonus (5,936,000) o lietuvių vos pusantro milijono (1,430,000).

Jeigu sutiktume su taja valdžios skaitline kaslink lietuvių ir dar pridėtume Suvalkų gubernijos lietuvių, tai visgi iškoštume viso labo Lietuvoje lietuvių apie du milijonų. Tačiau mes valdžios statistikai anaipol netikime, — ji per daug mėgsta užrašyti lietuvių rusais ir lenkais; tam, žinoma, prigelbsti ir patį užaušėliai lietuviai, kurie šliejasi tai prie lenkų tai prie rusų.

Tikros lietuvių statistikos, — deja! mes ir po šiai dienai neturime. Net ir mūsų kalendoriai, kurie kasmet turėtų paduoti lietuvių priaugimą, nieko apie tai nežino. Versk kokį nori kalendorių ir kokių nori metų, o nerasi jokių žinių iš lietuvių statistikos. Oi tie mūsų kalendorninkai išgamos!

Iš Amerikos.

Šungrybjai užnuodijo dvi valstijas. Long Island, Westchester ir New Jersey valstijos daugelyj miestelių ir kaimų žmonės užsnuodijo šungrybjais, kurių per paskutinėsis lytingas savaites taip daug pridėjo, kad moteris ir vaikai miškuose grybdamū nebeatiskiria, kur geri grybai, o kur nuodingi. Iš tos priežas-

ties jau 19 žmonių užsnuodiję pasimirė, o daugybės guli ligonbūčiuose.

Gelžkeliai parduoda supuvusius kiaušinius. Philadelphia, Pa.— Vos sugrįžęs iš Europos Readingo gelžkelių prezidentas Bear, tapo patrauktas teisman, kadangi miūetas gelžkelis susekta pardavinėjant į krautuves susenusius kiaušinius, kurių siuntėjai nuo stočių nebeatiskindavo. Tyro Maisto komisija patyrė, kad tais kiaušimiais daugelis žmonių užsnuodijo.— Ištikro mūsų gelžkeliai, nebevien milijonus dolerių suplėšia augstu gelžkelio tarifu, bet dar griebjasi tokių būnių, kurių drovėtusi dažnas sąžiningas krautuvinkėlis!

Daktaro bedarbė privertė vogt. Pittsburgh, Pa. čia tapo sugautas daktaras A. Miller, kuris buvo pavogęs arklį užkinkytą kalamaškaitėj ir jį pardavęs, kad su tais pinigais galėtų sugrįžti į Ithaca, N. Y. pas tėvus. Daktaras prisipažino, kad jį prie to privertusi bedarbė, tai yra ligonių stoka. Vargšas daktaras išdavo egzamenus Chicagos universitete ir čia apsigyvenęs, bet per devynius mėnesius tegavęs iš ligonių... \$4!

Laikraštinkas užvaldo valstijos demokratų. Žinomas taip vadinamųjų „geltonųjų“ sensaėjinių laikraščio leidėjas Hearst, kurio leidžia New Yorke garšų „Journal“, Chicagoje „Examiner“, Bostone, San Francisco ir kitur kitokius laikraščius, dabar įsigriovė į Illinois valstiją politikon ir žada visą šios valstijos demokratiją pasikinkyti į savo geltonąjį vežimą.

Roosveltas prieš Taftą. Šiandėl viešai išsiško priešais prezidentą Taftą ex-prezidentas Roosvelt, savo organe „Outlook“ išpeikdamas Tafto padarytą sutartį su Anglija ir Francija. Roosveltas mano, jog Amerika turi prisilaikyti Monroe doktrinos, kad „Amerika — del amerikonių“, ir kad Amerika jokiomis sutartimis neturinti savęs varžyti, nes pasaulio tvarka prigulėsianti nuo Amerikos galingumo ir viršenybės ant visų šalių.

Tikisi, jog Taftas laimės. Agrikultūros sekretorius Wilson užreikšė Denveriuje, Col. per visą kalbą, jog iš republikonų partijos kitiemet niekas nebūsiąs nominuotas ant prezidento, kaip tik p. Taftas. Ir jis esąs tikras, kad vėl Taftas laimėsis kreslą.

Moteris trukdo teismą. Bellingham, Wash., čionai pirmą sykį, kaip moterims buvo sulyginatos teisės, tapo išrinkta „maisytas“ prisiekusiųjų teisėjų teismas — šeši vyrai ir šešios moteris. Teisiama yra vienas salūnininkas, kuris prieš įstatymus pardavė degtynę vienam indijonui. Teismas dar tebeina, nes joku būdu negali teisėjai prieiti prie vienbalsės ištarmės, kadangi viena teisėja moteris nepristojanti ant didžiumos nuomonų.

Plieno fabrikuos užginta rūkymas. Pittsburgh, Pa. vietinėse plieno dirbtuvėse visur iškabintai parašai: „Šalin su tabaka“! Šiuomi aštriai uždraudžiama rūkyti fabrike darbo valandomis ir jei kas įsineš tabaką, bus jį konfiskuojama. Pirmo to čionai iškelė rūkytojams kovą žinoma tiltų industrija „American Bridge Co.“

Gelžkelių streikas tebesirengia. San Francisco, Cal. čionai buvo

susivažiavę penki prezidentai tarptautiškosios gelžkelių sąjungos skyrių, ir tariasi apie iššaukimą milžiniško streiko. Pirmiausiai manoma iššaukti streiką visais Ramaus Okeano pakraščiais.

Sugavo laukiniausį indijoną. Kalifornijoje, ties Oroville, tapo sugautas laukinis žmogus, kurį išvijo iš kalnų užsidegę miškai, Laukinis atvežtas į San Francisco ir pavestas antropologams tarydyti. Pažinta, kad jis paeina iš indijonų veislės, bet tokios, kokios dar niekas nematė. Iš jo kalbos niekas iš mūsų indijonų nieko nesupranta. Mokslinčiai jau ištraukė iš jo ant fonografo volelių apie 300 žodžių.

Pražuvo kalnuose studentas. Ant garsaus milžinkalnio — Mount Tacoma, Washingtono valstijoje, išsirengė užlipti tūlas Wisconsin universiteto studentas Garret. Praėjo pora savaičių ir jis nebegrižo. Dabar išėjo partija jau užlipo 8000 pėdų augščio kalno viršūnė, bet Garreto niekur neranda. Manoma, kad jisai pradžuvo audrose ir sniego pustymuose, kurie ant kalnų siaučia.

Mašinistas numirė — traukinis sudužo. Erie, Pa. ties Dock Junction, pasažierinis traukinys įvažiavo į tavorinį ir sukūlė kelis vagonus. Užmušė keturius pasažierius. Patirta, kad pirmo to bevažiuojant buvo savo kajutoje pasimiręs traukinio mašinistas.

Atrado mantą šiukšlynėj. Bayonne, N. J. žydelis Greenberg, niekuo neišsitikėdamas indėjo pinigų \$2000 į poperinį maišelį ir pametė kampe. Kasgi iš kampe voggs! Tuometarpu namų tarnaitė maišelį išmetė į šiukšles, o šiukšlevezys sumurdė į vežimą, išvežė už miesto. — ir atlikta. Pasigedo Greenbergas savo mantos, ir be kvapo išbėgo į laukus įeškoti. Nubėgęs į šiukšlynę, pusę dienos kasinėjo, pagaliaus ir atrado savo brangų maišelį.

Neduokit vaikams pinigų! New Rochelle, N. Y. 18 mėnesių, vaikiukas, Tumas Mulligan, bežaidamas nurijo nikelinį penkiuką. Delto užsnuodijo ptomainu jo kraujas, ir kūdikis baisiose kančiose pasimirė. Būtų gerai, kad tas būtų visiems tėvams pamokiniu, jog nereikia duoti vaikams pinigų.

20 tomų Tafto kalbų. Prez. Taftas ruošiasi važiuoti į vakarines valstijas su prakalbomis agitduodamas už savo kandidatūrą ir už savo administracijos politiką. Viso labo jis dabar laikysias apie 200 kalbų, iš kurių susidarys abotaus tomas. Taigi dabar išviso būsią Tafto kalbų surašyta jau 20 tomų!

Gubernatorių susivažiavimas. Richmond, Va. čia yra laikomas Amerikos gubernatorių susivažiavimas, delei sulyginimo visose valstijose uždedamų takų ant pavienių žmonių ir fabriku. Susivažiavime yra reprezentuota 40 valstijų; nuo trylikos valstijų yra patį gubernatoriai atvažiavę.

Vakarai reikalauja centų. Kaip žinoma, vakarinėse valstijose ikišiolei nebuvo centų. Mažiausis piningėlis buvo — tai nikelis. Laikraščiai pardsidavinėjo po penktuką, krautuvėse nieko negalėjai pirkti už centą. Jei kas iš rytinių valstijų atvažiavęs pasirodydavo su centu, tai visi jį pakeldavo ant juoko. Bet gyvenimas eina brangyn. Piningų ir kainų išdalimas būtina pasiro-

dė reikalingu ir vakaruose. Todėl dabar Salt Lake, Utah valstijose eina judėjimas, kad bankai parūpintų ir centus. Ypač to reikalauja moteris, nes su centais galima būsią daugiau sutaupyti piningų.

Nelaido parodos pro kalėjimą. Los Angeles, Col. miesto majoras Alexander uždraudė per Darbo Dienos šventę eiti darbininkų parodai pro kalėjimą, kuriame sėdi broliai McNamarai, laukiantis teismo neva už dinamitavinimą, ir kurių byla atsisub sėkantį mėnesį. 15,000 unijistų turėjo eiti aplinkui, bet priariatinusi prie arčiausios kalėjimo vietos, minia visi kaip vienas nusiėmė kepurės ir vienplaukiai praėjo tą vietą.

Išdinamitavo tiltą. Mount Vernon, N. Y. aną subatą tapo išdinamituoas naujaj statomas tiltas, priklausąs New York, Westchester ir Boston gelžkelio kompanijai. Pusė tilto nunėsta. Kas tą padarė, dar iki šiai dienai nesusekta. Būk kas tēn matė, kad bėgo nuo tilto du vyrai ir viena moteriškė. Policija spėja, kad tai kerštas atleistų nuo darbo darbininkų.

TARP AMERIKOS LIETUVIU.

LAWRENCE, MASS.

Jau mėnesis baigias, kaip šioje apylinkėj gyvenu. Žmogus pribuvęs naujon gyvenimo vieton, stengiasi pirmų-pirmiausia susirasti draugų-pažįstamų. Kas to nežino!... Jautiesi iš pradžių nesmagus, liūdnas, o paskui jau, apsipaziņęs, apsipratęs ir užganėdintas. Tiek to! Kas kam rūpi kieno kokie išpūdziai būna...

Lawrence'as, netoli Bostono. Apylenkė graži, miškuota, pušynais apaugusi, lyguota. Smagu ir geriesi pušynų, sakų kvapnių, medžiais... Patsai Lawrence'as irgi gražus, švarus, nors tūlose vietose, ypač itaip apgyventose, paprastai, — kaip ir kitur. Nors patsai Lawrence'as ir yra „nususeš“ anot žmonių pasakos, nes pastaruoju laiku miesto valdžia, majoras, ir tam panašus, sako, miesto piningus „prauioliją“. Tai gi gatvės, tramvajai nevisur užlaikoma švariai kaip turėtų būti. Bet užtai pakraščiuose miesto viskas žerėte žeri: gelės, įvairūs krūmai, darželiai, pušis, kaštanai, vaisiniai medžiai, ir t. p. Tokių gražių vietų, nors jau gerokai esu po Suv. Valstijas pavažinėjęs, niekniekur neteko matyti. Į keletą varstų nuo Lawrence'aus į šiaur-vakarius yra milžiniškas žemės plotas (sakoma apie 600-800 akry žemės) apmūryta stora akmenų tvora su cimentu, suvirš sieksnis augščio. Tame plote žemės išmėtyta yra keletas gražių gyvenamų namų, matyt užžiūrėtojams tų „gerybų“ ir žemės. Sakau „gerybų“, nes tame plote žemės ant kalnelio tarp pušų medžių istatyti namai, paminklai, akmens sienos su langais ir štangomis, bokštai ir tt., bet gyvos dvasios nesimažo, ten nieks negyvena. Žiūri į tuos mūrus, „užburtus palocius“ ir jauti širdgėlą. Tūkstantčiai žmonių-darbininkų neturi sau pastogės, sklypo žemės, o čion tuščia, žemė-motina apkloti akmenų sienomis, marmurais, paminklais, palociais ir be gyventojų. Tos visos „gerybės“ priguli turėni Sears, kuris gavo nuo savo pačios-našlės; pirmiaus tos „gerybės“ prigulėjo tūlai gelžkelių kompanijai. Patsai turėnis Sears čionai negyvena, jis turi kitur dirbtuves (audimų). —

Taip tai maždaug išveizdi Lawrence'as, netoli Bostono. Apylenkė graži, miškuota, pušynais apaugusi, lyguota. Smagu ir geriesi pušynų, sakų kvapnių, medžiais... Patsai Lawrence'as irgi gražus, švarus, nors tūlose vietose, ypač itaip apgyventose, paprastai, — kaip ir kitur. Nors patsai Lawrence'as ir yra „nususeš“ anot žmonių pasakos, nes pastaruoju laiku miesto valdžia, majoras, ir tam panašus, sako, miesto piningus „prauioliją“. Tai gi gatvės, tramvajai nevisur užlaikoma švariai kaip turėtų būti. Bet užtai pakraščiuose miesto viskas žerėte žeri: gelės, įvairūs krūmai, darželiai, pušis, kaštanai, vaisiniai medžiai, ir t. p. Tokių gražių vietų, nors jau gerokai esu po Suv. Valstijas pavažinėjęs, niekniekur neteko matyti. Į keletą varstų nuo Lawrence'aus į šiaur-vakarius yra milžiniškas žemės plotas (sakoma apie 600-800 akry žemės) apmūryta stora akmenų tvora su cimentu, suvirš sieksnis augščio. Tame plote žemės išmėtyta yra keletas gražių gyvenamų namų, matyt užžiūrėtojams tų „gerybų“ ir žemės. Sakau „gerybų“, nes tame plote žemės ant kalnelio tarp pušų medžių istatyti namai, paminklai, akmens sienos su langais ir štangomis, bokštai ir tt., bet gyvos dvasios nesimažo, ten nieks negyvena. Žiūri į tuos mūrus, „užburtus palocius“ ir jauti širdgėlą. Tūkstantčiai žmonių-darbininkų neturi sau pastogės, sklypo žemės, o čion tuščia, žemė-motina apkloti akmenų sienomis, marmurais, paminklais, palociais ir be gyventojų. Tos visos „gerybės“ priguli turėni Sears, kuris gavo nuo savo pačios-našlės; pirmiaus tos „gerybės“ prigulėjo tūlai gelžkelių kompanijai. Patsai turėnis Sears čionai negyvena, jis turi kitur dirbtuves (audimų). —

rence'as.

Lietuviai, kaip patyria, gyvena neblogiausiai. Yra jų gana turtingų. Vartoja tūkstančius. Žymiausia vieta tarp lietuvių užima p. Ant. Ramanausko įstaiga (randasi: 101 Oak str.); minimasis žmogus vietiniams lietuviams suteikia didelę naudą: čionai randasi visi lietuviškieji laikraščiai, knygynas, pašto skyrius, laivakorėjų ir piningų siuntimo agentūra, banka, kolonialinių daiktų krautuvė, ir tt. Kiekvienas lietuvis šioje įstaigoje gali atlikti visus reikalus ir gauti patarimus. Bet ar visi lietuviai čion lankosi? Ne! Dauguma jų eina pas sveitintuosius, pas žydus. Gėda, jei pas saviškį, sąžinišką žmogų, daug pasidarbavusių ir pražilių del lietuvių labo nelabai lietuviai nori ateiti ir atlikti savo reikalus. O, žmonės, bent godokime savuosius, sveitintuosius pragyveną ir be mūsų paramos.

Kita įstaiga, tai kooperatyvikoji lietuvių draugija, ji turi didelę valgomųjų daiktų krautuvę. Sąmarių turinti apie 300. Tat nereikia ir aiškinti, kaip ji puikiai gyvuoja. Ateityj galės nevieną krautuvę turėti pačiame Lawrence, bet ir daugiau, taipgi galės atidaryti ir aplinkiniuose miestuose, būtent: Lowelyje, Haverhilyje, Nashua ir kitur. Didėsio pasisekimo jai.

Yra čion ir švietimo draugijų kuopų, būtent, T. M. D. 7 kp., S. L. A. 41 kp. ir kelios pašalpos, tai laisvos, tai bažnytinės. T. M. D. kuopa kaip ir miega, nes apsnūdus po IV T. M. D. seimui, nėra kam paakinti ir sujudinti. Kažin ar ilgai dar snaus naujoji T. M. D. valdyba?... Valdybai apsnūdus, nėr kas daro ir snariams. S. L. A. kuopa turėjo suvirš šimtą snarių, dabar turi apie 20; lūdna... Bet ką gi darysi... Atsitaisys.

Apskritai imant Lawrence lietuvių ir jų gyvenimą, matosi neblogiausia. Kam nors daugiau tarp jų pasidarbavus galima būtų sulaukti gerus vaisius.

Tai tiek tam kartui. Toliaus stengsiuos daugiau vis parašinėti. M—b—is.

CHICAGO, ILL.

Pažvelgus į Chicago didmiestį iš kitur atvykusiam atrodo indomu. Vienur turėdai linksminasi po teatrus, balius, parkus; vieši geriausios viesbūčiuose; čia visoki tarnai, automobiliai, ir tt. Moteris išsirėdžiusios brangiausiais rūbais; šilkai šnabžda. Pamislini žmogus: vat tai gyvenimas, tai žydiškas rojus! Paėjus porą gatvių toliau užmatai ką kitą; žiūrėk iškaba: Saloon, Free Lunch, (už dyką užkandis). Apie tą salūną, lauke ir viduj knibžda girtuoklių spiečiai. Vieni sėdi ant gatvės, kiti girti voliojasi, rėkauja kai miškiniai žvėrys, taip kad sunku ir praeiti, ištiesę rankas maldauja praieivį dešimtuko nakvynei...

Šita benamių armija rinkimų laiku atiduoda savo balsą tam, kas daugiau jiems alaus nuperka, ir da keletą centų duoda nakvynei. Išrinktieji viršininkai su jų pagalba nei nebaudžia girtuokliavimų ir plėšimų ramių gyventojų. Šiais metais miesto viršininkai yra daugiausiai demokratai; bet valdžia taip palaida, kad plėšimų, paleistuvų namų, girtuokliavimų netrūksta; gatvės apleistos, netaisomos; dulkių, dūmų smarvės nepakeliamai; stritkarių, traukinių, didžių vežimų skambėjimas ausis užtrenkia.

Bet Chicago miestas yra žinomas visame pasaulyj! Ir ne nuo stabu, kad čionai privažiuoja visokios rūšies žmonių, visokių tau-

tų; kai kurie apsigyvena ant višados; bet būna ir tokių, kurie sunkiai uždirbtus centelius praleidę, išvažiuoja tavoriniais traukiniams, ant kurių daugumas ir galą gauna.

Lietuvių čia skaitoma desėtkais tūkstančių; kai kurie iš jų prasiėkę; bet daugiau vargšų. Lietuvių čia rasi viskuom užsiimančių: vertelgyste, daktaryste, advokatūra, prasti darbininkai; ir ko čia nerasi! Dabar, vasaros laik, daugumas lietuvių išvažiuoja ant piknikų ir tūn praleidžia laiką; nueik ant piknikų — pilnai lietuvių; nueik į bažnyčią — pilna; į karčiamą — nėra ką ir besakyti — nesutelpa! Ateina su batos vakaras, nedėlia, tai beveik žėdname salūne visokios muzikės graina, jaunos merginos, nušilusios iki vėlybai nakčiai šoka ir geria. Ant galo, žinoma, ir bepeštynių neapseina už merginas... Kuo jau kuo, o su karčiamomis lietuviai gal pasigirti; kiti gataivi ir ant antrų lubų karčiamą užsidėti!

Kada taip širtuokliaujama, tai galima numanyti, kokia ir apšviėtiam nėra vietos, kur dinerkė alaus būna. Tiesa, yra ir blaivų ir skaitančių, ir mokinančių, bet tai vis mažesnė dalis.

Šį metą darbai labai silpnai eina; atvažiavusiam iš kitur labai sunku gaut darbas; o kurie ir dirba, tai po didžia priežiūra aštrijų formanų, kurie pagatavi žmogaus visą gyvastį atimti. Žmonių dauguma yra be darbo; tūli labai skundžiasi. sako: jeigu šį metą taip silpnai eina, kas bebus kita metą, kuomet bus rinkimai Suv. Valstijų prezidento! Palei gyvulių skerdyklas ir geležines sapaž žmonių stovi tūkstančiai. laukdami darbo; kaip ant gatvių, prie statymo didžių namų, nors ir yra galima gauti, bet tas darbas trumpam laikui, užtat ir nenori prie jų dirbti. J. Garnupis.

WILKES BARRE, PA.

Rugpjūčio 31 d. čion atsilankė visiems jau girdėti Lietuvos svečiai: kun. J. Tumas ir kun. K. Olišauskas. Nuvykau ir aš ant prakalbų, pasiklausyti, ką jie mums amerikiečiams pasakys.

Pirmiausiai sudainavo bažnytinis choras „Kur bėga Šešupė“; bosų nebuvo girdėt, persilpni buvo; tenoras tik vienas spiegė. Deklamavo eiles p. Jurgelaičiūtė, apie mainierius; gaila, kad be jokio gyvumo; mat tik vietinio kuningo išmokyta, lyg poterius kalbėjo. J. Loppata advokatas atidarė susirinkimą ir kalbėjo apie svečių sieki, jog tie kuningai ešą renka aukas, yra atstovais „Saulės“ draugijos ir turi paliūdiėjimus nuo vysk. Cirtauto iš Kauno. Toliaus jis kalbėjo apie Lietuvos meilę ir ragino neatsisakyti nuo aukų; ešą, jeigu kiauilių skerdikai (tai jau chiegiečiai) galėjo sudėti \$4.000, tai ir mėš nepasilikim.

Perstatė kun. K. Olišauską su kalba: Aš esu atstovas nuo „Saulės“ draugijos ir mano tikslas — rinkiti šitai draugijai aukas. Toliaus ragino prie mokslo; svarbesni jo kalbos punktai šie: per mokslo pakelsime Lietuvą, pakelsime savo tautą — progresuosime. Nesirūpindami gi mokslu mėš žūsime svetimtaučių bangose. Todėl ragino skaityti kningas, laikraščius ir tautos reikalus šelpti; nesigailėti tautos labui keletą skatikų paaukauti; netikėkite, sako, tiems, kurie sako, jog „Saulės“ kursuose vien tik poterį mokina. Tėnai mokina kalbų: vokiškos, franziškos, graikiškos, latiniškos ir angliškos, — kas kokios nori; ir mokslo šakų mokina: matemati-

kos, geometrijos, Lietuvos istorijos ir geografijos Lietuvos ir kitų tautų; padaroma gerus profesorius (mokytojus) vaikams; žinoma mokina ir poterius, ir apie Jievą su Adomu, bet tą kiekvienoje mokykloje daro. Toliaus pasakojo, kaip lenkai lietuvius persekioja; ešą nors ir jie yra katalikai, bet mus išjuokia ir neduoda giedoti lietuviškai bažnyčiese. Revolucijos laiku 150 mokytojų rusų išvyta iš Lietuvos. Tuomet, sako, mėš ir uždėjome tokius kurusus, kurie mums duos lietuvius mokytojus, o tie mokys vaikus, nes ligšiol nebuvo lietuvių mokytojų; o kur juos gaut? reikia patiemis padaryti.

Kalba kun. Olišausko man labai patiko, nes progresiviškai kalbėjo, vis ragino prie mokslo ir vienybės.

Kun. J. Tumas kalbėjo apie reikalą grįžti į Lietuvą, nors ant senatvės, nes ešą visi mūsų geriausi ir tvirėliai vyrai ir merginos yra Amerikoj; ragino lietuvius amerikiečius prie vienybės, nes skirstyti tų mažų draugijėlių į dar mažesnes ir dar menkesnes daleles. Kalbėjo apie laisvesnius žmones, priminė apie revoliuciją Lietuvoje, kad revoliucijos pastumia prie progreso visas tautas, kaip va graikus, francūžus. Kalbėjo apie Irlandiją — airių šalį; ešą tēn yra 6000 mokyklų, o tik išėivių piningais palaikomos, ir anie aukauja piningus išpirkimui žemių nuo Anglijos lordų. Privėdė rusinus, kurie taipgi stroppai rūpinasi apie savo tėvynę ir patijs važiuoja čia pabuvę keletą metų, kad tik atpirkti žemę nuo lenkų dvarponių. — Čia ešą, tik privėdu kaip ir faktais iš kitų tautų; bet mūsų tauta tai poetų tauta, dainių tauta, tvirėliausių fziškai, teisingiausių ir darbščių žmonių. Ešą, kiek nepervaziavau šalių ir tautų mačiau, o mūsų kalba gražiausia ir sveikiausi žmonės, o apie mūsų šalį ir jos kumatą tai jau nei kalbos nėra, kad kur-nors tokią gražią būčia matęš: paukšteliai čiuiba po šlaitus, o po kaimus mūsų sesučių dainos aidai gaivina kiekvieną širdį. Priminė apie amatus, kad amatai yra reikalingiausi ir jų reikia mokintis, nes kuomet sugrįšite į tėvynę mokėdami gerų amatų, tēn mėš turėsimė gerus amatninkus, nusimanančius apie tikės dalykus, nes čia geriau gali prisiziūrėti ir sugrįžęs būsi geru ūkininku. Pasakojo apie vortotojų draugijėles: kiek jos gero atnešė lietuviams Lietuvoje, apie Mokslo Draugiją Vilniuje ir apie jos namų statymą. Ešą, mūsų tauta smarkiai jau kyla; turime jau 50 mokytojų iš „Saulės“ kursų, kurie mokina po kaimus ir miestelius; labjusiai ragino užsidirbus skatikus grįžti į Lietuvą, ir tēn užsidėti kokį nors biznij; ešą tēn gerai eina biznis amerikiečiams, kurie tik parvažiavę užsidėjo; priminė apie kelis tokius.

Iš tų prakalbų išsinešiau gana gerą įspūdį; jaučias kartais rodos Lietuvoj tai vėl Amerikoj, nes tie du kuningu, Tumas ir Olišauskas, ešą sveisiką sėklą, į dar nesubrendusius lietuviškus gajvalus... Nevienas man kalbėjo iš laisvesnių žmonių, girdėjusių tų kuningų kalbą; sakė: junk tai skelbja mokslo, kuris panaikins vergiją. Ir kasgi drįstį jiems ką užmesti bei nepritari!

Toliaus dar sudainavo keletą dainėlių bažnytinis choras ir kur jau šiek tiek žemė pradirbtą, Pranešė jog turį surinkę \$6.400 iki 31 d. rugpjūčio.

Ir kas ką sakytų dvasiškijai, jeigu ji taip visados mokintų žmones, nieko neužgaudami. Ir šitie kuningai, nors ne jų dalykas, bet priminė rištis į tas tris dideles organizacijas, tai yra: į S. L. A., T. M. D. ir S. L. R. K. A.; nesiskirstyti į mažesnes, nes prigulint prietų didelių organizacijų, bus daug lengviau šelpti tauta visokiuose reikaluose.

Lai taip visi kuningai skelbja, lai būna su mumis, tuomet mėš juos mylėsim. Straus.

LEVISTON, ME.

Aš manau, kad visur tokia-pat tvarka pas lietuvius, ar dideliame ar mažamieste. Čia lietuviai daugiausiai dirba dirbtuvėse, prie kitokių amatų maža griebjasi. Skurdu žiūrēt į tas dirbtuves: vienas kitam pasivydi liuso laiko arba gero darbo, vienas ant kito graižos, pagatavi suėsti! Randas ir tokių silpnapročių, kurie teikiams bosams, mįslina, kad jie užkabj kokį medalį. Dirba sunkiausiai ir kitus savo draugus ragina sunkiai dirbt. Kitas vos žino porą žodžių angliška, jau turi tokių saugotis; bent kiek užpyko, tai jau žiūrėk priejės prie boso snypsčia lig gyvatė... O jau kuris painioja bent kiek angliška, tai jau apsaugok pone! Turi jau tokiam inpilt baltakės į gerklę... O jeigu neinpils, tai jau žiūrėk pradeda jot ant sprando savo tikrų brolių! Laikas, vyručiai susiprast ir nebebūt tokiais nevidonais. Laikas prisiziūrēt į kitas tautas, kaip kitos tautos puikia elgiasi... Niekas taip nedaro, kaip mėš, lietuviai. — Už žėdą menkniekį tąsomės po teismus; bent kiek kas, tuojaus bėgame į policiją, manom gal kad užtai užmokės. Toli gražu! tik išstraukiami patjės iš savo kišenės paskutinius centus. Kiek lietuvių levistoniečiai, per penkius metus sėdėjo belangėje, ir išmokėjo baumnių, tai jeigu tie piningai šiandien sugrįžtų į mūsų rankas, galėtumėm puikų namą ir mokyklą pasistatyti!... P. O. Kapickas.

PITTSSTON, PA.

Mūsų vientaučiai angleksiai, atsėmė dviejų savaičių uždarbį, kartais išgirsti kalba: „reiks jau taupyti piningus; nežinia kas bus pavasarj (mat pasibaigs nuo 1 balandžio sutartis angleksijų su kompanijoms, kad nereiktų į sienas kabintis“. Ir taip šventai savo tuos prižadus pildo, net lig tol, kol vėl gauna dviejų savaičių uždarbį; bet piningai nežinia kur vėl iš kišenės pražina... Kada keletas žvilgnėjų skamba kišenėj, tai apie ką čia lietuviui mastyti: pilk į gerklę! Taip neraktis smūklėse ūžia, staugia, kartais ir apsausuoja, rodos kad tiems žmoneliams gyvenimas pienu teka.

Ištikro, brolinkai, užmokestį atsėmę pamastykim apie pavasarj; nes tąsyk mastyt, kada jau plikas kaip tilvikas — ne laikas. J. Pelėda.

WAUSAUKEE, WIS.

Čia nedidelis miestelis, į 2000 gyventojų. Lietuvių nedaug yra, pertai, kad darbų nėra. Yra 5 lietuvių ūkininkai, toliaus nuo miestelio ūkininkai, toliaus nuo miestelio. Čia vienos nelygumos, labai kalnuota, ir labai maža yra pradirbtos žemės, veik da tik girios, lauzai, šakos, avietj, gervuogės ir didesni medžiai tebėra. Per visą žiemą kerta medžius ir veža prie gelžkelio parduotų. Yra lietuvių daro, net ir vasarą. O kur jau šiek tiek žemė pradirbtą, apie kelmus, visokie javai auga.

O šakniavaisiai, tai galima sakyti, tikrai auga. Agurkai labai auga. Kiti turi net po 15 akrų apodinė agurkais, renka kasdien ir veža parduoti į virš minėtą miestelį. Skiria agurkus į tris kainas: už bušelį mažųjų 55 centai, už didesnių 20c., da didesnių 15c. Minėtame miestelyj žydelis intai sė fabrikėlj asurkų raugimui. Net 100 ūkininkų stato agurkus žydeliui.

Vargšai žmonelės, vargsta yt žiurkės po kelmynus, dejuoja, kad nėra-laiko nei poterius sukabėti per sunkius darbus. O apie apšvietimą, tai nēr nei kalbos. Yra da daug nematę lietuviškų laikraščių, tiki visiems da burtais A. Čekanauskas.

SCHENECTADY, N. Y.

Būnant Schenectady susipažinau su vietiniais lietuviams, kurių čia gražus būrelis randasi: rokuoja apie 4—5 šimtus. Yra viena draugystė — „Sv. Kazimiero“, pašalpinė; narių turi neperdaugiausiai. Taipgi yra L. Apšvietos Klubas, kuris turi jau savo šiokią-tokią svetainę, nupirkta sudėtiniais piningais. Graži vietelė susirinkti lietuviams praleidimui liuso laiko. Yra taipgi ir moterų draugystė vardu „Birutės“, kuri dar neseniai užsidėjo; snarių taipgi nedaugiausiai turi; bet poniai Gudzinskienei pasidarbavus likosi suloštas vienas teatras, vienas maskaradas ir dabar rengia ką-nors tokio padaryti; kaip patyriau, tai balių su lakiojančia krasa. Kasoj „Birutės“ yra piningų netoli poros šimtų dolerių. Ligoje taipgi sušelpja po tris dolerius. Matyt, kad Schenectady lietuvių tritūsia, darbuojasi, lavinasi politiškoje darboje; tankiai rengia ir prakalbas. Iš to galima sprėsti, kad apšvietos diegai yra įleisti tarpe lietuvių; laikraščij matyti pareina visokios rūšies; pas kitą matyti dar po kelius.

Tarpe lietuvių daugiausiai darbuojasi Schenectady A. Gudzinskas ir p. Čizauskas; yra ir daugiau, bet tie du daugiausiai.

Lietuviai daugiausiai dirba dirbtuvėse, kurios tik dvi ir yra: „American Locomotive Co.“ ir „Gen. Electric Work“. Darbus turi neblogus, dirba daugiausiai ant stukių ir uždirba neblogai net iki penkių—šešių dolerių į dieną. Nekurie gerai uždirdami sutaupto grašį ir nusipirko savo stabas, ir dar nebile kokias, bet gražias, kad išlauko pusės pažiūrėjus nesakys, kad lietuviai gyvena. Inėjus į vidų rasi švarius kambarius, su puikiais rakandais, kampe pianas. Netruksta ir tokių, kurie uždirba gerai, bet visus piningus padeda į taurinę banką, iš kurios daugiau nebeatsiima. Užnot nuosimėčius gau ti, tai dar patjės primoka daktarams už ką pagydo. Tokie gyvena prastose stubose, susikrovę bent po keletą į vieną kambarį; isto pareina visokios ligos.

Iš „biznių“, tai tiktai salūnininkų ir mėsinėčių yra, bet kitokių lietuviškų krantuvijų nėra. Taip miestelis gražioje vietoj del apsigyvenimo, tik šiuoim laiku darbai eina prastai, dikičiai be darbo yra. Pertai ir iš kitur pribuvus sunku darbas rast.

Lietuvių Apšvietos Klubas daro kas subatvakarį šokus, į kuriuos susirenka ir ženočiai su savo jaunomis žmonomis. Šoka daugiausiai polkas, kadriļj ir kitus iš Lietuvos atvežtus šokus; kalbasi tarp savės lietuviškai. Vaikiniai guodžiasi, kad merginų lietuvių mažai yra, pertai pragai atsi taikius veda lenkes. Merginoms Schenectady yra geri uždarbjai pas ponus; yra tokių vietų, kad

gali dirbti ir dirbtuvėse. Juris.

WILKES BARRE, PA.

Rugpjūčio 22 d. persiskyrė su šiuo svietu Johanna Raisiūtė, 21 metų amžiaus. Velionė palike motiną, tris brolius, dvi seseris ir patėvį, dideliame nuliūdime. Pusantrų metų atgal numirė jos vyresnėji sesuo.

Velionė buvo darbėti mergina ir gera daininikė, prigulėjo prie bažnytinio choro S. L. R. K. A. ir L. S. S. teatrališkos. Draugai L. S. S. paaukavo po dolerį ir nupirko puikų vainiką ir bukėtą gėlių. Visi draugai aukavo apart vieno. Ir kiti draugai ir draugės sumetė po kelis centus ir nupirko gėlių bukietus. Velionė buvo palaidota su bažnytinėmis apeigomis ant airių kapinių. M. R. Bo—tė.

EAST CHICAGO, IND.

East Chicaga randas per 22 angl. mylias nuo didžiojo miesto Chicagos. Šis miestelis daugiausiai apgyventas lenkų, airių ir vokiečių. Yra ir lietuvių skaitoma išviso apie 300.

Darbų yra čionai visokių, daugiausiai gelžies išdirbtės; bet visos dirba ne po pilną laiką. Mokestj čionai prastam darbininkui nekoksios: nuo \$1.65 iki \$2 už 10 val. darbo. Lietuvių yra apsigyvenę jau nuo keliolikos metų ir jau nuo 13 metų turi savo pašalpinę draugystę, Sv. Stanislovo, bet nevisi lietuviai ja būdavo užgančinti; todėl šiemet susitverė T. M. D. kuopa, taipgi su pašalpa ligoje. Ši kuopelė darbuojasi stropjai; buvo parengusi prakalbas ir porą pasilinksminimo vakarėlių, užlaiko savo knygyną su visokioms moksliškosms knygomis, ir dalija skaityt višiams, kad ir neprigulintiems į draugystę.

Lietuvių čia mažai randasi linkusių prie skaitymo; iš jų vieni lenkystės suvaržyti, kiti praleidžia laiką smūklėse. Lietuviai čia neturi savos bažnyčios nei mokyklos; skurdu pažiūrēt į lietuvių vaikelius, kurie neturi prigimtoj kalboj mokyklos, o beveik visi leidžiami į lenkų mokyklas, kur mūsų vaikams iš pat kūdikystės davatkos inkala lenkų dvasia. Taigi patarčia savo tautiečiams, patiems pasirūpinti pramokint namie lietuviškai skaityti ir rašyti, o paskui leisti vaikelius į valdžios mokyklas, nes ten išguldoma daug naudingenis ir reikalingesnis mokslas, negu pas lenkų davatkeles.

Gal nevienas iš skaitytojų paklaus: kaipgi gali išmokint be mokytojaus? Tiesa, yra sunku išmokint namie be mokytojaus, bet visgi galima. Kas gi mus išmokino? Gi ne kas kitas, kaip mūsų tėvai ir motinos. Pamėnėme, jog Lietuvoj per 40 metų uždrausta buvo mokint lietuviškai netik mokyklose, ale ir po namus; taipgi nebuvo nei knygų nei lementorių; o visgi mus išmokino savo mokslo motinos, sunkiai dirbdamos, ar tai ratelį sukdamos ar ruošdamos kasdieninį darbą mus mokindavo. Taigi reiktų imti paveiklas ir broliams amerikiečiams, mažuose miesteliuos apsigyvenusiams iš tų praeitų laikų ir stengtis mokinti vaikelius savo tautos mokslo; čia daug yra parankiau mokint, kaip Lietuvoj, nes jau randasi visokių pradinių vadovėlių ir daug atsakančio laiko; tik reikia gero noro ir pasirengtumo.

Zolynas.

LAWRENCE, MASS.

Šiomis dienomis apšėjo šią vietą visiems Lawrence lietuviams

žinomas, p. Zigmus Jankauskas ir nuvažiuo į Valparaiso baigti komercijos mokslą. Pastaruosius du metu jisai dirbo vietinėje lietuvių vartotojų draugijoje Lith. Cooperation prie kasos. Minėtasis Jankauskas daug turto ir spēkų padėjo prie suorganizavimo vietinės kooperatinės krautuvės valgomųjų daiktų ir jam bebūnant taip sutvirtėjo, kad galiama spręsti, jog niekad ji negrius. Nors gaila lietuviams p. Jankauską išleisti, bet ką gi darysi, jam linki baigti mokslą ir paskui apsigyventi tarp savųjų. Juk skleidimas susipratimo ir gerovės yra kiekvieno apšvietino šventoji ir nenulstančioji pareiga.

Z. Jankauskas tarp lawrentiečių yra atsižymėjęs kaip artistas ir vakarų rengėjas. Dirbdamas visad dienomis ir vakarais jis mėgo dalyvauti ir scenoje. Lošdavo visad atsakančiai. Beto jis rašo gražum stylum eilutes ir šiaip įvairius dalykėlius. Viso jam pasisekimo!

M. Bėdulis.

ASHLEY, PA.

Rugsėjo 6 d. kasyklose No. 20 Lehigh W. B. užmušė Ant. Pranaitį, 24 m., penktas metas Amerikoje; iš Zemosios Panemunės par., Sup. red. Buvo laisvas net perdaug, nes niekur neprigulėjo ir į nieką netikėjo. Nabagą su trynė visa, o galvą rado vėliau, nes puolė 100 pėdų tiesiog žemyn ir uolą. Bet tame jo paties kaltė. A. Pranaitis, kuomet atvažiuo Amerikon stačiai nuo ūkės, padirbęs mėnesį laiko, nusipirko per kitą mainerio poperius (examination miners) ir ėjo vienas dirbti, be jokios praktikos ir išmokimo. Tuom tarpu yra tiesos, kad niekas negali būti mainieriu, kuris neišduos mainerio egzameno ir nebus išdirbęs 5 metus kasyklose prie kito už leberį. Daugelis taip žūsta, nemokėdami darbo ir klasių būdu ingiję poperius.

Strauss.

VALPARAISO

UNIVERSITETAS.

Nors nemažai jau buvo rašyta apie šią mokyklą, vienok, gaudami nemažai prašymų nuo atskirų ypatų, randame reikalingu viešai parašyti keletą žodžių su tikslu paaiškinti apie šią įstaigą.

Pirm negu pradėsim kalbėti patį dalyką, manome nebus pro šalį išstarti keletą žodžių, taip sakant, iš pašalies. Ši mokslo vieta, kaip pati per save, nėra perdaug iškilusi, nei nusmukusi; esant čia keletui desėtkų lietuvių-mokinių ir dar, kaip žinome, iš lietuvių Suvienytose Valstijose Valparaiso Universitete randasi didžiausias būrys, mūsų viengenciams ši vieta gal netik dažniausiai girdisi, bet ir labiausiai apėina. Paskui, esant jų kokiam būreliui žmonių, rasime tas visai neindomu: mes visuomet turime tikėti, kad rasime keletą skirtingų minčių, nes jie (mokiniai) „tam tikslui sutverti“ kad kalbėti arba mąstyti netik apie kokį vieną daiktą, bet ir apie antrą, trečią; pažengti čion ir tęn, žodžiu sakant, į visus kampelius be jokio išėmimo.— Tai mokinio užduotis. Tas čionai mokinio beveik ir yra atliekama, nors, toli gražu, dar nevisi tuo užsiima. Bet, štai žiūrėk viename ar antrame laikrašty, o ypatingai kuninginiuose, jau ir rasi berašoma: girdi, Valparaisas yra bedievių, arba so-

cialistų ir dar kitokių lizardas. Žinoma, aš nesakysiu, kad čionai nėra tu „bedievių“ ar kitokių, nes čia bile doras, morališkas, atliekas savo darbą turi vietą kliasose ir niekas jo neklausia: kokių pažvalgų esi. Bet šios pažvalgos yra paliekamos pačiam mokiniui; jis gali būti šėyriausiu kataliku, krikščioniu, maria-ritu arba nei jokių; taipgi jis gali būti socialistu, republikonu, demokratu, tautiečiu (keista, kad dar sutverta „tautiečių“ luomas: juk tautiečiu yra kiekvienas lietuvis.— Red.) ar kokiu-nors kitokiu. Prie to tikybiniu dar lengviaus tapti, negu laisvamaniu, nes čia bažnyčių yra didesnis nuošimtis negu kur nors kitur; ant galo jeigu jis būtų ir laisvamaniu, tai nėra nieko tokio viršgamtiško ir dar niekam nieko pikto nedaro, jeigu tik jis tebėra inteligentiškumo rybose.

Bet mūsų laikraščiuose kartais randame suvisai neteisingus valparaisiečių užmėtinėjimus ir dargi nuo tokių ypatų, kurios nei nematė Valparaiso, ir tas duodasi dažniausia išgirsti iš doros ir teisybės vadovų, mūsų dvasiškijos, lūpų. Iš antros pusės, argi ne keista, kad žmogus nei sykio neapsilankęs, nesiteiravęs, nesu- sidūręs su apkalbamaisiais, o gal kur išgirdęs „bedievių“—valparaisietį, stengiasi išaiškinti jų sielos vidurinį stovį, ūpą. Tokis api- piešimas turi tiek svarbos ir teisybės, kiek kūdikėlio sapne.

Netik aš, bet ir kiekvienas Valparaiso Universiteto mokins pasakys jums, jeigu jūs norite mūsų vidurinį stovį pažinti, — meldžiame atsilankyti pas mus, pagyventi keletą dienų, ateiti į mūsų susirinkimus ir šiaip-jau pasiteirauti; mes noriai priimsime kiekvieną svetį ir parodysime ką turime, o ko trūksta. Tada patis savomis akimis pamatysite ir ramiai, be apsirikimo galėsite kitam papasakoti, jeigu noras tarnaus; bet kur tau: nei zvėnas. Iš švietėškųjų dar kartais pasirodo vienas, antras, nors ant trumpo laiko; o kaip iš mūsų dvasiškijos tai per paskutinius pustrėčius metus nei vieno iš jos nebuvo, — jei bent tik paskaitysime kleriką, kuris neperšena čionai viešojo; bet ir to niekur negalima buvo surasti; matomai, gludėjo kur pasislėpęs. Iš to trumpo pasakymo, gali kiekvienas aiškiai sau persistatyti apie Valparaisą ir nuodugnesnių žinių delei, kiekvienas žingėdau- jas yra laukiamas ir pageidauja- mes atsilankyti ir ypatiskai susi- eiti.

Šioje mokykloje mokslo metas susideda iš keturių bertainių, kurių kiekvienas turi 12 savai- čių. Kiekvienoje bertainio prad- džioj lekcijos yra pradedamos nuo pradžios, o joje gale baigia- mos, taip kad bertainis lyg kad perstato mokslo laiko vienutę. Lekcijos esti kiekvieną dieną, iš- skiriant subatą, ir prasideda nuo 6:30 ryto ir tęsiasi iki 6:00 vaka- ro; tame tarpe pietums laiko duodasi nuo 12 valandos iki pir- mai. Mokestis už mokslą \$18 į bertainį arba \$60 į metus, jeigu iš kalno užsimoki visam metui. Už laboratorijas reikia mokėti atskirai. Valgis nuo \$17 iki \$24 ir brangiau į bertainį arba 12 savaičių. Kambarys galima gauti nuo 50c. iki \$2 savaitei; bet už 50c. ilgiau esančiam mo- kinui nelabai užsimokėtų imti, nes jis yra mažas, tamsus ir žino- ma — nesanitariskas. Žodžiu sakant, čia metas galima pragy- venti už \$250, o šykščiau užsilai- kant žet ir už mažiaus. Darb-

tus vaikas gali užsdirbti nema- žą dalį išlaidų: dirbdamas tai už valgį, arba kambarį.

Istojant nežūrima amžiaus; vyrai ir merginos lanko, taipgi norint istoti nereikia jokie egzami- nainai laikyti. Patogiausias lai- kas pradėti mokytis, tai nuo prad- zijos bertainio, nors galima isto- ti ir bėgyje bertainio, vienok ta- da pačiam mokiniui neparanku. Į šią mokyklą galima istoti suvi- nio atstovo pareigas ir priėmęs nuo A. Vardo visus K. K. doku- mentus ir kasą pranešu apie tai visuomenei, pridėdamas abiejų Partijų ingaliavimą.

UŽSIENIŲ 'KANKINIŲ KA- SOS' KOMITETO ATSTOVO PRANEŠIMAS.

Nebegalint dabartiniam už- sienių „Kankinių Kasos“ Komiteto atstovui A. Vardui pildyt savo pareigų K. K. su žinia L. S. D. P. ir L. D. P. ingaliavo mane užimti A. Vardo vietą. Sutikęs pildyti „Kankinių Kasos“ užsie- nio atstovo pareigas ir priėmęs nuo A. Vardo visus K. K. doku- mentus ir kasą pranešu apie tai visuomenei, pridėdamas abiejų Partijų ingaliavimą.

Su tikra pagarba
K. Sakaitis.

23. VIII. 1911 m.

Ingaliavimas.

K. K. atstovui A. Vardui papra- šius paliuosuoti jį nuo tos parei- gos, K. K. praneša, kad tarpinin- kavimui tarp Europos ir Ameri- kos kankinių šelpimo organizaci- jų išrinkta, su A. Vardo žinia, K. Sakaitis.

L. S. D. P. ingaliotinis (pasi- raše)
Rapolas II.

L. D. P. ingaliotinis (pasi- raše)
Marija.

1 (14) VIII 1911 m.

KO MĖS LAUKIAME?

Matome laikraščiuose, kad ne vienur tai kitur, pasirodo agita- cijos vedamos delei emigracijos sušelpimė. Tik žodis, tik balsas atsimasi į visuomenės širdį. Kai kurie atsidūsta, kai kurie nus- džiaugia, kad tas didelis tautiš- kas darbas pradeda „siubnuoti ir kilti į viršų; jau rodos ūkanos baigiasi ir neužilgo pasirodys gie- dra dienele.

Bet viskas taip eina povaliai, rodos mūsų visuomenė neša di- džiausią sunkenybės našta, o žė- na savaitė matosi mūsų organe „Vienybėje Liet.“ patalpinta varda ir pavardės mūsų brolių ir seselių, gražinamų atgal iš Ellis Island. Gal nevienas pamįslys ar pamįsliuo: kodėl tas emigracijos komitetas nieko ne- gelbsti tiems nelaimingiems at- eiviams, nes jo turėtų būti užduo- tis gelbėti ir sušėlpti ateivius; neveltui juk jis tą vardą nešioja — emigracijos komitetas. Tuom tarpu dalykai ve kaip stovi.

Emigracijos komitetą išrinko draugysčių pirmo konferencijoje, atsiubuvusioje Brooklyne, N. Y., kur dalyvavo apie 26 draugijos. Tam komitetui tapo skirta — agi- tuoti visuomenę prie ateivių šel- pimo ir tvarkyti emigracijos rei- kalus. Agitacija rods pasiplati- no po visas Suvienytas Valstijas. Jau keletą kartų komitetas atsi- šaukė į visuomenę, apreiškdamas kad reikalingas yra ant Ellis Island žmogus, kuris pagelbėtų mūsų ateiviams. Tas perbėgo per visuomenę kaip žaibas, ir at- sišaukė keletas ypatų, norėdami užimti vietą ant Ellis Island. Ką mes turime daryt? Visuomenė gal mano, kad jei toks žmogus yra reikalingas, tai lai emigra- cijos komitetas jį pastato, ar tegu jie patis tuo rūpinasi. Bet ką toks komitetas gali nuveikt be jūsų, be visuomenės, be aukų, be pinigų!

Nemįslykit, kad emigracijos komitetas reikalauja pinigų ar aukų del savęs. Emigracijos ko- mitetas neima jokių algų ir ne- reikalauja jokių lėšų už savo trūšą ar važinėjimius. Jis yra pasišventęs visuomenei turnaut ligi ji nesuitvarkys ir pastatys emigracijos reikalų ant tikro ke-

lio, ligi išimsim. Čarterį, gausim pavelijimą laikyti žmogų ant Ellis Island. Tas žmogus prigul- lės prie slovakų emigracijos na- mo, kuriame ikikol mūsų emi- grantai bus patalpinti, ikikol su- žinosim apie lietuvišką emigra- ciją, kaip anoji yra didelė, ir jei matysim reikalą, tąsyk atsiskir- sim vieni sau, ir turėsime savo emigrantų namą.

Pastatydami žmogų ant Ellis Island prie slovakų emigracijos namo, mes jam uždėsim tokias pareigas, jog tas žmogus turės prigulėti ir slovakams netik lie- tuviams; užtai mes naudosisim jų namu ir turėsime pilną progą vesti savo emigrantus pas slova- kus; slovakai sako: jei lietuviui duotų 500 dolerių ant metų, tai jie galėtų pastatyti žmogų nuo savės del lietuvių. Bet kaip per- eitais metais jie turėjo žmogų, tai suvisai mažai tam žmogui mo- kėjo, — 7 ar 8 dol. į savaitę. Mēs galime suprasti, kas gi darbštus ir inteligentiškas žmogus apsiims dirbti už tiek mažai. Taigi mes jam algą patis mokėsime, ir mes būsim instruktoriais tam žmogui. Taigi, vientaūčiai, nelaukim ilgai! Imkimės už darbo netikam su žodžiu, bet ir su darbu, su cen- tu; ir kaip greit turėsime užlaiky- mui žmogaus pakaktiną sumą, taip greitai susimažis gražinamų- jų ateivių skaičius. Čia nereikia pinigų užlaikymui viso komite- to, bet tik užlaikymui vienos ypatos. Nemalonu ir pamįslyti, kad apie 300,000 lietuvių negalim užlaikyti vienos ypatos, apmokė- dami jam 75 ar 80 dol. ant mėne- sio.

Ir tos draugijos, kurios esate paskyrę aukas, teiksėtės prisijusti, kaip greit galima. Kuoligiaus lauksim, tuo daugiaus mūsų bro- lių bus sugrąžinta.

E. K. Pirmininkas,
S. Jankauskas.

Feljetonas. PUIKIAUSIAS DALYKAS — SAPNUOTI...

Nėr puikiausio dalyko, kaip sapnuoti... Sapnas — tai ištikro — puikus „išmįslyšas“.

Ko sapnuodamas nepatirsi, ne- pamatysi? — viską. Kitąsyk žmogus sapnuoji, kad puoli nuo augstų kopėčių. Koks baisu- mas!... plaukai šiausiai ant gal- vos, visas persigąsti; širnpuliai vaikščioja po visus, ištaisai, kan- tus; ir tarsi jau „pabaiga svei- to“ prisirtįs ir... prarys. O baisumas! — taip, kaip davat- koms antikristus!

Bėda su tais sapnais. Kartais tiek turi daug laimės panėsti, tiek prisikamnoti, kad nei vienas „didžiavyris“ neprisikamuos tiek bebraukdamas negeistinus tos draugijos sąnarius, kurioje jis viršininkauja.

Ir dar kartais kaip būva na- vatna — „kovosi“, „kovosi“ ir štai tik netikėtai pribudai — ir viskas jau dingio.

Bet Jūs nesakykite — sapnų visgi yra daug vertingų; daleis- kime, kad ir baimę išvysti, tai juk nei geriausi kinematografo mašina puikiaus ne atvaizdys. Kitą sykį žiūrėk ir atsivelka pas gydytoją ligos iširti.

— Kas Tamistai? — klausia gydytojas.
— Nesveikas... sapnai kanki- na.
— Tai nemiegok, Tamsta. Ne-

užmigk ir nesapnuosi. Žmogus ir eina nusispjovęs. Jisai šią naktį tiek prisikamavo, kuomet — jam sapnuojant — keli jį laikę, o vienas per prievartą, ir jau daug buvo supylęs alaus. Oje! kokis baisumas... žmogus tarsi imsi ir jau suvisai nutroksi. Pamįslykit! ar tai dar mažai pavojinga liga. Ir tai dar kokia — tokius nenormališ- kus apsiereiškimus gali prašalinti tik „stebūklingas“ Institutas ar- ba Klinikas, jei kas atsiduos jų globai...

O aš Jums sakysiu, sapnuoju paprasčiausiai sapnus — gerus. Jeigu aš tik visus atminčiau iš- pasakot, pamatytumėt, kas per indomumas. Beje... gal ir atsiminsiu. Taip. Sykį aš sapnuoju — esu redaktori- us.

...Redaktorius! kiek tai prak- kilnumo, nors sapnuojant. Vadinas — aš esu visuomenės reikalavęs patarėjas, mokytojas. Esu gilus mąstytojas — nuosek- lus veikėjas. Aš galva; o jie vi- si, kas tik ne redaktorai, — vai- kai, „moksliškiai malkontantai“.

Kaip tik kieno vienas batas pirmiaus prakiuro, tuojaus laik- raščio skaitytojas ir rašo klausia- ma redaktoriui: delko pirmiaus prakiuro vienas, o ne sykiu abu- du?

Ir rašo atsakymą, ponas redaktori- us. Jisai viską žino: ir — kodėl batai nevienodu laiku nu- sidėvi, ir kodėl jaunoji nustoja mylėjusi savo mylėtinį ir t. t. ir t. t.

Taip; mūsų ponas redaktorius labai prakilnių minčių žmogus — jis „viską žino“, — anot davat- kos: kaip kuningėlis... „viską žino“, net nuo gliocieros mūlo poperėlių moka turkišką appa- rinimą perskaityti...

Ir taip — viską žinoti, tai puik- sus dalykas. Daleiskime, aš buvau redaktorium. Laikraščio, kiek aš atmenu, antgalvis buvo: „be pradžios ir be pabaigos“.

Redau laikrašči. Laiškanėys atneša pundulį laiškų; tuojaus paėmėi, pervertėi, susirinkai ran- kraščius ir nešies. Paėmėi į dar- bą. Vieno, žiūrėk, rankraštis mažiau reikalauja taisyti; ot, paėmėi plunksnų subrankei, su- taisei ir atidavei statytojui, — vis tai mažai bėdos. Bet žiūrėk, atsiunčia tau vieną — kitą ran- kraštį, kurį skaitai ir dar reikia skaityti.

Skaityti ir dar reikia skaityti, tai ištikro jau žmogų iš kantrybės išvaro! Ar gali taip leistis re- daktorius? — ne. Jisai, Jo Aug- sčiausia Mylista, gali taip paliep- ti rašyti, kaip jo loskelė nori. Jisai gali straiptusius sutrumpin- ti, apkapodamas po kelis žodžius nuo kiekvieno sakinio, o jei ten bus kas silpna, tai atsakys užtai autorius. Beletristikos rašėjai taipgi rašo nesvietiška ilgiais sakiniiais. Poetai perdaug lekia į misticizmo padangę, perdaug kalba su visokiomis fantazijomis apie vieną dalyką. Taip nege- rai: reikia rašyti kuotrupian- siai ir daug pasakyti. Tai bus naujas realizmas.

Taip ponas redaktorius pasi- mėš savo eilių pluoštą, pradėjo skaityti sulgyindamas jų vertę su kitų eiliuotojų. Eilės, po tie- sai, buvo gana „įvairios“. Pra- džioje poetas kalba apie blezdin- gos dainą rytmetų, o ant galo apie... laišnius.

Visai nuoseklu — kas priešins- sis po dainai užsikąsti.

Ir tai dal eilės buvo vos nuo dvylikos eilučių, o tiek daug pa- sakyta! Nei geriausias poetas tiek nepasakys, nes geriaui tan-

KAZYS PUIDA.

Zemės Giesmė

APYSAKA.

PIRMOJI DALIS.

Ir apsiniaukė minčių padangės, širdį gelžies pančiai suspaudė ir žvangėjo jie krūtinėje, lyg garsus vakaro varpo gaudešys... It tarė tuomet manin rūstusis mano minčių svajojimų tėvas:

— Tu išverti turi!...

Ir mirė tuomet nusiminimas krūtinėje, palaidojau jaunai-sename mano sielos kapinyne — pačion gilumon ir užmiršau jo būtybę manyje...

O jis nuolatos vartės, nuolatos prisimindavo ir spyrė mane paties savęs kalvui būti, spyrė dvasios jėgą kalti, spyrė gyvenimo sopuliais, apsvylimais ir nuodais galybės jėgą tvirti...
Siaubūno dvasios jėgą liepė susitverti...
Ir tuomet sutikau Tave...

Ir tuomet sutikau Tave...

...Kupina, skaisčia, jausmais pertekusia širdimi atėjai į gyvenimo bangas... Atėjai prie gemančios jausmo Aušros ir sustojai:— svajojimų sparnai kančių padangės nepažinojo — tai buvo jausmo pranašai...

Ir atsimeš, nepatyrusi, nežinios sielon, apsisotai ant jausmų kryžkelio... O jaunutėje širdies bažnyčioje gimė ir gyveno galingas, noru įniršęs ir išieigęs jieską troškimas — Meilės troškimas...

Jausmai tavyje verpetais trankėsi, audros gaidomis kaukė — ir tu jų nestabdei...

Bet štai, to troškimo metu, atvykau aš...

Ir suvirpėjo džiaugsmo lietaus sukrapinta tavo širdis, mažutėse akytėse žyberėjo įdomumo kibirkštėlė ir gaivus, giedras, yt mano sielos sopulys-ilgėsis, tavo džiaugsmo angelų choras užtraukė skardžią Hossana!...

Ir skyrdo tasai šauksmas į visus tavo kūno sąnarius, rožių kvaptimi apsvaigino širdies gaidas ir lėkė garsiu atbalsiu tavo sielos bažnyčion, atsiklaupė prieš tavo jausmo aukurą ir maldingoje ekstazoje šnabždėjo:

— Tai mano!... Tai mano!...

Atsimeni!...

Pavasaris gyvybės lūpomis bučiavo giedros ištroškusi žemės krūtinė...

Gamta veržėsi gyvybėn — ir mudviejų širdis, dar viena kitos nepažinusios, veržėsi į svaigulingas jausmų vilnis... Dar nepažinova, o širdis jau ištolo ilgėsio sparnais apsikabino ir tvėrė didžio jausmo bažnyčią...

Atsimeni!...

Sėdėjau tavo tėvų salėje, o tu skambinai... Muzikos gaidos blyzgančiais kardo ašmenimis smėigės krūtinėn ir tvėrė...

Taip... Tu skambinai... O iš tavo muzikos gimė baisiausias mano nevidonas, gimė pragaro kankintojas, gimė mano sopulių Benu — Ilgėsis gimė...

Ir išidėjau krūtinėn Ilgėsio dievašmėklą ir, juo nešinas, išėjau į žmones ir atsistojau ant didžio pasaulio ilgėsio vieškelio...

Ilgėsi mano jausmų kelionėn davei — ir siunčiu tau šiandien iš jo preglobsčio sopulingą ačiū...

Akmenimi nesviedžiu į tavę!

O, ne! Nes tavo jausmų giedroje slėpės netėlimos audrės žaibai-kibirkštys...

Mokėjai, jausmų pagauta, savo dangaus giedrą ir audrą tvirti; mokėjai iš laimės blaivų nelaimės šmėklų juodą rūbą pasisūti; mokėjai laimę jauzdama — nelaimės trokšti...

Saulė leidosi už nuyargusių miško viršūnių ir geso paskutiniai saulės-gaivos spinduliai...

Ir tavo krūtinėje geso skaitus manim pašitkėjimo jausmai...

Nors seniai pravėriau mano dvasios rūmų duris, įvedžiau tave širdin, pasodinau ant mano ilgėsio-sopulio sosto ir tariau:

— viešpatauk mano sielos bažnyčioje;

— ausk mano ilgėsio auksinį kaurą;

— sopulio šaltinį gaivink jauna tavo jausmo-laimės srove;

— sukurk tokį milžinišką, liepsnojantį jausmo laužą, kad net pragariškoji dangaus rūstybė jame sutirptų ir ilgėsio-sopulio vilnimis subanguotų...

Ilgėjau, troškau — tu savo pavasario būtybės sopulį tvėrei...

Sopulio troškai: nes jaunutė širdis jau buvo laimės nuodų ragavusi, dvasia-gi kančių-karionių-žygių troško — savo jėgos slėpinio jieskojo, kad galėtų išsitiesti ant savo dvasios skausmų kryžiaus ir suukti gyvybės balsu:

— *Ecce puella dolorosa!*...

Ir susitvėrei savo sopulį...

Gimė jis audringas, vaitojantį gilau rudens vakarą ir rudens liūdėsiu užklojo, visuomet rimtą ir minties rūbą apvilktą, tavo veidelį...

Akyse sužibo ateities kančių takas — tolimas, be pradžios ir galo ir vedė jis tave art Tavo ant Tavo Golgotos Kalnė...

Atsimenu!...

Sėdėjai prie pianino ir, dvasios gaidos klausydamos, pirštais bėginėjai po klavijaturą — jieskojai akordo, kuriame būtų galėjusi talaikinają sielos gaidą išreikšti...

Ir pradrėskė orą raudas gaidų spindulys — siela prabilo gaudžia aida.

O aš sėdėjau tavo tėvo kabinete ir, vienodo su tavim jausmo gaivinamas, virpančia ranka rašiau:

— *Komm, folge mir in das dunkle meines Leidens Reich hinab!*...

— *Komm, folge mir nach wo des Geistes Freiheit blüht!*...

— *Komm, folge mir nach wo das Unsterbliche stirbt!*...

— *Komm, folge mir nach wo das herrliche Lebensaufstehung seine Lieder singt!*

Galingais sielos troškimais vadinau tave su savim...

Ir tu neišgirdai manęs...

O paskui, kuomet laimės troškima pamynei po kojų ir sopulio užsigėdei... metei-manin didžiausią savo sielos troškimą — slėpinį, baisiausią sopulio kardą mano krūtinėn įsmeigėi:

— Aš tokia jauna!... Aš taip mylėti noriu!...

Ir eidamas mano gyvenimo taku, dažnai ant jausmų-sopulių kryžkelio sustodamas ir ton netolimon praeitin pažvelgdamas — matau audros draskomą kankynių vandenyną...

Užviešpatavo jis mano anuometinės ramybės viešpatiją, atsisėdo ant mano jausmų valstijos sosto, nusitvėrė trinagę šakę ir krapštė tu jausmų tamsybėse...

— Būdėkl!... Tverk!... Jausk!... — šaukia į mane pragaro nusišypsojimu.

Kartais skardžiu juoku prabilis ir skrysta pešėlės jo juokas mano sielos miške, darda pačion paslapčiausio jausmu gelmėn...

Apmirsta nusiminimo ir skardaus sopulio pagauta širdis ir tyliai—ramiai klauso beneišgirs, išvys vieną giedrą praeities jausmų spindulėlį...

Tuomet tai šmėkla, vidaus besio gundoma, sušnypščia, suurzgia ir meta mano tylos—ramybės likučių begalinę tą baisiausiųjų:

— Aš tokia jauna!... Aš taip mylėti noriu!...

Daug kas šiandien užmiršta, daug kas krūtinės viešpatijoje mirė, išnaujo gimė ir vėl mirė, tik tavęs atminimas visuomet vienodas...

Ir meilė nuraminti galima... (T. b.)

VISUOTINIOJI Historija

(SATYROJE)

Teffi, Dymov'o ir Avierėnko's prisiskaitęs parašė:

T(oks)... Š(ioks)... K(itoks)...

(Tąsa.)

Athėnos, be paliovos dalinosi, kaip jau regėti turėjome progą, į filas, dimas ir fratrijas. Tas gyvenimo surėdymas, žinoma, pats savaimi turėjo nupulti — tad ir Athėnos nupolė taip-pat kaip ir Sparta, nors čia ir nebuvo to besidalinimo į skyrius. Žuvo Athėnos, žuvo ir Sparta. Iš to išeina: «eisi per kiemą — gausi lazdu, neisi per kiemą — gausi lazdu».

Pats toksai dalykų stovis reikalavo, kad kaip-nors ir kur-nors graikai turėtų savo kolonijos. Tas buvo reikalinga ir naudinga. (Ir Susivienijimo Lietuvių Amerikoje senai jau kalbama apie lietuvių koloniją. Ar kas išeis iš tų kalbų, nei visagalinti Pildomoji Taryba nežino). O inkurti kolonijas nebuvo sunku. Pirmą matėm, kad tai įstatymdavėjai, tai kitokie vyrai — vis keliavo, tad belandydami po įvairius kampus galėjo vieną-kitą gerą vietą apžiūrėti ir apėiupinėti. Prie to ir valdžia ir kompanijos rėmė tokius keliauninkus. Paveizdan, valdžia suteikdavo visus būrius pagelbininkų ekskursijoms vesti (tik ne «moon light» ekskursijoms, kurios tėra žinomos tūlai (Chicago jaunuošenės dalelei); kompanijos pardavinėdavo «Return Tickets» už pagigtą čienį (tas paprotis iš dalies užsiliko iki mūsų laikų. Tūlos kompanijos parduoda tiketus už pagigtą čienį kuningams, išsirengusiems kur kelionėn su gaspadine, ar ir be gaspadinės).

Bėpig buvo bastyties prie tokių aplinkybių! Pabandytų jie dabar, kuomet už vieną anglišką mylią lupama du centų!

Be paminėtų viršiaus garsių veikėjų Graikijoje buvo dar daugelis kitų. Vienas iš jų — tai svarbiausias. Kalbama apie Herostratą; su tuo vardu yra apsipazinę visi, kas tik skaito mūsų laikraščius. Tasai vardas ne tiek yra garsus delto, kad apie jį rašoma laikraščiuose, kiek delto, kad to vardo savininkas, kitaip sakant pats Herostratas, sudėgino Epehse buvusį dievės Artemidos šventnamį. Kam jis sudėgino? Matot, Artemidos šventnamis buvo tuose laikuose puikiausias būdinkas pasaulėje, o Herostratas — šiaip sau bėdinas, niekuo nepragaršęs žmogelis. Jis teisingai protavo; anot jo ir kvailas gali pragarsėti, jei sunaikys garsų ir gražų daiktą. Tat taip ir padarė. Sudėgus Artemidos šventnamiu, visoje Graikijoje buvo įsakyta užmiršti Herostrato vardas; tą įsakymą visi baisiai uoliai pildė. Graikas, nors jis būtų prikeltas naktį iš miego ir užklaustas, ką jis turi užmiršti, jis tuoj pasakytų:

— Pusprotį Herostratą!

Nebūtų prosalį nubausti tokiu būdu visus mūsų veikėjus, kurie, norėdami pragarsėti, ardo, naikina ir trukdo praklinių kitų žmonių darbams. Apšivalgykit aplinkui, o surasite tokių lietuviškųjų Herostratų pilną galybę: nors kosę virk! Tik bėda, kad nebūtų kas tą košę valgo.

MACEDONIJA.

Macedonijoje, kaip visiems gali būti aišku, gyvena macedoniečiai.

Macedoniečių valdonas, Pilipas Macedonietis, buvo labai veiklus viešpats. Nuolatinuose mūšiuose jis neteko akių, rankų, kojų, krūtinės ir kitų reikalingų kūno dalių, iki, galų gale, nepaguldė galvą už savo žmonių ir tėvynės gerovę. Be abejonės daugelis mūsų tautos veikėjų atsisakytų nuo tokių smagumų, nesa jie aukaujasi tankiausia ryksmu ir tai pseudonymais prisidengę!

Pilipas Macedonietis užsimanė užkariuoti Graikiją. Prieš jį išsirengė kalbėtojas Demostėnas, prieš kurį net mūsų garsiausias «Ef—Dže» nieko neatsveria. Demostėnas tatau, prisikimšęs burną mažų akmenaičių ir sustojęs prieš užiančias jūras, inkalbėjo graikams, kad jie neapsileistų Pilipui, o rengtųsi pasipriešinti.

Minėtojo Pilipo sūnus buvo Aleksandras Macedonietis arba Didysis. Jis dar nebuvo gimęs, o jau žinojo, ka daras: kad nebūtų niekas garsesnis ar didesnis už jį, jis ir užgimė tą-pat naktį, kada gimė ir Herostratas, tas pats, kurs sudėgino Epehezo šventnamį.

Aleksandras nuo pat mažens buvo patvirksė ir męgo lėbavimus, dėl tos priežasties laikė numylėta arklių vardu Bukefalis.

Sykį tūlas Klitas, išgelbėjęs kitą kartą Aleksandrai gyvastį, papeikė jį už nedėkingumą. Aleksandras pertikrinimui, kad taip nėra, čia pat nudurė Klitą. Jis dar nužudė karvedį Parmenioną, jo sūnų Filoną, filosofą Kallispheną ir daugelį kitų. Atlikęs daug karžygiškų darbų, Aleksandras nuvargio ir pasimirė.

Diogenas.

Baigdami pasakoti apie Graikiją, turime pasakyti, kad niekas neatnešė Graikijai tiek garbės, kaip Diogenas. Tas galvočius buvo nusiminęs iš to, kad ant svieto nėra teisingo žmogaus.

Iš to nusiminimo jis apsigyveno statinėje (bažnyčioje) ir išeidavo iš jos tik dienos laiku; eidavo jis žvakę rankoje nešinas ir visur jieskojo teisingo žmogaus, o surasti niekur negalėjo. Nelaimingam seneliui, matomai, nepasitaikė užėti pas katrą nors mūsų kuningėlį, kuris būtų parodęs daug teisingų žmonių: pradėtų nuo kuningų ir užbaigtų... kuningais. Beto įsakytų pas progresistus neiti teisingo žmogaus jieskoti, nesa visi progresistai — jų nuomone — velnio išperos!

Nelaimingas Diogenas!

(Romos patricijai.)

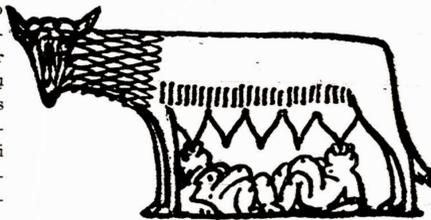
ROMA.

Tiki šiai dienai lietuviai nežino, kaip teisingiau sakyti: Roma, ar Rymas. Net kalbų žinovai ir tie ne vienodai terašo. Vienas rašo Roma, romėnas, romėniškas; kitas — «Rymas» (Emile Zola, vertė J. Laukis), rymiškas, rymionas!

Roma — taip mes vartosime — yra Italijoje, toje šalyje iš kurios Amerikon ateina daugybė «popėžiaus vaikų», tai yra italų. Italija panėsi batui su ilgu aulu, ir tai tokiame batui, kuriame koja visada prakaituoja, nesa Italija yra karšta šalis.

Romos pradžia.

Albalongėje viešpatavo gerasirdis Numitoris, kurį nustatė nuo sosto Amulijus. Numitorio dukterė Rea Silvija, buvo atiduota į vestales (tiek pat, kaip ir į švento Kazimiero seselės). Silvija, būdama vestale pagimdė dvynius, kuriuos užrašė į metrikus, kaipo gimusius iš dievo Marso mylistos. Rea už tokį darbą buvo užkasta į žemę, o vaikai, pavaldinti Remu ir Romuliu, augo. Vieni sako, kad juos žindydavo vilkienė; kiti tamo netiki ir spėja, kad Remų ir Romulijų žindė pienuo.

(Vilkienė, žindžiusi Romulų ir Remų.)

Kaip tėnai nebūtų buvę, o vaikai užango ir kurstomi vilkienės pabudavojo Romą, kurioje dabar randasi baltasis popežius su raudonais kardinolais ir mėlynais vyskupais.

Ispradžii Roma buvo mažas miestelis — bet su laiku pradėjo augti ir susilaukė senatorių ir kitokių didžiūnų.

Atsiradus senatoriams, žinoma, visi gyventojai turėjo pasidalinti. Tad ir pasidalino į patricijus turėjusius tiesią užgrėbti visus laukus ir turtus, — ir į plebejus, turėjusius tiesią mokėti mokesčius ir nieko neturėti.

Brolių Tarkvinijų Bendrovė.

Kaip visur, taip ir Romoje, vienas valdonas sekė kitą. Vieną jų, Servijų Tullijų, nužudė Tarkvinijus, pragarsėjęs iš savo sūnų dėkos. Jo sūnus, pasivadinę «Brolių Tarkvinijų Bendrovė» (mat bendrovės ir senovėje buvo), atsižymėjo triukšmingu būdu, ir reta Onutė ar Katriutė tegalėjo jiems pasipriešinti. Tėvas labai didžiavosi savų vaikų darbais, už tat ir liko pramintas: Tarkvinijus Didžiulis.

Didžiulis, besididžiudamas vaikais, taip inkurėjo žmonėms, kad jie nutarė (ar slapto balsavimu ar viešu referendumu — nežinia) prašalinti Tarkvinijų ir jo sūnų bendrovę. Šitoji firma, ilgai nelaukdama, pasileidė kelianti. Delei tos tai aplinkybės, Roma virto aristokratiška respublika.

Juk ir Bagociūs, pavartytas iš Susivienijimo prezidentu, nerimo ir dėjosi talkon su «Keleiviu» prieš Susivienijimą, tad ko benorėti nuo Tarkvinijaus Didžiulio! Jis tatau susidėjęs kompaniją su Etruskų valdonu Porsena, padaręs tokią bendriją: (T. b.)

APIE LATVIŲ KALBĄ.

(Užbaiga.)

Dabar latvių kalba dalinasi į dvi pamatines prakalbės: **lejzemišką** (žemutinių latvių) ir **augšzemišką** (augštaičių); lejzemišką prakalbę vėlgiai dalinasi į augštaičių ir viduriečių prakalbę arba literatiškąją kalbą. Viršutinę prakalbę vartoja latviai Talzo ir Ventspilės apskrčiuose Kuršmėje ir šiaurinėje dalyje Vidžemės (Lieslaaces ir Limbažu apygardėse). Vidžemės viršutinę prakalbę rubežius nesueina su Kuršmės prakalbe. Nuo kitų prakalbų jāsias atskiria jūra, ir todėl josios prastoja daugelio savo panašumų. Kaip tas išaiškina? Mat tose apygardėse latviai yra susimaišę su livoniečiais. Tokiu būdu livoniečių kalba ir padaro ant augštaičių latvių intekmę, atitolindama jų prakalbės dalis vieną nuo antros.

Latvių kalboje ilgiosios balsės gali stovėti visuose skiemenyse, bet suomių kalboje tik tai lygiame skiemenyje. Suomiams sunku ištarti nelygiame skiemenyje ilgą balsę. Augštaičiai latviai, iš didesnės dalies, jau nuo suomių proklmės šliedamies prie libiečių, nelygių skiemenų galunėse išmetę balsę, pav. „straadat“ (dirbt) — „straad't“.

Kai-kurios ypatybės skiria Kuršmės augštaičius nuo Vidžemės augštaičių. Kuršmės augštaičiai ir visi Kuršmės vakariečiai pailgina balsę e ir a prieš pusbalsę. Vidžemės augštaičiai ir visi vidurinių prakalbų latviai sako: „kert“, „darbs“, „karsts“; bet Kuršmės vakariečiai taria: „keert“, „daarbs“, „kaarsts“. Tūlos Kuršmės augštaičių formos yra įsispraudusios ir rašomojon kalbon: „baargs“, „veergs“, „gaards“. Bet Vidžemės ir Kuršmės vidurinė prakalbė šiuos žodžius ištaria su trumpu kirčiu, todėl nėra reikalo juos rašyti su ilgą balsę.

Skiemenis „ir“ bei „ur“ Kuršmės vakariečiai pavertė į „ie“ ir „o“: „mirt“ — „miert“, „durt“ — „dort“. Vidžemės gi augštaičiai šitų balsių neperkeičia.

Latvių rašomoji kalba yra kilusi iš vidurinės prakalbės. Pirmieji latvių raštijos tėvai gyveno Kuršmės viduryje ir rašė toj kalboj, kurioje girdėjo kalbant liaudį. Dabar nėra nei vienos latvių prakalbės, kurios kalba arti rįštų su rašomosios kalbos formomis. Tarpe Mintaujos ir Dobelio latviai kalba arčiausiai prie rašomosios kalbos; tačiau ir čia užeinama kurios-ne-kurios smulkmenos, skiriančios šią prakalbę nuo rašomosios kalbos. Pav. po ilgųjų balsių „a“ ir „e“ apie Dobelį prieš priebalses ir pusbalses išskirta raidė „r“ — „vaa(r)ds“, „bee(r)ns“. Apie Mintaują vėlgiai nebesigirdi suminkštinios „r“. Vidžemės vidurinė prakalbė dar labiau atsitolina nuo rašomosios kalbos.

Augštaičių (augšzemiškų) prakalbė skiriasi nuo žemaičių (lejzemiškų) prakalbės su ištairimu balsių raidžių.

Grynoji a	ištaria kaip o
aa	oo
uo	uu
ie	ii
ii	ei
uu	ou, iu, yu, eu.

Yra žymus skirtumas ir priegaidėse (akcentuose). Žemaičių (lejzemiškų) pailgoji priegaidė pas augštaičius visai pranykusi. Augštaičių prakalbė stovi visuariausiai lietuvių kalbos.

Infliantiečiai patį save vadina ir kiti pradeda juos vadinti **latgaliais**, vienok be pamato. Chronikose infliantiečiai draug su Vidžemės rytų gyventojais pavadinta **latgaliais**. Infliantiečių prakalbė aštriai nesiskiria nuo Vidžemės ir rytų Kuršmės prakalbų. Jų prakalbėje tik tai jaučiamas įsikverbimas lenkiškų žodžių ir kai-kurie pasiskolinimai nuo rusų kalbos, ir daugiau nieko nėra vidžemietiškių ir kuršzemiškų prakalbėje ypatingo. Mūsų laikraščiams nereikėtų infliantiečius imti per latgaliečius; tas palengvina tik tai jų pažinimą tarpe kitų latvių.

Keletas šimtų latvių gyvena arti Prūsų rubežiaus. Tie jau katolicizmo laikuose yra pasitraukę į Kuršmės vakarus. Mokyklose ir bažnyčiose juos mokina vokiškai arba lietuviškai, todėl reikia manyti kad jie negalės ilgai latviais bepasilikti. Jie kalba kaip ir Kuršmės vakariečiai, bet kalboje randasi žymi intekmė lietuvių kalbos.

Baltiškųjų tautų kaimynystėje nuo seniausių laikų iki mūsų dienų gyvena **suomiškosios** kiltis. Visų seniausi priskolinimai suomių kalbon iš Europos indo-europiečių kilmės, paeina nuo baltiškųjų kalbų. Paskolinimai nuo germanų ir slavų kalbų yra jaunesni. Tad suomių kilmė yra buvusi pirmiausiai sąryšį su baltikų kilmė, o vėliaus su germanų ir slavų. Iš baltiškųjų kalbų skolinti žodžiai randasi ne vien pas tikruosius suomus, bet ir laplandų (lapų), mordvinų ir čeremisų kalbose. Iš germaniškų kalbų skolintieji žodžiai randasi jau tik pas tikruosius suomus ir laplandus, bet nesiranda jau mordvinų ir čeremisų kalbose. Pastarieji mat jau yra atsiskyre nuo suomių, kada šie ėjo są-

ryšį su slavais. Vėlesniuose laikuose po suomių kilmės ant kaimyniškų kalbų ypatingą intekmę turėjo latvių kalba. Dabartinėje libiečių kalboje beveik pusė žodžių yra skolinta iš latvių kalbos. Taipogi ir igaunių kalboje daugelis žodžių yra paimtų iš latvių burnos. Baltiškųjų tautų kultūros būta augštesnės už suomių kilmės kultūrą pačiame jos pakilume.

Kaslink suomių kalbos, tai senesniuose laikuose jos į baltiškąsias kalbas neįsiveržta. Bet naujesniuose laikuose daug žodžių paskolinta latviškon iš .gaunių ir libiečių, ypač Vidžemėje ir Kuršmės vakaruose. Augštaičių prakalbėn jaučiama įsitarpusi baltikų ir formų intekmė.— Nėra galima rasti tokių žodžių, kurių pabaltiškieji būtų skolines dar tuo laiku, kada visos Pabaltijos tautos kalbėjo viena kalba. Rods yra randami tik tokie pasiskolinimai, kuriuos buvo pasiėmę nuo slavų kalbos lietuviui, latviai ir prūsai, kada šios viena nuo kitos jau buvo atsiskyre.

Seniausi latvių pasiskolinimai iš slavų kalbos paeina iš rusų kalbos. Nuo rusų skolinta bažnytiniai terminai „baznyca“ (dievnamis), „svėts“ (svietas), „grėks“ (nuodėmė), „kristit“ arba „krustit“ (krikštyt), „svanit“, „gavet“ ir kiti. Lenkų laikuose latvių kalbon įsikverbė kai-kurie lenkų žodžiai; šiandien daugelis lenkiškų žodžių yra ypač pas infliantiečius.

Baltiškų kalbų įsikverbimas į slavų kalbas labai nedidelis. Vienintelis lietuvių kalba įsimašė į baltarusių ir lenkų kalbas. Tose kalbose randama nemaža skolintų žodžių iš lietuvių kalbos.

Vėliaus, kada paliko pertraukti sąryšiai tarpe latvių ir rusų, į latvių kalbą pradėjo įsibriauti vokiečiai. Lietuviai gi tuom tarpu pasiliko sąryšiuose su rusais ir lenkais. Todėl lietuvių kalboje yra daugiau pasiskolinimo nuo slavų kalbų, bet latviai daugiau skolinosi nuo vokiečių. Daugelis pasiskolinimų iš germaniškųjų kalbų yra labai seni; tie dar paeina iš tų laikų, kada baltiškosios tautos gyveno kaimynystėje gotų (pirmame šimt. po Kristaus).

Taip, latvių „klaips“ (duonos kepalas), vok. „Laib“ yra skolintas iš gotų, pas kuriuos šitas žodis buvo tik rašomas „hlaisf“. Latviai neturėjo raidės h, taip pas juos ir pasiliko k. Tokie pabaltiškieji sąryšiai su germanais tęsiasi iki XIII šimtmečio. Nuo XIII šimt. ta intekmė latvių kalbon užėmė vokiečiai. Iš plattdeutschų prakalbės yra labai daugelis skolinimų į latvių kalbą. Apie XVII šimtmetį švedams ant latvių viešpataujant, į latvių kalbą įsipraudė ir švediški žodžiai, nors tokių žodžių nedaug tėra — kokie trys, keturi.

Vokiečių chronikose nuo XIII š. užeinama pirmiausiai užrašytus latvių žodžius: daugelio vietų ir asmenų pavadinimus. Iš tų galim dasižinoti, kad c **persimainė** į k, dz į g, oo į an, ū į un, ir tt. jau pirm 1200 m. Toliau iš chronikų negalima patirt. Nuo XVI šimto. jau yra ir latvių rašto paminklai. Iš tų matosi, kad tuose laikuose latvių kalba jau buvo maždaug tokia, kokia yra dabar. Labai su mažu skirtumu. XVI ir XVII šimtmečiais daugyskaitos naudininika (dativo) linksnyj galūnė buvo — ms: „tiems viirpems“ (tiems vyrams), „tams sievaams“ (toms moterims); šitokias formas ir dabar randame daugelį Kuršmės prakalbų. Be to seniausiuose raštuose užeiname vietininko linksnio (locativo) formą — an: „tan vietan“ (ton vieton), „pirman kaartan“. Kitokio skirtumo nei kalbos formose nei raidėse nerandam.

Panaudoti raštai: Poržezinskij „Vvedenie v jazikovjedienie. Moskva. 1910.— Tomson „Obščee jazikovjedienie“. Odesa. 1910.— Schrader „Realexikon der indogermanischen Altertumskunde“. — Hehn „Die Kulturpflanzen und „Haustierein ihrem Uebergang aus Asien nach Griechenland, Italien und dem uebrigen Europa“. — Schrader „Sprachvergleichung und Urgeschichte“.

Vertė S.

VISUOMENĖS VADOVAMS.

Tai gadynė pražydėjo!
Turim linksmintis visi:
Turčiai ir vargšai basi —
Laikas bėgo nestovėjo.
O ką laikas pagamino,
Del visuomenės naudos, —
Ar ji džiaugsis, ar randos?
Vieni dievai tik bežino!
Žmonės laiko pagaminti,
Juk visuomenės nariai.
Laikė, ką tu padarei?
Kokiu tave pavadinti?
Tu sudalinai žmonių,
Grupoms, partijoms, būriais,
Kurie maišos sukuriais,
Po kiekvieną viešpatiją.

Socialistai, liberalai,
Tautčiai, nacionalistai,
Laisvamaniai, anarchistai,
Demokratai, klerikalai.

Kožnas vis kitokių maistu,
Mūs visuomenę maitina,
Vienas keikia, kits mokina.
Tas išrodo gyvu maistu.

Tokių vyrų nebetruksta
Ir tarp mūsų, lietuvių, —
Pilna visokių srovių,
Verda jos, garuoja — rūksta!

Gera! darbu pasišvešti
Ir dirbti — juk darbo laiks!
Privalo kiekvienas sveiks. —
Bet jūs darbo im nebkėsti....

Apmastykite vyručiai,
Ar kas bus iš to naudos?
Ar jus žmonės paguodos?..
Jūs į tą tikite drūčiai.

Kitaip matos iš šalies.
Jūs tarp savęs vaidus keliat,
Viens antram į žandą skeliat, —
Juk tas tiesa, iš dalies...

Visuomenę įiesko maisto.
Seka mintį po minties,
Lauk geresnės ateities!
Jūs dar neinate iš raisto....

Atsiminkite tik šitą:
Žmonės myl tuos ir brangina,
Sveiką maistą kas gamina,
Jums gal būt visai kas kita!..

Pinavyjas.

INTEKMĖ DANTŲ ANT ŽMOGAUS GYVENIMO.

(Užbaiga.)

komas, norintis patįs dantis būtų ir sveikiau. Tiesiog tada smegenis pūna, nes pilni pūlių. Ta liga vadinasi „Pyrhea Olocoloris“ (dantų džiova).

Ta liga tankiausiai yra neišgydoma. Dantų nesveikumas dar štai kokias pasekmes pirmiausiai išduoda. Kaip tik kas turi blogus dantis, labai retas tokis turės savo sveikus vidurinius. Tankiausiai jo viduriai yra užkietėję. Nuėjus pas gydytoją su užkietėjusiais viduriais, tankiausiai gydytojas užrašo vaistą „Mercurijaus“ (gyvsidabrio), girdi paliuosavimui vidurių. Kas turi dantis apneštus viršų minėtomis druskomis, jeigu jis dabar vartos šitą receptą, pirmiausiai jo smegenis palei pačius dantis pasidarys juodai-mėlynos, o, prie pat dantų susirinkis baltą materiją (pūliai). Čia gaunasi nauja liga, vadinama „Mercurial Stomatitis“. Galibūt, kad žmogaus viduriai ir pasitaisys nuo tų gyduolių, bet visi dantis neužilgo turės būti ištraukti laukan. Ir tas mat bus iš priežasties neišvarumo, nes reikia neužmiršti, kad dantis buvo neišvarus, kada tas žmogus pradėjo gerti tas gyduoles.

Daėjus iki tokiam laipsniui žmogus ištikro randasi nelaimingame padėjime. Valgyti jis negali, jeibent tik gali gerti pieną, ir tai per triubele, nes jeigu dasilytėtų dantų, žmogus tiesiog alpsta iš skausmo. Pasilieka vientelė nuo tos ligos gyduolė, tai ištraukimas visų dantų.

Dar bakterijoms ėdant dantiną, jau dantis pradeda būti bailus: bijosi šalčio, karščio, saldumo arba sūrmo, o pradėjus ėsti nervą, jau skauda dantis, nes bakterijos, dasigavusios į gyvas gisles, padaro „inflammation“ (uždegimą) ir toliaus einant daro „Fermentation“ (elementų rūgimą į alkoholinę ir aldehido rūgštis). Toliaus, iš to darosi „Putrofraction“ (skirstymasi elementų į jų pradinį stovį arba darymas pūlių — puvimas). Tokį skaudėjimą vadina abscesu (skauduliu). Tokį dantį taipgi sunku begagydyti. Visada reikia eit dantį taisyti, kada pradeda pirmą sykį skaudėti, nes antrą kartą, kada jau skauda, beveik visados yra pervėlu jį pataisyti! Nemažonu nei vienam yra traukti dantį, kuris turėtų būti mums visiems labai brangus, nes nuo dantų sveikumo daug-daug mūsų sveikata ir abelnas gyvenimas priguli.

Taigi — **Kaip užsilaukyti, kad dantis neskaudėtų?**

Jeigu dantis bijosi šalčio, karščio, saldumo etc, eik pas dantų gydytoją, nes jis žinos geriau, ką reikia su juo daryti. Nedasiekiant dantų gydytojus, ir jeigu skaudantis dantis nėra ilgesnis kruvoje už kitus dantis, nusipirk vaistinyčioje „Oil of Cloves“ (dobilų alyvos), susivyniok gumurėlį čystos vatos ir išlūnoystyk tą išpuvusią dantį skvutę, o paskui kitą mažą gumurėlį vatos pamirkyk į tą alyvą ir indėk į tą skvutę, o dantys ūmai nustos skaudėti. Prie to immerk kojas į karštą vandenį arba visas brisk į karštą vonią (moteris nėščios negali merkti kojas į karštą vandenį nuo dantų skausmo). Bet jeigu jau žandas pradeda tinti, sunku ką padaryti be instrumentų; nes tada

viduryje šaknių yra pasidarę pūliai ir visoki gazai, juos galima prašalinti tik tai išgrėžus skylutę ir išleikus tuos pūlius laukan, o paskui dėti tam tikras gyduoles kol išgija. Bet jeigu toli yra dentistas, ir negali pas jį nueiti, tai visu pirmu prie tokio danties dėk ką-nors šaltą, o kada jau žandas sutista — dėk karštą.

Bet užvis geriausi gyduolė nuo dantų skaudėjimo — tai **švarumas**.

Mazgok savo veidą iš viršaus žėdną rytą ir vakarą, kad išrodytu gražus ir švarus. Mazgok savo rankas o labjusiai panages, kad nebūtų tenai milijonais bakterijų, nes žinok, kad prisieis gal su čysta ranka sveikintis. Mazgok savo kojas žėdną vakarą, kad nedvoktų. **Bet neužmiršk mazgoti ir tų biednų dantų!** Juk jie yra ištikro brangūs tavo gyvenimui. Su jais turi savo maistą kąsnoti, iš kurio kūnas maitinasi. Gamta apdovanojo tave su čystais dantimis; pažiūrėk, kada kūdikiui dygta dantis: kokie jie čysti ir gražūs! Gamta nuo tavęs šito reikalauja, o neišpildant peržingsi jos įstatymą ir ji duos tau kryželį, suteikdama visokias dantų skaudėjimus ir kitas iš to paeinančias ligas.

Čystijimas dantų.

Dantis čystyti galima labai paprastu ir lengvu būdu. Nusipirk smulkiai sumaltos kreidos ir švelnų šepetuką; paimk tą šepetuką, pirma suslaipink čystame vandenyje, o paskui padažyk į tuos kreidos miltelius ir trink dantis. Tą padaręs, išmazgok su vandeniu. Trindamas dantis netrink smegenų, nes perdaug trindamas, gali užnuodyti dantų smegenis. Bet jeigu eini pas dantų gydytoją, paprašyk, kad jis tau užrašytų dantų miltelių ir juos vartok. Skjstimas dantų mazgojimui yra būtis reikalingas, todėl privalai jį turėti ir mazgoti burną porą kartų į dieną, nes milteliai negali ineiti į mažus tarpdandčius, o skjstimas imbėga į mažiausius plyšius ir būdamas antiseptiku užmuša ar bent sustabdo augimą visokių bakterijų. Mazgoti dantis patogiausiai laikas yra vakare einant gulėti.

Tikrai pagirtinu papročiu yra dantis valyti ne su šipuliuku, kaip paprastai yra tas daroma, bet turėti drobinį siūlą ir tą suvaškavus braukti į visus tarpdandčius, laikant vieną galą siūlo vienoj rankoj, antrą kitoj. Siūlas lengvai imeina į visus tarpdandčius ir išbraukia viską laukan. Rakinėjant dantis su šipuliuku, kaip kada pasitaiko, kad mažą skeliaudrėlę nuskija ir įlenda į smegenis, ir tenai užnuodija smegenis; labai tankiai atsitinka, kad reikia dantį iš tos vietos traukti, o paskui jau net gydyti tas užnuodytas smegenis.

Užlaikant dantis pagal tuos trumpus augščiau paduotus patarimus, jeigu dantis ir nebus visiškai išgelbėti nuo skaudėjimo, tai nors maž-daug bus apsaugoti nuo užpuolimo bakterijų, kurios gamina „Pyrhea Olocoloris“.

Užlaikymas dantų pas mažus kūdikius.

Kada kūdikiui suauga visi dantis, partartina motinoms pratinti savo kūdikius prie vartojimo šepetuko; neleisti kūdikio nueiti gult neismazgojus dantų. Nepratinti kūdikius prie saldumynų, o jeigu jau reikia duoti jiems saldumynų, tai niekadus nepirkti tokius, kur galima už skatiką gauti pilną rieškučią, nes tie pigūs saldumynai (ypač čion Amerikoje) yra padaryti iš „sacharino“, kuris yra nuodai. Motinos, eidamos pas dentistą turi vestis ir savo vaikus, ir tokiu būdu juos pripratinti, kad reikalui priešjus jie nesibijotų dantis. Daboti vaikus, kad nepriprastų čiulpti savo pirštukų, nes yra blogas paprotys. Vaikas, kuris čiulpija pirštą, negali likti gražaus veido, nes čilpijant nykštį jis išverčia viršun ir priekin viršutinį žandakaulį, ir tuomi sugadina kvėpavimo organus nosyje. Čilpdamas kitą kokį pirštą išverčia apatinį žandakaulį priešakin ir pasidaro apatinis žandas daug ilgesnis negu viršutinis. Tada dantis priešakyje nebegali susitikti apatiniai su viršutiniais ir tokiu būdu, kada reikia atkasti, tai negali; o jeigu dar pridėti, kad tas sugadina kūdikio gražumą, kurį gamta suteikia, tai mes suprasime, kad labai svarbu yra sergėti kūdikius nuo tokio blogo inpročio.

Daboti reikia kūdikius, kad nekvėpuotų per burną, nes del kvėpavimo yra nosis, o burna tik del kalbėjimo, valgyimo, etc. Tėvai privalo ir save švariai užlaikyti bei daboti savo sveikatą; bet didžiausią atidžią turi atkreipti ant savo kūdikių, nes juk nuo jų priguli gerovė ateinančios gentkartės.

A. J. Zimontas, D. D. S

— Jonai, kas čia per kerėplas ant tavo nosės?
— Tai karpas.
— Tai, kodėl tu, brolau, jos nesunaikini?
— Negalima... Ji yra ir ant pasporto užrašyta.
Jei sunaikinčiau, turėčiau bėdos!..

kiausiai apie vieną dalyką poemoj prirašo kelis desėtus, net ir daugias, puslapjū. Taip: toki rašėjai toli gražu „ne“ modernistai.

Su eilėmis da kaip ten nebūtų. Bet su beletristika susisai blogai, — redaktorius ir nei istaisyt negali. Jie rašo, kaip tik sau nusimano.

Tik vienas beletristas buvo daugias žinas. Jo kalboj palyginimai buvo nuoseklus, tikri. Paprastai rašytojai merginą nevadina tokia jau, bet angelas, dievaitė ir t. p. O kaipgi daryti su kitais palyginimais? Žinoma, turi būt — dailė.

Ir taip artistas daro. Jis visuomet turi indėti tik, kas yra dailu. Taip ir daro. Jeigu jis darys netaip, tai tik sumažis vertę savo rašinio ir skaitytojui skoni pagadis.

Rašo jis apie vieną vakarėlį. Gražiai, poetiškai; pas rašėją viskas gyva: ir medžiai kalba, ir vabalai gražina, ir tylioj naktij girdžiasi melodiškoji byla. Tora švelnius tonus atjaučia tik pera meilužiū. Jie abudu gražūs; gražūs taip, kad aš jiuos aprašyti galčiau tiek popieriaus užimt, ir... dar daugias ko.

Kaipgi ten yr? „Visur buvo tylu. Jie abudu nutilo ir giliai vienas kitam žiūrėjo į akis, kuriose giliai, tarsi spindulys, žibėjo laimė. Ir ji arčiau glaudėsi link jo. Jos širdis ėmė plakti kaip didžiausias miesto pilies bokšte laikrodīs.“

Taip: nuoseklu. Mat širdis yra visoj kritinėj — kaip žąsis — o žąsis panaši laikrodžiui...

— Kaipgi dar ten? „Paskiaus ji nusijuokė. Jos balsas švelnus, malonus, tarsi arfos pajudinta styga, skridė į nakties tylą, ir toli skambėjo, tarsi garsus lokomotivas...“

Taip, aš buvau redaktorius. Pasiėmiau plunksną ir rašau: „Tamsta turi puikų skonį beletristikoj, ir pretensiją likti gabniu rašytoju.“

Ir „rašėjas“ įsidrąsinęs rašydavo kuone į kiekvieną numerį po kelias špaltas. Ypatingai dar tuo buvo pagirtinas, kad parašydavo visas raides, tad jau redaktoriui nereikia nei kiek taisyti.

Ir kaipgi gebu pūku būti redaktoriui? Galai patarti rašėjui kokias tēmas pasirinkt, kokias pažvalgas išsidirbt — vadinas, gali būti kitų pamokytum.

— Redaktoriai! — aš tik sapnavau — o Jus ar istikro taip darot?!...

Dusininkū Jonas.

KELETAS PASTABŲ IS II-JO LIETUVIŲ LAIKRAŠTININKŲ SUSIVAZIAVIMO.

I.

Jeigu rašyt apie mūsų laikraštinių antrąjį susivaziavimą, tai reikia nepraleisti šito nepabriežus, kad susivaziavimo rengėjai manė įvykdysią grandiozišką Amerikos lietuvių šviesuomenės susirinkimą. Tikėjosi turėsia apščiai svečių netik iš Amerikos lietuviškų kolonijū, bet ir iš Europos. Tačiau šia tūla dalis šitų lūkesčių neįsipildė, nes rengėjų veltis susilė ir amerikiečiai šovinistai ir europiečiai svečiai, kurie čia Amerikoje viešėdami ir pirmias net viešai prisizadėję dalyvauti susivaziavime, — staigu ir be jokių pasiaiškinių atastupsti nuėjo... Bet neužbėgkim prieakin. Visuomet savo vieta. Tik nekankindami skaitytojų, paaiškinkim užduotą mįslę, kad tais europiečiais

buvo, kaip skaitytojai gal jau ir patįs dasiprotėjo, — kuningai Tumas ir Olševskis...

Jau rugpjūčio 22 d., taigi gana išanksto, Scrantono angliškas dienraštis „The Tribune—Republican“ iškilmingai pranešė, jog čia susirinks visos Amerikos lietuvių spaudos atstovai ir redaktoriai, šekanciu straipsniu: „Ateinančią savaitę lietuvių laikraštinkai turės čia savo tautiškąjį (nacionalinį) susivaziavimą. Tai bus antras susivaziavimas visų šios šalies didžiųjų lietuviškų laikraščių atstovų. Posėdžius savo laikys 28, 29 ir 29 dd. rugpjūčio, salėje 110 W. Market str., North Scranton. Panedėlyj bus Auditorium salėje minios susirinkimas, kur laikys kalbas įžymesnieji šiosios draugijos sąnariai, taipgi europiečiai atstovai iš įvairių šios organizac. sąkų. Pažymesnieji kalbėtojai bus dar šie: Jonas Vanagaits iš Tilžės, Vokietijoje, atstovas lietuvių spaudos Rytų Prūsuoje. Kuningai Tumas ir Olševskis, iš Kauno, Rusijoje, dalyje Lietuvos Kuningaikštijos, taipgi laikys kalbas. Pagaliaus svečiai ir delegatai bus kviesti ant vakarienės 9 val. utarninko vakare Rieco restauracijoje. — Susivaziavimas turės išvaždą literatiško kongreso, nes delegatai ir apsilankantie svečiai yra labiausiai apšvietę šios šalies lietuviai. Dr. Jonas Šliupas iš North Scrantono yra šios organizacijos sekretorius ir pirmininku komiteto, kuris priims svečius.“

Taip dailiai anglų spauda pasitiko lietuvius! Be abejonės, šita žinia serantais padavė laikraščių su Dr. Šliupo žinia. Iš tos žinios ir iš komiteto rengimosi, aišku, jog rengėjai ir Šliupas tikėjosi sukviesti prie šito didelio darbo visokių pažvalgū lietuvius inteligentus ir laikraštinkus; ypač gi dėta svarba, kad susirinktinti su europiečiais. Juk tiek mēs esame vieni nuo kitų nutole, tiek yra tarp mūsų įvairių nesuipratimų, tiek yra bendrų Didžio sios Lietuvos ir Amerikos vieningųjų reikalų ir tiek yra šaukiama, kad „mums reikia susivienyti“! Tris yra iš Euporos inteligentai ir net laikraštinkai. Nepaprastai gerai susibėgo aplinkybės. Jan kad Dievas davė, tai ir dribleto! Tikra tautos reikalų šventė... Čia D-rui Šliupui reikia atiduoti pagarbą už prakliniū ir tolerantišką mintį — sukviesti visus, kas yra lietuvius. Tačiau šiam atvejy jo dvasioje užtrium favo tėvynainio ir žmogaus — veikėjo dvasia: kur reikalai visos tautos, ten Šliupas šiuo kartu save pergalėjo...

Be štai ateina susivaziavimas, ir nuvažiavę mūsų veikėjai į Scrantoną išgirsta ve kokią žinią: socialistai nedalyvausią, — tai viens spugas; klerikalai nedalyvausią, — tai antras spugas; kuningai, svečiai iš Lietuvos, nedalyvausią, — tai trečias spugas. Jug užtenka ir tu žinių, kad atimti energiją... Kodel socialistai nedalyvavo, tai aišku: juk ar mažai pas juos buvo rašyta abecelinijū „publicistų“ ir net redakcijū išispaviedota, kad jie prie šitos didelės nuodėmės, kaip laikraštinkų susivaziavimas, neprisidėsia, nes tai esąs užgimstantis „laikraščių trustas“; kontrasti iš šėyro socialisto prisidės prie trustų tvėrimo!... Bet didelė paslaptis buvo ir tebėra, kodel mūsų klerikalų laikraščiai bijojosi susivaziavime pasirodyti? Pereitais metais „Draugo“ redakto-

rius ir leidėjų atstovas, kun. Kaupas labai augstus pastatė susivaziavime etikos reikalavimus. Tą patį jis ir šiandien teberašinėja po „Draugą“. Kodel jis ir „žvaigždė“ išsilenkė lietuviškų laikraštinių susirinkimo šiemet? Mēs nenorėtume kuningų organams užmesti dėmės, kad jie nori palaikyti mūsų laikraštiją toje dumblynėj, kurioje dvadesėtkis metų ji be jokių rimtų reformų tūno. Greičiau tai bus, kad kaip socialistai taip ir klerikalai tiesiog pabijoję savo akis parodyti kultūrnešij tarpe: vieni nelaimingi save baido su „laikraščių trusto“ kaliause, kiti (kuningai) baidosi mūsų laikraščių tarpe pasirodyti, kad nepavirstų patįs bedievais, — kadangi šiandien didžiūma mūsų laikraščių yra demokratiškai liberališki, o ta šmėkla mūsų „Deus et Patria“ vadovams dar baisesnė, negu socialistams „lietuviškų laikraščių trustas“ (žinoma, niekur neesantis, tik inkarsėjusiose smegenyse išsvajotas!...)

Be dar lieka išsknarplioti mazgas: kodel suvažiavime nedalyvavo kuningai Tumas ir Olševskis, — tie „nebuveliai svečiai“? Juk buvo pasizadėję. Juk jie atstovauja ne savo asmenį ir ne savo luomą, kaip kuningai, bet visuomenės reikalus, — reikalus Lietuvos mokyklų. Tumas yra net buvėsis ir dabar de facto esantis laikraštinkas, kaip ir visi mūsiskiai. Argi jam nerūpėjo pamatyti savo broliū amerikiečių spaudos atstovus, mūsų veikėjus, išgirsti jų kolektiviskąjį balsą, pagauti lietuviū amerikiečių dvasių ir sielų, išgirsti, koks balsas sutraukė čionais nemažą būrelį ir iš tolimiausij miestų tėvynainius atvažiuoti? Argi jiems nesvarbu buvo išnešti platus abrozus iš pagventū Amerikoje savaicū, pamatyti visi mūsų kultūros kampeilai, netik vien klebonijos? Argi pagaliaus ne jų priedermė buvo apsilankyti susivaziavime ir gyvu žodžiu pranešti suvažiavimams laikraštinkams, kaip stovi lietuvių spauda Lietuvoje, ką ji nuveikė po sunkiū uždraudimo metų, kokius kelius prakirto lietuviū apšvietime ir kokie Lietuvos laikraštijos uždaviniai nusižymėta ateiťyje? Argi jiems nepriderėjo pasidalinti savo patyrimais laikraštijoje su savo broliais, pas kuriuos dabar į svečius atvažiavo ir prikvietė padėti jiems darba — rinkti „Saulės“ mokykloms pašalpą? Argi ne jie mums amerikiečiams nuolatos duria į akis, kad mūsų spauda neteistiška, kad mūsų kningos išina luboėnos, kad mūsų kalba baigia virsti į liuberišką žargoną, kad mes spaudoje nesistengiame suprasti savo tėvynės reikalų, kad mēs vaisome salūnus, kad laiką praleidžiame tik kovoje su kuningų gaspadinėmis? Argi ne čionai buvo vieta patarti, kaip reikia gerinti mūsų laikraštiją? Šintus galima pastatyti jiems tokių klausimų, kuriū kiekvienas vis užsibaigs: kodel nedalyvavo, jeigu ne kaipo laikraštinkai, tai kaipo visuomenės veikėjai, tai bent kaipo laikraštinkai? Nesitikim mēs čia sulaukti nuo jų atsakymo. Jeigu jie ir atsakytu, tai nesitikime, kad atsakytu nuo širdies. Nes jeigu atsakytu nuo širdies, teisingai ir paėmę pilietiškas drasas, tai rasi pasirodytu, kad visų tas gerbijamas kuningas Tumas yra... tuščia pasaka: buvo sykį jį graži pasaka, ypač kada vajinėjo Tumas po Lietuvos klebonijis ir drasai perkūnus mėtė surambėjusiam klebonams, kad jie klebonijas pavertė į lenkiškos

ponijos kudurnyčią; kada rinko pinigus palaikymui lietuviškosios užsienij spaudos (tiesa, tik „Tėvynės Sargo“...); dar sykį buvo graži pasaka apie kuningą Tumą, kada jį pereitą žiemą Vilniuje dvasiškioji vyriausybė atstatė už modernizma nuo vietos ir net administratiškiū būdu iš „Vilties“ redakcijos pavare. Taip, buvo ta pasaka ir graži ir, pasakysim net, kad brangi. Dar švietė Tumo aureolė ir Amerikon jam atvažiavus, kada Chicagoje pasisakė, jog jisai nežino hitos partijos, kaip „lietuvių partija“. Bet ta aureolė staisu ir mizernai nupuolė su Scrantono incidentu. Ir šita incidenta iššaukė ne laikraštinkai, ne Šliupas, bet — patįs „svečiai nebuveliai“. Ar tą jie padarė savo baigtumu, ar neapykanta ant mūsų demokratiškų laikraščių? — klausimas mums nesvarbus, net neapeina mūsū. Mus apeina patsai faktas, kad abu svečiai, Lietuvos kuningai, neparodė laikraštinkų susivaziavime nei akiū. Kodel, tai jie tur būt patįs bandys išsiaiškinti, nors atkartojame, jog netikiniū, kad tas įmūs dorai ir prigilinciai pasiseks...

Nedalyvavimas laikraštinkų susivaziavime nei socialistų nei klerikalų mums dar sykį parodė, kad fanatikai nėra pataisomi, — bent negalima tikėtis juos lengvai pataisyti. Koks jisai bus fanatikas, ar po raudonu veluku, ar po juoda kuningiška sutana, jisai vistiek yra fanatikas; jis nieko pasaulij nemato, kaip ir indušiu dervišuis, kuris save užhyponotizavęs sakosi matęs kitą svetatą ir skelbja publikai pranašystes su putomis lūpose. Tai ne reališko gyvenimo ir ne reališko darbo žmonės. Tai žmonės vienpusiai, vedantie kitus tik į saviškį dangų, o neklausantis žmoniū vargų, jų reikalų, nematantis, kame mūsų visuomenė kenčia. Tai tokie žmonės, kurie gyvenimo audrose ir speigoose, kada visas kūnas nuo šalčio stįra, pataria tautai dėvėti tik vieną kepturę, nors visas kūnas būtų nuogas. Kodel? Delto, kad jie tik keptures temoka siūti. Ir ant jų nei mūsų laikraštija nei visuomenė negali pasitikėti. Užeis jiems koks ūpas, ir jie gali pakratyti rankas nuo didžiausio visuomenės reikalo.

Ūpas, o ne kas kitas privertė ir kuningus Tumą su Olševskiu, taip juokingai ir taip baugščiai nuo Amerikos lietuviū laikraštinkų pasislėpti. Kiek žinoma, tas šitaip atsitiko Pakol šitie svečiai buvo Chicagoje, patol jie liberališka kalbėjo. Žadėjo dalyvauti susivaziavime, žadėjo suvažiavimo prakalbėse laikyti kalbas. Tas buvo net „Draugė“ paskelbta. Bet štai atvažiuoja kuningai Tumas ir Olševskis Pennsylvanijon, užėina Tumas net pas Šliupą ir bučiuoja jį, sakydamas: „Jonai, aš tave myliu, bet tavo raštus deginu ir degisiu!“ Žinoma, Šliupas, išgirdęs iš savo svečio ir savo namuose tokį pasveikinimą, biskį atvėso, o su tuo atvėso ir mūsų „svečių nebuvelių“ liberalizmas. Persikeitė ūpas, sumindžiotis tapo prizadai, išgaravo svečių didelės ideos, didelė tėvynės meilė, nubluko auksiniai geismai ir norai! Ir vien tik nuo pasimatymo kun. Tumo su Šliupu. Lyg jis tik dabar Šliupą pažino, lyg tai visa mūsų visuomenė ir mūsų laikraštija priguli tik nuo Šliupo!...

Nedalyvavo, na ir ką? ar lietuviū amerikiečių kultūros reikalai iš to nukentės? Ne! Ila pastaba, skaitytojan, ar gi ne? Bet ką padarysi: šis atsitikimas labai svarbus, kad jį pen-

ketu žodžių išreiškus. Tas incidentas mums nuaikšjs toliaus, kokiū keliū kokie žmonės eina ir kaip kam lietuvių tautos reikalai rūpi. Mēs nenorim išpeikti kuningų Tumo ir Olševskio, nei jų misijos, kurią jie pildo Lietuvos mokyklų reikaluose. Bet kaip tik jie iš šitos misijos nusikreipja, tada mēs jų negalim girti. Šiandien amžius yra kritikos amžius. Tas-pats žmogus vieną dieną gali atlikti darbą, iš kurio džiaugsis visa tauta ir visa žmonija, o antrą dieną, kada nukryps iš visuomenės reikalų, užsipelno aštrią kritiką; trečią dieną gali būti vėl pagerbjamas. Mēs renkame grūdus iš pelū.

Reporteriai.

LAIŠKAI IN REDAKCIJA

Chicago, Ill. — „Vien. Liet.“ korespondencijū skyrriuje tilpo ne tai žinia, ne tai kritika, ne tai humoras žemiau kurios žiba penkiuos raidės „Zilis“. Kam tie nuodų ir tiek melo ponas Žilias? Sako: „Ne taip jau Chicago garsi kaip apie ją manoma ir kat bama“. Ar bent p. Žilis panašum dailiažodžiavimu mano labiau Chicagą ir jos veikėjus išgarsinti? Labai žemai ačiu. Tai jau bus ištisų meškos patarnavimas.

Nesuprantu, ką turi Žilis prie Chicagos visuomenės? Jeigu jau, anot jo, chicagiečiai nieko neveikia tiktai giriasi, tai kodel Žilis daugiau nieko nežino, kaip pui laikraštį kolioti žmogų, — spjauti jam į veidą?! Ką nuveikia Žilis ir jam panašūs žinovai — raštinkai-korespondentai? Bi jaisi, brolau, kaip žiurkė pasirodyti su kuo nors prieš visuomenę, o kita kaip greit moki inkąsti ir kolioti! Tai dar maži luopelnai. Neužmirškite, kad kas nieko neveikia, tai tas ir klaidū nedaro ir kritikos nesibijo!

Be kam meluoti?! Kad Žilio minėtos prelekeijos autorius nėra vyras-mokslu (gal net mažesnio už Žilį) tame aš nieko tokio stebėtino nematau, bet kad jo norai geresni už norus Žilians, tą kiekvienas ir pats Žilis gali pasakyti.

Abejoju ar buvo Žilis ant pirmos prelekeijos: („Delko žmonės gyvena ant svieto“) ir ar girdėjo savo ausimi jos skaitymą, bet rašo, kritikuoja neva ir kalba ką sugriebęs apie antra prelekeiją, kurios nieks niekur neskaitė ir liko net nepradėta skaityti po siai dieni.

Tai jau perdaug, broluži: perdaug ypatiskumo! Rašyti, kalbėti ir kritikuoti tą, ko visai nebuvo; taip, nebuvo! Gal prisisapnavo?

Tai tau ir korespondentas! Kritikuoja roles pavieniai, kritikuoja sulostą veikalą, o teatro visai net nebūta. Apsaugok Visagali nuo tokių kritikų ir korespondencijų!

Yra ir daugiau p. Žiliū. Rašė pamenu vienas: „Buvo teatras! Atgrajino artistai labai, labai linksma komedija „Alkani Žmonės“. Šia tau!

Daugiau, daugiau sąžiniškumo,

ponai žinių „pisoriai“! Gal kada ir skaitys M. M. Jonelis antrąjį prelekeiją (tada p. Žiliui būti ten, girdėti savo ausimi, o paskui parašyti gryną teisybę apie prelekeiją, nežiūrint ar prelegentas yra draugas Žilio, ar jis kalvis, ar staliorius, ar moliorius, šiaučius, ar kriaučius. Nevisi pasiekę mokslus, bet ne visi Žilio kurpalio tempti.

A. Sandarga.

New Yorko žinios.

Emigracijos šelpėjų atidžiai! Meldžiu vieningius patėmyti, jog aš permainiau savo adresą; todėl siūsdami emigracijos šelpimū aukas, nebesiūskit senuoju, bet šiuo adresu: J. Jukelis, 307 W. 30th str., New York City. (Pirkdami Money Orderį jį išrašykite, kaip ir pirmias, ant vardo „Jukelinko p. V. Daunoro, 229 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y., ir pasiūskite man.)

E. S. K. fin. rašt.

J. Jukelis.

Ateiviams namkynės būstai. Industrijos ir emigracijos viršininkas, p. Frances A. Keller, mums prašo paskelbti, jog inėjo naujos tiesos, kad visokios įstaiigos, kurios ikšiolei liuosai užliakydavo immigrantų nakvynę, turės dabar imti laisnius: kur nakvoja iki 10 atėviū, laisnis kaštuos ant metų \$5; iki 50 — \$10; viršaus 50 — \$25. Mokestis už nakvynę, nuvedimą atėviū palei adresus ir kitokius patarnavimus, turės būt ant sienų iskaibinėta anglų ir svetimos kalbose. Už ėmimą perbrangiai, bus atimta laisnis. Šitas vietas nuolatos peržiūrės inspektoriai. Kiekvienas nuskriaustas ar apvogtas šiose nakvynėse, privalo raštu ar žodžiu pasiskųsti į imigracijos būtirą: 40 East 29th str. New York City.

Budavos ferus. Dokų komisionierius Tomkins piešia planus atbudavojimui ferū ant 39tos gatvės tarpe New Yorko ir Brooklyno. Ateinančiais metais ferai jau busią gatavi.

Vietines Žinios.

Prasideda ruduo. Jau antara savaitė, kaip pasirodė vėsus ir labai nevienodi orai: tai lija, tai apniukę, tai saulė kiek prašvis ir vėl pasikavoja.

Laisvamanių prakalbos. Vietinė Laisvamanių Susivienijimo kuopa, vardu „Francisco Ferrer“, rengia viešas prakalbas, nedėdieny, 22 d. spalnio, nuo 2ros val po pietų. Tautiško Namo salėje. Kalbėti atvažiuos gerb. Dr. J. Šliupas iš Scrantono. Prakalbos bus pamargintos skambinimu ant piano, dainavimu solo ir deklamavimu. Bus kviesta ir daugias kalbėtojų.

Sekr. P. Lauraitis.

Išvažiavimai. Pereitą nedėdienį buvo net du lietuvių pirmieviū jaunūmenės išvažiavimai: vienas taip vadinamos „Šventakuprijų Partijos“, kitas „Dainos“ ir „south brooklyniečių chorū, vedamų p. L. Eremino. Choriai buvo susirinkę į Jamaica Giras, ant Maple Grove Park. Susirinko apstus būrelis dainininkų ir šiaip pašalinij svečių. Tarp ko kito buvo dailiai padainuota ir

pasilinksmina. „Sventakuprių“ išvažiavime irgi dalyvavo į 200 žmonių: vyrų, moterų, vaikų, merginų. „Sventakuprių tėvas“ p. A. Rinkevičius sakė prakalbą ir skaitė referatą ant tēmos: mūsų reikalai ir santykiai. Jaunimas žaidė visokius lietuviškus žaidimus. Pagaliaus susirinkusių būrys nusiėmė fotografiją.

— Nebuvėliai svečiai. Gir-dėtis, kad ateinančią subatą į Brooklyną atvažiuosiu su prakal-bomis kuningai J. Tumas ir K. Olševskis.

— Ilustruotos lietuviškos dai-nos. Žinomas mūsų kinemato-grafistas, p. A. T. Račiūnas šį ru-denį nufotografuoja įvairius lie-tuviškus tipus, kuriuos paskiaus pritaikys į kinematografo ir ste-reoptikoną prie lietuviškų dainų — dainavimui ir deklamavimui per lietuviškus vakarėlius. Tam tikslui p. Račiūnas keletą sykių buvo sukvietas Brooklyną ir New Yorko jaunimą išvažiuoti nedė-liadieniais į laukus, kur nufotogra-favo įvairias grupes. Dabar su tuo tikslu p. Račiūnas išvažiuo į Naująją Angliją.

— Antras lietuvis daktaras. Neseniai užbaigęs mokslą, lietu-vis daktaras Jonas Misevičius įsi-kūrė savo ofisą ant 272 Berry st., Williamsburge. Taigi dabar tu-rėsime čia du lietuviu daktaru: Dr. Aldoną Šliupjutę-Jankauskienę ir J. Misevičių.

— Laikraštinių susivažiavi-mo paveikslai. Parejo iš Scran-tono du paveikslai, kurie buvo nuimti nuo laikraštinių susiva-žiavimo: vienas laikraštijos at-stovų, kitas visų svečių. Paveikslai didelio formato; už du kaštuoja \$1.50 su pristatymu. Ad-resas: B. M. Bujanovski, 1401 N. Main Ave., Seranton, Pa.

— Apsivedę lietuviai. Izid: Šereika su Karolina Rutkauskiute, abu nuo 205 Grand str. Bol. Slavickas, 500 Metropolitan Ave. su Petrone Tomašauskiute, 213 So. 4th str. (Padavė žinią P. Butkus). Taipgi apšivedę Juo-zas Alkevičius iš Mariner Harbor, Staten Island su Kastle Lapinskiute, 153 Grand str. Lapinskiutė yra „V. L.“ skaitytoja ir viena iš pažangesniųjų lietuvi-čių: dalyvauja teatrališkuose perstatymuose ir Scenos Myleto-jų chore. Linkime gražaus gy-venimo!

— Išsiėmę apšivedimo laisnius: A. Skripka 67 Cranbery str. su Franciška Ambrojute iš New Yorko. Ignas Visvaitis 152—28th str. su S. Šimbarskiute 2,663—57th str.

— Kova su ištvirkimu. Loškų lindynės, ištvirkėlių namai, ir tam panašios votis persikėlė iš New Yorko ir mūsų palaimintan Brooklyną. — Kovoti su šita epidemija susitvėrė tam tikras „Keturiolikos Komitetas“. Jisai šiais metais žada iškelti su ištvir-kimu kovą ir parodyti stebuklus. Jau ir apie lietuviškus salūnus to komiteto agentai smylinėja, nes esą kai-kas patirta.

— Pradėjo dreadingauti. Vieti-niame laivynkiemyj pradėjo bu-davoti didžiuliausi plėninį karės laivą-dreadingauti, vardu „New York“. Jis būsiąs didžiausias už visus Amerikos ir Anglijos karės laivus, nes pakelsiąs 27,000 tonų; užbaigs tik į trejus metus.

— Mardi Gras karnavalai. Per-citame panedėlyj prasidėjo žino-mas Coney Island „šventė“ karna-valai, kurie tęsis ištisas devynias dienas. Steeplechase rezorte atsibus juokinga karunacija ka-raliaus ir karalienės. Po šitų karnavalų Coney Island ima tuš-tėti ir mažai kas bevažiuoja.

Teiv. Myl. Dr-tes reikaluose.

RAPORTAI INTEIKTI IV SEIMUI T. M. D.

Pirminio raporto.

Po III seimui turėjome ūmai grie-btis už gana sunkaus ir kėblaus darbo; kuriuomi buvo ekspedicija Kud. raštų. Mažiau būtų buvę kėblumo ir darbas kur kas būtų buvęs lengvesnis, jeigu Kud. raštai būtų atėję visi kartu ir į vieną vietą. Bet, kada pirmame siuntinyj buvo tik neapdarytos knygos ir dar labai neparankiai išskirstyta, nes III, IV, V ir VI tomai pasista Chicago, o tas I ir II tomai pas T. M. D. kningiu, į Plymouth, Pa., šitaip da-lykams stovint neįspūolė kitaip kaip dvi ekspedicijj daryti. Pirmutinė pa-daryta iš Chicago ir išsista kuopoms III, IV, V ir VI tomai, o likusias knin-gos pasiusta T. M. D. kningiu, p. J. Simanavičiu. Antroji ekspedicija at-ėdė iki ateis apdarytos knygos, nes kitaip elgiantis būtų reikė net 3 ek-pedicijos daryti, kas, be abejonės, bū-tų padarę daug bereikalingo darbo ir kaštų.

Išsiuntinęs keturis tomus kuopoms ir laukiant prisijūnant apdary-tų Kud. raštų iš Tilžės, tūli buvo palaidę paskalus, bāk apdarytų Kud. raštų T. M. D. suvisai negaus, nēsa, girđi, Mauderodei neužmokėta ir t. p. Šitie paskalai sukėlė didelį narių žingeidumą po draug ir abejonę. Pra-dėjo plūsti laiskai iš visų pusių, o ypač iš Pennsylvanijos, su užklausi-mais apie šį reikalą. Tūliems atsaki-nejam aut laiskų, kitiems nei atsaki-nejam, kadangi buvo pranešta apie tai per organą. o antra. — diena po die-nos laukėme prisijūnant apdaruose Kud. raštų. Galutinai šitiems paska-lams kelias uždaryta. Atėjo iš Tilžės paskutinis siutinis apdarytų Kud. raštų. Padaryta antroji ekspedicija ir, tuomi tas milžiniškos vertės dar-bas — leidimas Kud. raštų, pasiliko užbaigtas. Nors daug reikėjo pinigų, nors daug reikėjo padėti sunkaus darbo prieš išleidimą Dr. Kud. raštų, vienok atlikome didelį, milžinišką darbą, iš kurio yra didelė mūsų tautai nauda.

Negaliu apeisti nepažymėjęs vieno dalyko, kuris buvo T. M. D. bėdiągu, tai agitacija tūly piktō noro žmonių, kad nemokėtų už 1910 metus duoklių, o tik gavus Kud. raštus už imokėtus 60 centų, apeistų draugiją. Šitame reikale praskynė taką ir stojo prieš-akin p. J. Baltrušaitis ir „Keleivis“ su savo bendradarbiais. Nors buvo kuopų sekretoriams pasiusti laiskai, su patari-mu, kad išdalinant Kud. raštus, surin-kty duokles už 1910, bet kitur sekre-toriai šito patarimo neįspildė, kitur, kaip antai New Yorke 42 kuopoj, nors sekretorius ir elgėsi sulyg centro val-dybos patarimų, tūli nariai su prie-varta kningas atsiėmė. Šituose nuotikiuose visur dalyvavo žmonės, kurie mokina kitus gyventi „kooperativiškai“.

T. M. D. Įstatai ir istorija buvo nutarta ūmai po seimui išleisti, bet su tuomi turėjome susivėlinti delei šių priežastiej: viena, medžiaga istorijai nebuvo dar galutinai apdirbta, o an-tras, stoka išde pinigų. Kokiūs inplau-kimus gaudavome, reikėjo apmokėti bilas už darbus, išlaidas komitetų, ek-pedicija Kud. raštų, už jų persiuntimą iš Tilžės Amerikon, o svarbiausiu iš visų buvo išmokėjimas „balanso“ Mauderodei už spauda Kud. raštų. Ant-galo visgi prieita prie išleidimo įsta-ty ir istorijos. Padarėme sutartį su p. M. Paltanavičium išleisti šiti veikalio 8000 egz. už \$350. Už šį išlei-di-mą p. M. Paltanavičiu užmokėta tik \$100, rankpiningių, o liekana \$250 dar reikia mokėti, vienok nēsant užtekti-nai pinigų išde, su užmokeščia nu-sprendėme palaukti iki seimui.

Išleidimas naujų raštų neįvyko. Ši-tam buvo didžiausia priežastis, stoka kapitalo. Manoma, kad šiais metais, po seimui, bus lengvai galima kokį veikalą išleisti, nes visos bilos apmo-kėtos ir lengvai galima bus imties už naujo darbo. Po ranka randasi ke-letas mažesnių rankraščių: p. J. Lan-čio „Gyvybė“, Dr. Garmaus „Paskai-tos iš Biografijos ir Bakteriologijos“. Šiuos du veikalėliu būtų galima išlei-siti vienoje kningelėje. Kun. J. Zil-lin-sko „Antkintiniai raštai“, būtų apie 4 to-mai. Yra tai didelis pluoštas gery ra-štų. Bet, jeigu šituos raštus leisti, tai reiktų visiems T. M. D. nariams su-krusti prie energiško darbo. Beje, bu-vo nutarta išleisti „Prie Grunvaldo“ p. J. Gabrio veikalas, bet dalykams virtus antraip negu buvo sutarta, šito veikalo leidimas pasiliko atšauktu. (Žiūrėk tarimas centr. valdybos ir Lit-Kom.) Atšaukimas nesusėta prieš seimą patalpinti organe, todėl patariu, kad tas tilptų po seimui.

Reikalas su pp. A. Olševskiu ir J. O. Sirvidu apie atsispausdinimą T. M. D. kningelių. Šitas incidentas suteikė mums daug darbo ir nesmagu-

gumų. Šį dalyką buvo kaip lygiai sun-ku iširti taip ir sunku užbaigti. p. J. O. Sirvydo reikalė skundikai per or-ganą apskundė gana sunkiai, bet kuomet pareikalauta prirodymų bei liū-dijimų, tai jie toli gražu nesutiko su skundu ir, turii pasakyti, jeigu ne pa-ties Sirvydo laisikas, tai vargu būtų buvę galima prieti prie konkluzijos. Ačiu tam, kad p. J. O. Sirvydas viską mums savo laisike nuodugnai išaiški-no, tuomi ir pripadėjo šį dalyką už-baigti. (Čia turi tilpt p. J. O. Sirvydo laisikas, delei aiškesnio apšvietimo viso reikalo. Laisikas man nepriduotas. — Jėkubynas.) Pasiremdami ant visų dokumentų, kokiūs šitoje byloje tik gavome ir ant paties laisiko, pareika-lavome nuo p. J. O. Sirvydo kaip at-lyginimą T. M. D. gijai \$50, kas ir už-mokėta. Nežinau ar mēs gerai padarėm, kad susitaikėm ar ne, lai seimas apie tai sprendžia.

Su p. A. Olševskiu susitaikinti nega-lėjome, nors čia ir yra geresni priro-dymai. Išlygos kokias mēs p. Olševs-kiui pastatėme, pasiliko par jį (Olševs-ki) ignoruotos, o ant jo mums paduotų išlygų negalima buvo taikintis. To-del nutarėme šitą bylą pavestį užbaig-ti seimui.

Reikalauju, kad perkėrtimui šių rei-kaļu seimas išrinktų tam tikrą komi-siją, kuri peržiūrėtus visus dokumen-tus išnėstų savo sprendimą bei padary-tų pilną raportą.

Sunku yra nagrinėti tokius dalykus, kurie yra senai atsitikę, o dar sunkiau yra kentėti, kuomet sunkiai ir su pasi-šventimu dirbant, reik nuolatos gir-ėdėti visokius išmetinėjimus, kad cen-tro valdyba parsidavusi, kad geidžia vi-šką užsiėpti. Tatai, tegul seimas, per-žiūrėjęs visus dokumentus šiose bylose ir, visą darbą, kurį centr. valdyba at-liko, sprendžia ar verta yra centr. val-dybai visokių užmetinėjimų. Jeigu negyrisime apie tai organe, tai tam buvo priežastis; seimas, todėl, dabar viską peržvelgęs galės geriau tai at-likti ir apie tai pranešti.

Įvedimas T. M. D. naujos tvarkos pasirodė esąs gaus sunkus. Mēs, lie-tuviai, esame nuo amžių pripratę prie betvarkės, todėl ir šiandien mums ne-kaip tenkioja. Pereitas seimas priė-mė naujus istatus ir juos uštvirtino, taigi, rodosi, kad po seimui visi nariai ir kuopos turėjo jų prisilaikyti, vienok ne taip buvo tilos kuopos pilnai laik-si naujos tvarkos, kitos nors iš dalies, bet dalis jų visai nepildė to kas nau-juose istatuose prisakyta. Žinome kiek daug yra kėblumų vesti cen-tro kningos, kuomet nariai mokėsiūs siun-čia, kada jiems patinka. Delto tik bū-davo pasidaro daug klaidų, kurias net labai yra sunku surasti. Tai vis pa-rodė praktika. Todėl III seimas pri-ėmė paragrafą naujuose istatuose, kad mokėsiū, bei duoklės būtų sumokėti iki vasario mėnesiui. Antras dalykas, tai didis parankumas centr. valdybai, kaip imties ir už kokio darbo, nes bū-tų žinoma kaip stovi draugijos turtas. O vienok nors perėitam seime tas vien-balsiai sulygta pilydyti, bet po seimui apeista. Būtų geistina, kad šio seimo delegatai daugiau atkreiptų atidžios ant šio klausimo. Atminkite, garbūs delegatai, kad kilimas ir buojimas or-ganizacijos remiasi ant tvarkos ir har-monijos. Būtų buvę gražu ir po draug žingeidū visiems žinoti apie abelną stovį mūsų garbingos organizacijos, tuom tarpu to neatsiekiami ir dalykų bėgis yra šėšėlyje. Nors ir išsiuntinė-jome, pagū pereito seimo nutarimą, blankas visoms kuopoms, kad ant klausimų tēn esančių atsakyti ir jas sugrąžinti atgal centr. sekretorui, bet kuopos pasipriešino ant klausimų atsak-tyti ir išpildytas blankas sugrąžinti, kitos tai atliko tik iš dalies ir, tik ma-žas nuokimtis kuopų tą išpildė sulyg reikalavimu. Atminkite, kad centr. valdybai kuri dirba delei T. M. D. be užmokesčio, buvo sunku tai atlikti ir turėjo daugel kartų sunkiai pavargt, o kuomet iš to sunkaus darbo rezul-tatai išėina negeistini, yra net baisu atsimiti. Meldžiu tatai, nors ateityje šiuose klausimuose dirbti. Jeigu na-riai nepildys centr. valdyba neįspil-dys ir, vėliaus kad stato centr. valdy-bai užmetinėjimus, jie būna neteisai-gais. Visi dirbkime, o istobulinsime organizaciją.

Pereitas seimas nutarė išrinkti komi-siją peržiūrėjimui visų bilų leidime Dr. Kud. raštų. Mēs tokią komisiją buvome paskyrę, bet delei mums ne-žinomų priežastiej, toji komisija nesu-sitaikė ir disorganizavosi. Todėl pri-parodomy atskaitos pasiliko paskirta kita komisija, kuri visas bilas peržiū-rėjo ir suteisė atskaita iš viso darbo leidime Kud. raštų. Jeigu su organe filipusis atskaita seimo delegatai nesu-tiktų ir, jeigu po jaja pasirašiusiems nepatikėty, tai gali paskirti kitą komi-siją, viso reikalo peržiūrėjimui. Mēs, rodosi, dirbome taip gerai kaip tik bu-vo galima. Visi dokumentai šiuose reikaluose randasi T. M. D. archive.

Buvo sumanyta, kad T. M. D. kuopos rengtų kaip tankiai galima literatiskus vakarus, kuriuose būtų skaitoma lek-cijos, deklamacijos ir t. p. Sumany-mas labai kiltas ir turis didžią svar-kiąs būdas platinimui apšvietos, paran-kiąs būdas istobulimui liaudies. Vienok nevisur ir nevisos kuopos ban-dė tuomi užsiimti. Galima priminti bei prisikaityti prie kai-kurių kuopų tik Chicago, Detroito, Brooklyn, Waterburio ir Philadelphiajos kuopas; kitur mažai turii užsiimta. Tiesa vėlesniam laike Rochester, N. Y. 52-ra kuopa veikia gana įjymiai, per jos rūpestį net viekas lietuviams kningy-nas įsteigta. Manau, kad ateinančiais metais visos kuopos paims pavyzdį nuo viršimnėtos ir stos darban platinime

apšvietos. Atminkime, broliai delega-tai ir visi T. M. D. nariai, kad pakė-limas ir atbudimas mūsų tautos remia-si tik ant pakėlimo kultūros, todėl sto-kim visi šitan darban, o rezultatai bus gausūs ir didi.

Matant, kad daug tūkstančių T. M. D. išleistų kningelių guli T. M. D. kningiaus sankrovoje, patarėme jas nariams skieisti ir platinti tarp žmo-nių. Šitas paraginimas nebuvo be pa-sekmių; daug kningelių pasiliko išpla-tinta, tuomi padaryta nauda draugi-jai, apmaintyta kningos ant pinigų, o antra nauda — tai paskleidimas mok-sliškų kningelių tarp žmonių. Kad pa-sekmingiau platinti T. M. D. išleistas kningas, nusprendėme laiks nuo lai-ko talpinti S. L. A. organe „Tėvynė-je“ apgarsinimą, kuris buvo nauidin-gu draugijai. Per šį apgarsinimą, ne vien pasekmingiau platinosi kningelės, bet ir daugumą narių T. M. D. laimė-jo.

Kada atėjo Kud. raštai, tai knin-gius pranėšė, kad jo sankrova, kurioje laikė T. M. D. kningas, yra permaža ir neatsakanti. Todėl reikėjo pasamdyti didesnę ir geresnę vietą, už kurią pri-siėjo mokėti po \$5 nuomos ant mėne-sio, kurių turėsimė ir ant toliaus mo-kėti, jeigu kningos liksis ant vietos. Antras dalykas. Turii už pareiją pra-nešti gerbiams delegatams, kad knin-gių sankrova randasi gana pavojin-game padėjime. Ten randasi ant ke-lių tūkstančių dolerių vertės T. M. D. turto, o jeigu ant nelaimės atsitiktų kuomet ugnis, tasi turis pasilikty sunaikintas. Būtų didelės nuostolis, nes nėra apsaugota nuo ugnies. Aš patarčiau, kad šis seimas nutartų ant toliaus šį turtą intraukti asekuracij.

Nusinėsimai su Europos T. M. D. kuopomis yra labai painūs. Iki lai-sikas sužyguoja, pereina suvirš mėne-sio laiko ir, taip būna tik tuomet, kuomet nevilkiua atsakymu; tankiausiai reik laukti po 2 ir 3 mėnesius. Šitaip dalykams esant yra gana sunku visus draugijos bėgančius reikalus gerai už-žiūrėti ir tvarkyti. Būtų gerai, kad šis seimas apie tai pakalbėtų ir pa-mintų atžvelgti paduotą sumanyimą B. K. Balveičiaus, kad išrinkt Euro-poje pirminio padėję, kuris galės ten pat gyvendamas draugijos reikalus geriaus orientuotis: su juomi Europinės kuopos su-sinėsimus turėty, o jisiai tik su cen-tro valdyba Amerikoje. Šitokiu bū-du ne tik darbas pasilengvintų, bet

mēs galėtume kur kas arčiau su euro-piečiais susivienyti.

Kaslink draugijos buojimo. Turii pasakyti, kad draugija paaugo apie ant 20 kuopų. Įplaukimai per šį me-tą buvo didesni, negu kitais prabėgu-siais metais. Jeigu būtume neturėję po ranka nepabaigtų reikalų, tai bū-tume galėję prabėgusiu metu daug at-likti naujo darbo. Neapsiriksiu, jeigu pasakysiu, kad ateinantis metas bus metu, kuriame T. M. D. užims ir vėl didelį darbą nuveikimui. Sakau tai delto, jogei matau, kad visi reikalai su Kud. raštais yra pabaigti, visos bil-os apmokėtos ir dar išde turime pusė-tinai pinigų. O jeigu tik sukursime po seimui visi prie darbo, tai netik galėsimė kokį didelį veikalą išleisti, bet ir galėsimė padauginti skaitlių na-rių.

Prie pabaigos turii pasakyti, kad per visą metą dirbau T. M. D. kiek tik mano spēkos išnėšė. Stengiausi ant kiek galėdamas pilydyti įstatymus ir seimo nutarimus. Gal padariau kaip kur ir klaidas savo veikime, jeigu tas atsitiko, tai ne iš noro, o tik iš neper-matymo dalykų, ar tai buvo tokios jau aplinkybės. Visiems nesitaikiau, nes žinau, kad tas neįvyks, kad visus už-gandėdinti. Darbo per visą metą tu-rėjau gana daug. Prisiėjo daug nak-ty nemiegoti, bet visuomet iš visur gniau draugijos reikalus ir ant to-liaus, ant kiek man laikas pavėlję, jos reikalams dirbsiu, nes žinau, kad T. M. D. yra mūsų tautos vienintelė įsta-ga, kuri glaudžia visus lygiai prie sa-vo širdies ir skleidžia mokslą bei ap-švietą lygiai visiems.

Gaila man yra, kad negaliu dalyvau-ti seime. Nors ir trokšta širdis būti ir ten su delegatais pasidalinti minti-mis, vienok gyvenimo aplinkybės pri-vertė, kad joku būdu negaliu daly-vauti. Nežiūrint ar mane apkalintu-mete už tai, ar ir bartumete. Nega-liu.

Turint po ranka daug reikalų, o an-tras, užsiėmimas, iš kurio reik daryt pragyvenimas, sunaudojo visą laiką, taigi nuo pirminkavimo ant toliaus atsiasakau, nes žinau, kad negaliu viso darbo priderinti atlikti. Šiandien T. M. D. pirminkiu yra begalo daug darbo, o jeigu apsiėms to viso darbo neatliktų, tuomet draugijai būtų didelis nuostolis.

Su šiais žodžiais ir užbaigiu savo pranešimą.

Su pagarba J. V. Lutkauskas.

NAUJI RASTAI.

Vytauto sūnus istorijos apysa-ka. Parašė J. Kruk. Iš lenku kalbos vertė. A. Vėgėlė. Vil-nius, 1911. Pustl. 64.
Išėjo: „Aušrinė“ N4. „Jau-nimas“ už rugpjūčio mėn.

SPIKUCIAI.

Redaktoriai — netikęs tavoras. Jau antri metai, kaip mūsų laikraščiuose garsinama, jog ant Fifth ave. parsiduoda lietuviškas redaktorius ir dokumentų rašy-tojas. Ikišiolei dar niekas jo nenupirko.

Palaidūnų savaitė. Pereitą savaitę laikraštinkai turėjo susivažiavimą. Išvažia-vus redaktoriams, laikraščiai ėmė palaidunaut: laikinieji re-daktoriai, vieni suskubo „atsi-skvėrinti“ su savo priešais, kiti ėmė aiškinti apie Kristų.

Nevogkim vardų! Lietuvių laikraštijoje išsiplati-no mada vogti vardus. Taip „Vienybės Lietuvnikų“ vardą pavogė Kauno „Vienybė“; „Dar-bininkų Vilties“—Vilniaus „Vil-tis“; Tilžės „Saltinio“ Seinų „Saltinis“; Baltrušaičių „Žmonių Kningyno“ Seinų „Žmonių Knin-gynas“; visų laikraščių „apžval-gas“ pavogė Klaipėdos naujas laikraštis „Apžvalga“; „Lietū-voš Ukinkinas“ ir p. Vidūnas pa-vogė nuo viens kito vardus „Jau-nimas“, ir dabar du laikraščiai

Farmeriai, Darbininkai,
kaip ir visi žmonės, dirbantieji rankomis, tankiai suseraga inkstų ligomis. Kaip tiktai užtėmysi susilpnėjimą arba kokį nors sugedimą veikime inkstų, jankų arba puslės, sustiprink tuos organus su pagalba

Severos Gyduoliu del Inkstu ir Jaknu.
50 centų ir Vienas Doleris.

Geras koznoj metu daly,
Organizmas tavo silpnėja ir nustoja tvarkos, nes blogai yra gaivnamas reto, nešvaraus ir nusilpusio kraujo. Tokis padėjimas veda prie ligos, bet jį galima perkeisti į sveikatą, jeigu vartoti gyduoles vadinamas

Severos Kraujo Valytojas
Vienas Doleris.

Naujos Gdynes Liga
Nervu nusilpimas yra skaitoma musu laiku liga. Skaitlius sergančių nervu liga nuolatos auga.

Rupesciai,
Persidirbimas,
Smarkus lenktyniavimas,
Darbas sėdint,
Blogi inpročiai,
Visokie užsikarščiaivimai,
Nenaturalinis gyvenimo budas,

Neramybė,
Viršjautrumas,
Baimė,
Nemiga,
Abelnas nusilpnėjimas,
Susierzinimas,
Nusiminimas, Melancholija.

O čia yra gyduole:
Severos Nervotonas
Nuramina ir sustiprina nervus, Sugažina nervams energiją, Suteikia ramų ir gaivintį miegą, Sustiprina ir atjaunina visą organizmą.

Pirk bonkutę šiandie. **Kaina vienas doleris.**
Pardavinejama visur pas Aptiekorius. Persitikrinkit, kad tau duoda „Severos“. Del tikro daktaro patarimo rašyk in musu Gydymo Skyriu.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

tu-pat vardu išeina. „Keleivis“ nuo Tilžės „Keleivio“ ir tt. ir tt. Ar neatsirastų konkurso, kuris pramanytų naujems laikraščiams vardus ir apsergėtų mūsų laikraščius nuo vardavystės?..

KRASOS DĖZUTĖ.

A. L. Reikui:— Tamsta perspėjate visuomenę, kad nesistatų naujų Philadelphiaus emigrantų padangyčiai, vienok nenurodote svarbių priežasčių. Kad komitete yra kun. Kaulakis ir socialistas A. Stanelis, tai da ne svarbus užmetimas. Nesvarbu net tas, kad A. St., kaip Tamsta sakote, pagarsėjo „tūlasis darbeliainis“. Būtu svarbiau žinoti: kokios yra tos 20 draugysčių, kurios šį komitetą išsirinko ir ar teisingai lietuvių emigrantų reikalai yra pridabojami. Jeigu teisingai, tai nėra ko bijoti, ir reikia tą sumanymą remti. Mūsų ateiviams nesvarbu, kas yra komitete; jiems gerai, bi- le kas sušelpja. Juk vis kam nors reikia tuomi užsimti. Jei ikišiol tuomi niekas neužsiėmė, tai labai gerai bus, kad nors tos draugystės suglobės nelaiminguosius ateivius.

M. Truska:— Nei vienoje nei kitoje korespondencijoje iš Patersono nebuvo pilnai nei Piesiogio įvardyta Tamstų klubas, kaip kelėjas peštynių, todėl nėra reikalo tamstoms įsiseisti, nei teisintis, nei žingeidauti apie korespondento vardą. Minėta buvo apie kokias ten kalbas, kurios T. klubo nepaliečia. Tačiau, jeigu Tamstos manėte, kad šitas ant T. klubo meta nuožiūrą, geriausiai buvo tiesiog į laikraštį parašyti, kad T. klubas nieko bendro su šito metodo laikysitės, tai išsi- būtų išaiškinta.

J. Petrikui:— Vienintėlis Tamstai patarimas, tai — daugiau rašykite. Matomai, publicisto užduotis gerai supratote, jei imate balsą tai viename tai kitame laikraščiuose pakeltame klausime. Jei šito metodo laikysitės, tai išsi- dirbsite kaskart gilesnes pažvalgas.

pp. Sinkui ir Andriukaičiui:— Laiškelio neindėsimė, nes vis tai tebesiginčijate apie knygų viršelius. Mums rodos apie tokį mažą daiktą suaugusiems vyrams nėra ko ginčyties. Kiek pane- name, p. Ramanauskas rašė, jog Tamstoms priklausančios knygos yra T. M. D. kuopoje. Todėl būtu geriau, kad Tamstos tas kni- gas (Kudirkos raštus) atsiimtu- mėt ir perskaitytumėt. O ką ga- li žinot? Gal tada mūsų vėlio- nius Kudirkos raštai ir pakeltų Tamstų dvasią augščiau knygos viršelių!...

PERSILAUŽIMO LAIPSNIS.

Šeimynos sąnarys serga ir jo liga jau augščiau laipsnyje, tai yra persilaužimo laipsnyje, jis arba pagis arba mirs. Gydyto- jas nebesuteikia daug vilties, nes pašauktas pėrvėlai. Šitai toks pa- dėjimas gali būt įsvengtas dau- gume atsitikimų, jeigu tik pasi- rodžius negalei, ar tai bus su- mažėjęs apetitas, apsiireiškęs ne- suvirinimas, galvos sekandėjimas, liežuvio išdžiūvimas, nusilpnėji- mas, jįs nieko nelaukė imsiite vartoti Trinerio American Elixirą iš kartaus vyno. Persilaužimo laipsnis greit apsiireik, kada- ngi šis vaistas gerai išvalys viri-

nimo organus ir sutvirtins ner- vus. Jis pagryns kraują, o nuo to tankiai gali nebelikt reu- matiškių ir neurališkių skausmų. Vaistas yra geras nuo visokių vi- durių ligų. Gausite vaistų san- krovoše. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

ATSISAUKIMAS Į DRAUGYSČIŲ RASTINUKUS.

Visų draugysčių rastiškai teiksite prisijūti savo antrus emigracijos se- kretoriui šiom antrašu:

J. A. Kavaliauskas, 120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

AUKOS TAUT. NAMUI VII.

Per p. J. Sereikos vestuves suauka- vo Tautiskam Namui Vilniuj šie: J. Sereika, K. Rudkauskaitė, P. Kisie- lis po 50c.; C. Zelnuke, P. Cirvičaitė, S. Strogis, F. Svetika, B. Bugokas, A. Fulkunas, A. Nauda, P. Slobenaukas, J. Turata, A. Murin-skienė, P. Merke- litis, A. Vanagas po 25c. (Pinigus, viso labo 4 dol ir 45c. pridavė p. Muzikantas.)

EMIGRACIJOS SELPIMUI AUKOS.

Chicago, Ill. Lietuvių Neprikulmi- ngas Klubas per V. Poplauską \$10.00 Seattle, Wash. D. L. K. Gedemino Dr-stės per Al. Kalvaitį 41.00 Waterbury, Conn. Teatrališka Dr- stė „Aidas“ per V. A. Lesėniską 1.55 Haverhill, Mass. D. L. K. Gedemino Dr-stė per T. Kasėtą 6.30 E. S. K. fin. rast. J. Jukelis.

MĖS VEL ATKREIPIAM JUSŲ ATIDŽIĄ Į GERIAUSIŲ ORI- ENTALISKĄ RUKYMĄ.

Daugiau „Hassan“ su korkiniais ga- lais cigarečių yra surukoma, negu ki- tokių išdirbysčių. Geras tavoras, žema kaina.

Kiekvienam yra miela pagerbti se- ną draugą — labiausiai seną draugą, ant kurio žmogus gali pasiremti ir kurs yra jau išmėgintas. Iš tos prie- žasties mes mieliau patariame gerą žo- dį už „Hassan“ cigaretes, kurie yra populiarūs iš visų išdarbių, visam pasaulij.

Nors „Hassan“ cigaretai pasirodė pasaulij prieš keturis metus, bet jų daugiau parduodama, kaip bent ko- kių kitų sortų. Ar gali kas reikalau- ti geresnių darodymų, jog šie cigare- tai užganėdina žmones?

Tūkstantiniai, kurie pažįsta gerą ta- baką kada jį rūko, patvirtina viską, kas yra sakoma apie „Hassan“ ciga- retų gerumą. American Tobacco Company, didžiausia ir geriausia iš- dirbėja tabako visam pasaulij, teisin- gai užtvirtina, jog „Hassan“ cigaretai suteikia geriausių orientališką rūkimą neatsižūrint į jokią kainą.

Šie cigaretai yra padaryti iš labai gero tabako. Jie gardžiai kvėpianti ir lengvi. Jie užganėdina net lipšniau- sį rūkytoją. Todėl ir priežastis jų gerumo ir kainos žemumo jie ir liko numylėtiniais daugelio žmonių.

Jūs galite gaut dėžutę su 10 ciga- retų už tokią mažą kainą, kaip 5c. Kas atims, jog kiekvienas „Hassan“ ciga- retas turi korkinį galą, nesunku bus suprasti, jog tai didžiausia vertė už tuos pinigus.

REIKALAUJA PRESEIŲ!

Reikalauja gerų preserių ant kosta- miersko darbo, darbas visados, mokes- tis nedidelė, prekė \$14. Norintieji kreipkitės pas:

Harris Cohen, 483 Grand st., Brooklyn, N. Y. (38)

Pajieskau savo dviejų draugų Jono Zvegos ir Juozapo Šilio, kuriuodu paeina iš Kauno gub., Kauno pav. Pirmiau abudu gyveno Montreal, Ka- nadoje. Turiu svarbų reikalą, todėl kas žino apie juodu, arba jie patįs, molonės pranešti šiuo adresu:

Martinas Poška, 319 North 15 st., Springfield, Ill.

Pajieskau Vinco Krivicko, paeina iš Suvalkų gub., Kalvarijos pav., Kras- nos gmino, Atesninkėlių kaimo. Jis jats arba apie jį žinantis teikis pra- nešti šiuo adresu:

Adomas Abromaitis, 34 School str., Brooklyn, N. Y.

Visus raštus T. M. Dr. reikaluose reikaluose siųst draugijos sekretoriui: V. S. Jokubynas, 425 Lincoln ave., Rockford, Ill.

EMIGRANTŲ SELPIMO KOMITETO ADRESAI:

S. Jankauskas, 350 Newark str., Hoboken, N. J. Pajelb. S. Zaliaucka, 243 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. Prot. sekr. J. A. Kavaliauskas, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y. Fin. sekr. J. Jukelis, 915 Clinton st Hoboken, N. J. Ild. V. Daunaras, 22 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. Sekr. J. A. Kavaliauskas.

ANT PARDAVIMO STORAS.

Parsiduoda grosernė geroje vietoje, apgyventoje lietuviams; biznis eina gerai; senai išdirbta vieta. Priežas- tis pardavimo, iškeliamas į kitą miestą. Kreiptis reikia šiūomi adre- su:

P. Vainoras, 625 Driggs ave., Brooklyn, N. Y.

Pirmasis Lietuvių DIENRAŠTIS

Amerikoje Dienraštis turės pasirodyt pirm NAUJŲ METŲ

kaip tik bus suspėta ineiti į naujus „KATALIKO“ NAMUS Be skaitlingo visuomenės pri- tarimo nebus galima tas dar- bas pradėti.

Kas nori Dienraščio tegu tuojaus atsiliepia laišku

Vertėtų tai visiems Amerikos lietuviams tas sumanymas remti Lietuviams juk rei- kia turėti kasdien po ranka žinių skelbėjas ir kelrodis. Pirmiau dienraštį leisti neleido nekuriuos aplinkybės, o nudian tas pergalėti ga- lima.

Kas nori dienraščio tegu pritaria laišku.

J. M. TANANEVICZE 3244 S. Morgan St., Chicago, Ill.

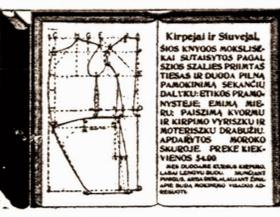
NAUJAS LAIKRAŠTIS!

Kas prisijus mums dolerinę Gaus tas „Tarką“ — ne bleking— Naują laikraštį mūs gaus, Ką kas mėnuo jam keliaus

Prirašytas, Pribražytas, Paveiksluotas, Ilustruotas.

Pasaitos, Pajuokos, Juokingiausios pakraipos.

Adresas: „TARKA“, Box 805, New York, N. Y.

Joseph Topillis & Co. 195 Norman ave., Brooklyn, N. Y.

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

Pirmutinė Lietuviška Krantuvė Judančių Paveikslų Amerikoje.

Užtikome visokių gatunų APERATUS. Parduodam ir randavojam labai pigiai su vi- sokiomis Elektrinėmis ir Gaziniais instais naujausios mados. Štak užtikome suvint 1,000 ratų filmos. Importuotų iš visų šalių svieto, specialiai turime padarg daug Lietuviškių Illustruotųjų dol Dainų, Deklamacijų, Referatų ir Pralekčių, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsimt arba norit užsi- imti šiūomi bizniu, reikalaujanti pagelbos saukiės prie:

American Film Exchange A. T. Račiūnas Mgr. 630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y. Phone 3336 W. Bedford.

Telefonas: Greenpoint 8. Daktaras A. Ščiupinė-Jankaučiene. Gydo visokias ligas moterų, vaikų, vyrų ir lanko prie palagų. VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare. 265 Berry St., prie Grand St., BROOKLYN, N. Y.

Telefonas: 3254—T—Market. Daktaras Jonas J. Kaškaicius Gydo vyrų, moterų ir vaikų ligas, pagelbsti prie gimdymo. VALANDOS: Nuo 9—12 ryt, nuo 6—8 vak. 88 Jefferson Str. prie Ferry Str. NEWARK, N. J.

Tel. 651 Greenpoint. Daktaras Jonas Misevičia VIENATINIS TIKRAS VYRIŠKAS DAKTARAS LIETUVIS BROOKLYNE. Gydo Visokias Ligas: taipgi dar pabaigęs kursą Didžiausiam Palaginiam Hospital (N. Y. Lying-in Hospital). 272 Berry Street, Brooklyn, N. Y. Prie So. 2-nd Street.

New Telephone 1070 R. Vienatinis ir Geriausias Fotografistas. Jos. Shukis 20 East Market st. Wilkes-Barre, Pa.

Look Out! You'd better take care of Yourself! Galvos skaudėjimas, gerklės sope, skaudėjimai krūtiniėje, sonuose, pabrinkę muskulai ar kitoki slogų ženklai neišsės; sunkų padėjima jeigu vartosi Dr. Richter'io PAIN-EXPELLERI... sulyg to, kaip yra nurodyta ant pake- lių; 25c. ir 50c. už bonką. Sergėkis pamėgdžiojimų ir klastavimų, židėk tik kad butų Inkaras ir mūsų vardas. P. AD. RICHTER & CO., 218 Pearl St., New York. Richter'io Pilių yra geros nuo vidurių sukietėjimo. 25c. ir 50c.

Telephone 2427 Greenpoint. „Vienybe Lietuvninku“ SENIAUSIS LIETUVIU LAIKRAŠTIS AMERIKOJE. Inkurtas 1886 m. „Vienybė Lietuvninku“ išeina kas Sereda jau nuo 1886 m. „Vienybė Lietuvninku“ radikališkai ir bėpar- tyviškai vedamas, pertai plačiai lietuvių skaitomas ir turis geriausį pasisekimą, „Vienybė Lietuvninku“ obalsis—teisybę į akis. „Vienybė Lietuvninku“ paduoda naujausias ir svarbiausias žinias. „Vienybė Lietuvninku“ skaito ne vien darbininkai, bet ir inteli- gentai: daktarai, advokatai, kunigai ir biznieriai, nes joje kiek- vienas randa reikalingiausias žinias. Norintiems matyti „Vien- Lietuv.“ siunčiame vieną numerį dovanai. Amerikoje prekiuoja metams \$2.00 pusei metu \$1.00 Užsienioose prekiuoja metams \$3.00 pusei metu \$1.50 Užsirašant „Vienybė Lietuvninku“ reikia ir pinigus sykiu prisijūti. Pinigus geriausia siųsti per „Money Order“ arba re- gistruotame laiške. Permaunant adresą, reikia paduoti ir senaji-

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA Laivakortes Parduoda In visas svieto dalis ir išmaino užrubežinius pinigus pagal kursą. Padaro aktus rejentalnus su Konsolio palidijimu. PARDUODAME TIKIETUS ANT GELEŽINKELIŲ AMERIKOJE Į PIETIMES IR VAKARINES VALSTIJAS. Didžiausia krantuve visokiu knygu. Knygas turime kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškos, teip ir mardų knygos. Žodynų, rankvedžių ir Biblijų. Visoki spaudos dalykai atliekami, kokius tik kas reikalauja. J. J. Pauksztis ir K. Brazys, 120-124 Grand Street, BROOKLYN, N. Y.

Konkursinis Geografijos Vadovėlis Skiriamas Lietuvos Mokyklai. Su paveiklais ir spalvuotais žem- lapiais. Pirmutinis su žemlapiais Geografijos vadovėlis, norinčiam pažinti Geografiją butinai reika- lingas. Kaina 75c. Apdaryta \$1.00. J. J. Paukštis & Co. 120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

HASSAN Korkiniais galais CIGARETAI Pamišyk tik! Dešimts korkiniais galais gero skonio cigarety tik už 5 centus. Didžiausia vertė indėta in cigare- tus. Daugmetinš mūsų praktika ir didžiausia vertė kokia gali buti. Parduodama visur. 5c HASSAN CORK TIP The American Tobacco Co. 111 Fifth Ave., New York City

DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA ORGANIZACIJA S. L. A.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje susideda iš 250 kuopų, turi 10,000 sąnarių, New Yorke savo namus vertės \$40,000.00. Išleidinėja savaitinį laikraštį „Tėvynė“, savo lėda turi grynais pinigais suvirš \$25,000.00. Apšvietos reikalams ir kitokiams labdariniams tikslams išmoka šimtus dolerių, kas metas. Todėl geistina, kad Susivienijimas turėtų bent 100,000 sąnarių, tuomet tokia organizacija galėtų atlikti mums ir mūsų tautai mižiškinius darbus. Jeigu S. L. A. kuopos rastųsi kiekvienoje Amerikos vietoje, kur tik yra burielis brolių, lietuvių ir kad visi suaugę būtų jo sąnariai, kaip paskėmė to, našles ir našlaičiai ir nušė, po mirusiam sąnariui gautų 600 ar 1000 dol., tai pamąstyti, kiek apšvietinimų, kokius dabar nuolat lietuvių nukentė, galima būtų išvengti, kiek našlaičių būtų išgelbėta lietuvių, kurie dėl prievartos pakliuvę į rankas kitatautių ir žuva kaip lietuvių! Kiek pinigų mūsų visuomenė tada galėtų apversti visokiems naudingiems tautos reikalams!

Situos klausimus reikalaujame rimtai apvarstyti. Pasvarstyti gerbimas skaitytui valandė, kaip ir jog gero gali būti padaroma organizacijos tokios, kaip Susivienijimas Lietuvių Amerikoje. Inmokėti pinigai į šią organizaciją (S. L. A.), buvę piniais užtikrinami atgavimui atgal sunkios gyvenimo valandose ir dar daug sykų didesni, negu tapo įmokėta. Susiv. L. A. išmoka mirusio nario pašelpgaviniui taip: \$150.00 — \$300.00, — \$600.00 ir — \$1000.00. Yra keturi skryniai apsaugos pagal virš paminėtas sumas. Visokios blankos, konstitucija ir mokesčių kniugelė gautama dovani pas Susivienijimo sekretorių: A. B. Strimaitį, 307 W. 30th st., New York City. Jeigu tavo miestelyje dar nėra S. L. A. kuopos, o nori tapti šios organizacijos sąnariu, tai rašyk klausdamas išlygų ir konstitucijos pas sekretorių viršpajūmė adresu, arba pas prezidentą: F. Živatkaušką, 110 W. Market st., Scranton, Pa.

Gera Proga!

Geras laikraštis tai žmogaus ištikimas draugas. Norėdami tautai, kad daugiausiai žmonių draugautų su gerais laikraščiais, pranešame visuomenei, jog nuo Naujų Metų galima įgyti du gerus laikraščius už prieinamą kainą: Visiems, kas užsirašys „Vienybę“ pas mus „Laisvąją Mintį“ ir prisijus mums \$3.00, sinntinėjime par ištiesius metus „LAISVAJA MINTIS“ ir kaip priedą „VIENYBĘ LIETUVNINKŲ“ ir gi par metus, kuriu du laikraščius, atekirai užsirašant, apsieina \$4.00. Sunku susilaikyti geresnės progos, o kadangi ir šita neilgai tebus, tad pasiskubinkite! Adresas: „LAISVOJI MINTIS“ 1401 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Dr. Ignotas Stankus

— Vienatinis tikras daktaras-lietuvis Philadelphiaj — Jis yra pabėgęs angliškoms ir jau pakitinus daktariškus mokslus. Buvo miestav daktaru mieste Indianapolis. Mokėsi ir praktikuojė The New York Post Graduate Medical School and Hospital. Visi jo paliudijimai išstatyti yra ofise, kur kiekvienas atsilankęs gali juos matyti. Dabar įrengė savo loceg kliniką Philadelphiaj ir tame pašime name padirbo puikią medicinską su laboratorija, elektriską mašiną ir apšvietą su geriausiomis gyduojimis. Čia visi ligoniai atranda teisingą pagalbą, išsilydo ir palieka sveiki. Štai ką liudija patys ligoniai: „Nuo visokių spūčių ir išberimų, ant veido ir kaklo ir viso kūno, taipogi nuo kitu odos ir kraujo ligų, nerą geresnio daktaro, kaip Dr. I. Stankus. Daug daktarų atankiau, bet nei vienas negalėjo išgydyti.“ Taip kalba Jos. Svilpa, 1011 Carlton St., Philadelphia, Pa.

„Suomii viešai išreiškiu savo širdingą padėką Dr. Stankui už išgydymą nervų ligų ir sugražinimą vyriškumo, kuriu kiti daktarai atsisakė išgydyti. Ir visiems su slapstomis ligomis patariu kreiptis pas dr. Ig. Stankų, o nepasigalėsite savo žygio. A. Zmudzen, Salem, Mass. 57 Pinegrove St., Dr. Ig. Stankus. 1325 S. Front St., Phila. John Aknotaitis, Montreal, Que. Canada, rašo: „Šešė diena, kaip gavau nuo Tamtos liekarstus ir vartoju sulyg užrašo, jau negaliu atsidėkoti Tamstai iš džiaugsmo da tik pusę liekarstu sunadojau bet jau visas sustiprėjau ir baigiu gyti. Daugiau neturiu ką rašyti: nes jau nereikalauju daktariškos pagalbos. Tai įkiri ligą, kuri taip daug prikankino mane ir kurią kiti daktarai laikė už neįsilydomą, dabar jau baigia gyti. Ačiū Tamstoms už pigų ir greitą išgydymą.“

Išgydau pasekmingai ir visą strėdą nuo: reumatizmo, skaudėjimo kony, sąnarių kaulų, venų, počių, nuo visokių kraujo ligų, užkietėjimo, triperų, šankerų sifilį, užkietėjimą ir nedirbimą vidurių, išberimą, niežėjimą ir augimą ant veido ir kūno visokių spuogu, odos ligų ir slinkimas plauku, galvos skaudėms, širdies, inkstų, kepenų ir slinkimas nervų ligas, skaudėms, drėbėjimas sanariu, greitai supykima, slogas, visokias nervų ligas, greitai pailsima, sunkų kvėpavimą, peršalimo negalę ir nusilpnėjimą sveikatos, visokias moterų ligas skausmingų ir nelegieriskų mėnesinių tekėjimų ir gumbo. Išgydau su operacija rapturą, apendicitis, vėžį, skilyve augančius akmenis visokius skadulius, gerys (tumors), kepenų, inkstų ir pūslės. Darau operacijas ant gyslių kaulų nervų, smegenų, moterų ir vyrų gimdantių organų, pritrauktas kojas ir rankas atkitaus ir padarau sveikas. Taip gi daro operacijas ant nosies, akių ir gerklės.

Dr. Ignatius Stankus, M. D. 1220 So. Broad Street, Philadelphia, Pa. Ofiso valandos: nuo 9 iki 12, nuo 2 iki 4, ir nuo 6 iki 8 vakare. Šventadieniais nuo 1 iki 5 po piet.

THE LACKAWANNA

Parankiausiai geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kėlis). Trumpiausias kelias į Buffalo. Tiesiai į Scrantoną ir Anglijų Britj. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien. Tarpe visų vietinių Punktų nuolatini ir parankus susinešimas. Artymsnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas: George A. Cullen, General Passenger Agent, 90 West Street, N. Y.

PUIKUS HOTELIS Andriaus Milisausko

Visada saltas alus, skani arielka, elius, porteriai, visoki vynai ir kvepianti cigara. Lietuvių vietiniai ir atvaživė iš kitur, nepamirškite šios puikus viešbutis. 16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa. Priešai Central Dypa. Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS. Rusiškos ir Turkiškos PIRTYS

274 South First Street, (tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.) BROOKLYN, N. Y. Moterims kiekvieną utarninką.

MOKINKIMĖS PATYS

Gramatika angliskos kalbos mokintis be mokiniojo (apdaryta) \$1.00. Vaikų Drangas arba kaip mokinis skaityti ir rašyti be mokiniojo 15 c. Naujas Budas mokinis rašyti be mokiniojo..... 10 c. Aritmetika mokinimuisi rokundy su pavelskais (apdaryta)..... 35 c. Pinigus siųskite per Money Order šiuo adresu P. Mikolainis, Box 62. New York City.

LAIMINGOS DIENOS.

Tik tas yra geras, kuris pagelbi ligoje. Žmonės ką pirmau gyvenimas buvo pilnas kartumo ir kanking, dėl ligos varginimo, vienok aršausio nepriedelėjus žmogaus: vienok kaip Philadelphiajos MEDIKAL KLINIKOS, daktaras padarė tikrą prieteliską ranką ir gerų liekarstų pagalbą, tad tuojais apturdė savo gerą sveikatą, tad tuojais išgydytis LAIMINGOS DIENOS.

KAD PHILA. MED. KLINIKA, išgydo greit, gerai, teisingai, ligos neatinaujina ir daugias išgydo kaip kiti daktarai; tad nepasigirimi kaip kiti patys save augština, o negali darodyti, kad ka nors išgydyt; bet PHILA. MED. KLINIKA žmones geria. Iš daugybės padėkavočių pačių išgydyti. Ką rašo: Širdingai dėkavojū ir tegul Jums Dievas atsagrada, kad Jūs kiekvieną sergantį taip išsilydumet kaip mane. Mano liga, kuri pirmaus kankino, tad jau visi skaudėjimai prapuo: ar tai lytus ar pagada dabar visada paduosi sveikas ir nieko neskaus. Gerai valgiau, taip, kad kiti paveldi man, tokios geros sveikatos. Vardas Philadelphiajos Med. Klinikos tegul patarsėja po visą Ameriką. Su guodone W. Zbronskis, 140 Bydier St. Muskegon, Mich. Asz Julijonas Adomaitis, duodu žinoti, kad esu sveikas ir padėkavojū už geras liekarstus ir kad taip greit mane išgydėte. Dabar išariau širdingai ačiū ir nereikalauju daugias gydytis. Mr. Julius Adams, 1237 Buttonwood Str., Philadelphia, Pa.

GODOTINI TAMISTOS: Parašau as dėkavodamas PHILA. MED. KLINIKAI už sugražinimą man sveikatos. Kaip tik pasigiriau gerti liekarstus ir įsigijau. Dabar jaučiuosi sveikas ant visko. Dėkavojū už rodį ir geras liekarstus, kad taip greit mane išgydė. Todėl ačiū ir dėkavojū, kad sergant žinoti kur kreiptis, kad apturdė gerą sveikatą. Gėdi daktarai visada yra verti pagyrų mo ir guodone. Su tikra guodone, Barnasius Tokdikinskas, Port Henry, N. Y.

THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC, paties gubernatoriaus legalizacija, kaip daugeli, teip ir tave gali išgydyti nuo: skaudėjimo sanarios, gėlimą kauluose, pečiuose, šonose, kojos, rankose ir kitur. Nystipnėjimą, seklos nubėgimą nuo sauzagystės, nervų ir kraujo ligas, inkstų, kepenų, ir vidurių ligas: kosulio, širdies, galvos skaudėjimo, blogus sapnus ir visokias užsikrečiamas piktas ligas, teip ir moterų visokias ligas ir kurios tik užpula ant žmogaus nelaimės ir varginimo. Pribuk asabiškai, jei toli gyvenai, aprašyk ligą lietuviškai, apturėsi tai tikrą prieteliską rodą, nes šitas geras KLINIKAS, labai pasekmingai išgydo šviežias ir seniau užpūnusias slygas. Visada rašyk ar ateik, ne kitur bet ant šio ukro Klinikos adreso.

The Philadelphia Medical Clinic 1117 Walnut St., Philadelphia, Pa. Valandos: nuo 10 iki 4 po piet. Nedėlioj nuo 10 iki 3 po pietų. Utarninkė ir Pėntynioj nuo 6 iki 8 vakare

B. HORAK

191 17-th Str. So. Brooklyn, N. Y. DIPLIOMUOTA AKUSZERKA Su daug metinia praktika lizonbučiuose New York. Primita palages pas save namuose ir eina kitur, prekė vidutine. Patarimai dykai. Persikėle iš 691 4-tos ave. po nu. 191 17-th str. Žia netoli 4-tos ave. So. Brooklyn, N. Y.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS — pas — Jona Kulboka

SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI, — KVEPIANTI CIGARAL. — 74 Grand st., Brooklyn, N. Y. (kam pas Wythe ave.)

TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGYSTĖS CENTRO VALDYBOS ADRESAI:

Pirmininkas: V. Daukšys, 1425 N. 28-th str., Philadelphia, Pa. Jo pagelbininkas: J. Kazakevičius, 103 N. Main str., Pittston, Pa. Raštinninkas: J. Zemantaukas, 789 Bank str Waterbury, Conn. Kasierius: A. J. Povilaitis, 804 Bank str., Waterbury, Conn. Kningininkas: J. Simanavičius, 331 Barnes str., Plymouth, Pa. Literatiskos komitetas: J. Laukis, 3001 Farrd str., Shicago, Ill., V. S. Jokubynas, 425 Lincoln str., Rockford, Ill., J. Gabrys, 11 rue Sommer, Paris, France.

P. BUTKUS LIETUVISZKAS GRABORIUS (UNDERTAKER)

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, veselioms ir krikščionoms. Mano gyvenimo Ofisas atidaras DIENĄ IR NAKTĮ. 213 1/2 Berry Str. Brooklyn, N. Y. Branch Office: 48 Hudson Ave. LIETUVIAI KREIPKITES REIKALE PAS LIETUVI.

Bischoff's Banking House

287 Broadway Kampas Reade Gatvės New York N. Y. Telefonas: Worth 2822. Kas reikalauja teisingo pataravimo ir nori kad jo reikalai būtų greitai atlikti, tegu atsišaukia į Seniausį Bankinį Namą. Uždėtą 1848 m. (Stovintį po Rėdiška Kaucia \$100.00). Pinigus priimame ant Procuo kuo greičiausiai. Pateiktus išimone pagalant kursų. Pinigus siunčiame ant Prancu ir Ispanu valdymu. Šipkortes pardodame ant geriausių geriausių valiųjų ir iš Kraujus už pūstausis kaiting. Pasportus dėl keliaujamųjų į Krajų parupimame nereikalaujant jokių poperų. Daryviamis padavome pigiai ir visas kitas reikalingas popierus su palaidijimu Konsulio. Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare. Subatoje iki 8 val. vakare. Nedėliojje nuo 10 iki 12 val. ryte.

THE AMERICAN Prekė \$7.00 Labai puiki mašina drukavojimui laišku.

Šita mašina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir dručiai padaryta. visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po \$10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik už 7 dol. Skrynelė 2 dol. Kam reikalinga tankiai kilnotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynele, kurią pasiėmsi į ranką kaip čemodanėlį, gali neštis kur nori. Pats skrynelė \$2.00 o mašina \$7.00. J. J. PAUKŠTIS & CO. 120-124 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

ADVOKATAS VIKTORAS E. GARCAS

45 Broadway, New York, N. Y. Išveda pasekmingiausiai visas Kriminaliskās ir Privatiskās Provas visuosia Amerikos ir Rusijos sudosia. Jei jumi atstinka kokia nelaimė (sužeidžia) pasiklauskite pirmo mano rodos. Išduodu visokias Rajantalisškas (požeidžia) Daviernastis ir t. t. Sū PALIUDIJIMU KONSULIO. Kas negali asabiškai atsilankyti, tegul atsišaukia per laišku ant sekančio adreso: VIKTOR E. GARTZ (Advokatas) 45 Broadway, New York, N. Y.

Rusiskai Amerikoniszka Linija. Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

84 dieny in Rotterdam III klasa \$29 II .. 45 I .. 52. 114 dieny in Liepoju III klasa \$30 II .. 47 I .. 62. Laivai iš New Yorko: Birma Gegužio 13. Kursk Geg. 27. Lithuania Bir. 10. Del smulkesnių žinių kreipkitės in mūsų agentus ir centrališką kontorą. A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents. 27 BROADWAY NEW YORK CITY, N. Y.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pensylvanijos Universitetą), užsima varamu prųjų visuose teismuose. Ofissas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA. Office Phone Peoples 37 Bell 47 Residence Peoples 1100

Antanas Stašauckas.

Labai puikioje vietoje salūnas, užlaikas skanfausius gerimus ir kvepiantis cigarus. Lietuvių, nepamirškite atsilankyti pas savo vietautį. No. 2 Cor. Nesbitt ir B. EAST PLYMOUTH, PA.

CHAS. ADAMS.

Laikau agenturą, parduodu išskirtes ant geriausių linijų ir greičiausių laivų ir siūnėju pinigus į visas vietas dalia, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Prieš tam laikau HOTELI Chas. Adams, George ave & Ash st., Parsons, Pa.

W. SŁOMINSKA, CHICAGO, ILL.

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL. Mano Dirbtuve tapo Apdovanojota DWIEMS MEDALIAIS ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisingą ir artistiską išdirbimą. Turiu už garbę apreiktis guodotiems Karbams ir guodoti. Draugystėms, kad az dirbu visus augstesniau amintne dalykus Geriausiai, Teisingiausiai ir Pigiusiai, nes per 30 metų užsindama išdirbimais įgijau geriausią praktiką ir dėl to galu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai. Su guodone W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant sviesto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STREŅŲ SOPĖS, SAUSGELŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ. Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento. Turime nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiskot rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo loceg vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKĮ. Plymouth, Pa. garsy dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkini, kad neįsiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbo cento